

کد مدرسه

دفترچه شماره ۱

آزمون

۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۶/۲۰

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	فصل ۱ (درس‌های ۱ و ۲)	—	—
علوم و فنون ادبی	فصل ۲	فصل ۱ (درس ۳) و فصل ۴ (درس ۱۲)	—
جامعه‌شناسی	فصل ۱ (درس‌های ۱ تا ۴)	—	—
روان‌شناسی	—	درس ۱	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶

ریاضی و آمار

۱- یاسمن از برادرش دو سال کوچک تر است. اگر مجموع سن کنونی آنها برابر سن ۱۵ سال بعد یاسمن باشد، یاسمن چند سال قبل به دنیا آمده است؟

- (۱) ۷ (۲) ۹ (۳) ۱۱ (۴) ۱۳

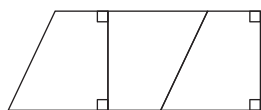
۲- اگر $x = a$ جواب معادله $\frac{2x-a}{3} + \frac{x+a}{2} = 8$ باشد، جواب معادله $(a-2)x + a = 4$ کدام است؟

- (۱) $0/5$ (۲) $-0/5$ (۳) $2/5$ (۴) $-2/5$

۳- کارخانه تولید فولاد، از روز شنبه تولید خود را شروع کرده است؛ به طوری که در هر روز، میزان تولید آن نصف روز قبل است. در پایان روز سه شنبه، مجموع تولید فولاد از ابتدای هفته به ۴۵۰۰۰ تن رسیده است. تولید فولاد در روز دوشنبه چند تن بوده است؟

- (۱) ۳۰۰۰۰ (۲) ۶۰۰۰۰ (۳) ۱۲۰۰۰ (۴) ۲۴۰۰۰

۴- شکل زیر از سه دوزنقه یکسان تشکیل شده است. اگر مساحت مستطیل ایجادشده، از $\frac{1}{3}$ مساحت متوازی الاضلاع، 10 واحد مربع بیشتر باشد، مساحت بزرگ ترین دوزنقه ایجادشده چند واحد مربع است؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۱۵ (۳) $22/5$ (۴) $24/5$

۵- نسبت عدد محیط مربعی با قطر $\sqrt{10}$ به عدد مساحت آن کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{\sqrt{5}}$ (۲) $4\sqrt{5}$ (۳) $\frac{\sqrt{5}}{4}$ (۴) ۵

۶- ریشه مثبت معادله $-9x^2 + 12x + 1 = 0$ کدام است؟

- (۱) $\frac{2+\sqrt{5}}{3}$ (۲) $\frac{-2+\sqrt{5}}{3}$ (۳) $\frac{4+2\sqrt{5}}{3}$ (۴) $\frac{2+\sqrt{10}}{3}$

۷- اگر یکی از جواب های معادله $ax^2 + 3x - 20 = 0$ ، برابر -4 باشد، ریشه دیگر معادله کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) $0/4$ (۳) $2/5$ (۴) $-2/5$

۸- در معادله درجه دوم $(7x-15)^2 = (3x-5)^2$ ، مجموع دو ریشه کدام است؟

- (۱) $-2/5$ (۲) $2/5$ (۳) $-4/5$ (۴) $4/5$

۹- معادله درجه دومی که دارای دو ریشه ۳ و ۲- است را به روش مربع کامل، به صورت $2(x-b)^2 = \frac{a}{p}$ تبدیل کرده ایم. $a-b$ کدام است؟

- (۱) $24/5$ (۲) $-24/5$ (۳) ۱۲ (۴) -12

۱۰- معادله $x^2 - 4x = k - 4$ به ازای چه مقادیری از k ، ریشه حقیقی ندارد؟ (بزرگ ترین بازه ممکن را انتخاب کنید).

- (۱) $k > 0$ (۲) $k < 4$ (۳) $k < 0$ (۴) $k > 4$

۱۱- معادله درجه دوم $3ax^2 - 6x + \frac{a}{3} = 0$ دارای ریشه مضاعف k است. حاصل $k + a$ کدام می تواند باشد؟

- (۱) $-\frac{10}{3}$ (۲) $\frac{7}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $-\frac{1}{3}$

۱۲- تابع درآمد شرکتی به ازای تولید x واحد از یک کالای مصرفی، به صورت $R(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 8x$ و تابع هزینه آن به صورت

$C(x) = x + 24$ است. فاصله دو نقطه سربه سر تابع سود این شرکت کدام است؟

- (۱) ۱۶ (۲) ۱۸ (۳) ۲۰ (۴) ۲۴

۱۳- اگر $-\frac{2}{3}$ و $\frac{3}{4}$ جواب های معادله درجه دوم $6x^2 + bx + c = 0$ باشند، مقدار $b \times c$ کدام است؟

- (۱) ۳۰ (۲) -30 (۳) ۶۰ (۴) -60

محل انجام محاسبات

۱۴- کدام یک از گزینه‌های زیر، یکی از ریشه‌های معادله $x^2 + (\sqrt{3} - 2)x - \sqrt{3} = 0$ است؟

- (۱) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۲) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۳) $\frac{\sqrt{3}}{4}$ (۴) $-\frac{\sqrt{3}}{4}$

۱۵- مجموع مجذور عددی مثبت با نصف آن عدد برابر ۳ است. جذر ۲۴ برابر آن عدد کدام است؟

- (۱) ۸ (۲) ۶ (۳) $12\sqrt{6}$ (۴) $6\sqrt{6}$

۱۶- اگر α و β جواب‌های معادله $x^2 - 5x + 2 = 0$ باشند، حاصل $\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta}$ کدام است؟

- (۱) $-\frac{5}{2}$ (۲) $\frac{5}{2}$ (۳) $\frac{2}{5}$ (۴) $-\frac{2}{5}$

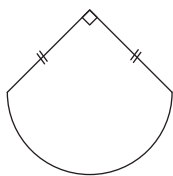
۱۷- اگر معادلات $x^2 - 3x + 2 = 0$ و $x^2 - ax + a + 3 = 0$ دارای یک ریشه مشترک باشند، a کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) -۳ (۴) -۵

۱۸- اگر مجموع مربعات دو عدد منفی و فرد متوالی برابر ۲۹۰ باشد، مجموع آن دو عدد کدام است؟

- (۱) -۱۶ (۲) -۲ (۳) -۲۴ (۴) -۲۸

۱۹- با مفتولی به طول $\sqrt{2}\pi + 4$ سانتی متر مطابق شکل زیر، یک نیم‌دایره و یک مثلث قائم‌الزاویه و متساوی‌الساقین ساخته‌ایم. مساحت این شکل چند سانتی‌متر مربع است؟

(۱) $\pi + 4$

(۲) $\pi + 2$

(۳) $2\pi + \sqrt{2}$

(۴) $2\pi + 4$

۲۰- مجموع جواب‌های معادله $(\frac{x}{4} - 1)^2 + 3(\frac{x}{4} - 1) - 4 = 0$ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) -۳ (۳) -۲ (۴) -۶

علوم و فنون ادبی

۲۱- کدام عبارت از نظر «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» ایراد دارد؟

(۱) قرن چهارم هجری، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود و پایه حماسه‌های ملی فارسی در این قرن گذاشته شد.

(۲) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم آغاز گشت.

(۳) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری شد.

(۴) مدیحه‌سرایی که از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول گشت با شاعرانی چون «شهید بلخی» و «کسایی مروزی» جایگاه خود را پیدا کرد.

۲۲- از دیدگاه «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» کدام مورد مشخص شده عبارت زیر درست است؟

«شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی)، در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به وجود آمد ولی در دوره سلجوقیان (۱) به پختگی رسید.

آوردن موعظه و نصیحت در شعر فارسی از آغاز قرن سوم (۲) معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که

قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود، «ناصرخسرو» (۳) بود؛ سپس «کسایی مروزی» (۴) شیوه او را ادامه داد.»

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

محل انجام محاسبات

۲۳- هریک از متن‌های زیر به ترتیب برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی هستند؟

- هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو اژدهاست.
- و این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب.

- (۱) تاریخ بلعمی - شاهنامه ابومنصوری
(۲) ترجمه تفسیر طبری - تاریخ بلعمی
(۳) تاریخ بلعمی - ترجمه تفسیر طبری
(۴) تاریخ الرسل و الملوک - ترجمه تفسیر طبری

۲۴- در متن زیر، چند غلط تاریخی ادبیاتی وجود دارد؟

«زبان پهلوی، زبان رسمی دوران سامانی بود. از آنجا که این زبان، اساساً به ناحیه خراسان تعلق داشته است و در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد، آن را «فارسی باستان» نامیده‌اند. اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و غنایی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنامه‌های منظوم جای دارند.»

- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۲۵- کدام عبارت از نظر تاریخ ادبیات «ایراد» دارد؟

- (۱) در زمان سامانیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد.
(۲) شعر پارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به‌دست رودکی بنیاد نهاده شد.
(۳) شعر مدحی از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول گشت و با شاعران بزرگ دریاری و مدح پادشاهان جایگاه خود را پیدا کرد.

(۴) ابوعلی بلعمی به‌دستور ابومنصور معمری مأموریت یافت که «تاریخ الرسل و الملوک» محمدبن جریر طبری را به فارسی برگرداند.

۲۶- در کدام گزینه، هر دو نوع «تشبیه فشرده» (اسنادی و اضافی) به‌کار رفته است؟

- (۱) این سخن آبی است از دریای بی‌پایان عشق
(۲) ما را هوای چشمه خورشید در سر است
(۳) کنون غبار غم برفشان ز چهره که فردا
(۴) چون لاله به نوروز، قدح گیر به دست

۲۷- نوع «تشبیه» به‌کاررفته در بیت زیر، با نوع «تشبیه» کدام گزینه یکسان است؟

- «گرد آن شمع عیان می‌سوختم پروانه‌وار
(۱) خم زلف تو دام کفر و دین است
(۲) به‌سان سوسن اگر بنده را کنی آزاد
(۳) تو غنچه بودی و من عندلیب باغ تو بودم
(۴) به بزمگاه چمن دوش مست بگذشتم

۲۸- در کدام گزینه، دو تشبیه یافت می‌شود؟

- (۱) این عشق، آتشی است که جان مرا بسوخت
(۲) مناسب لب لعلت حدیث بایستی
(۳) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
(۴) دهان غنچه بدرد نسیم باد صبا

۲۹- در کدام ابیات زیر «زیباترین و ادبی‌ترین نوع تشبیه» به چشم می‌خورد؟

- (الف) ز سنگ تفرقه خواهی که منحنی نشوی
(ب) ای گل، تو دوش، داغ صبحی کشیده‌ای
(ج) جهان همیشه چنین است گرد گردان است
(د) بر کشتی عمر تکیه کم کن
(۱) الف - ج (۲) الف - د
(۳) ب - ج (۴) ب - د

۳۰- کدام گزینه فاقد تشبیه تفضیل است؟

- (۱) مشک را درفکنده خون به جگر
(۲) عارض او از کجا و مهر منور
(۳) ماه از شرم عذار تو حصار شده است
(۴) ماه رخسار تو ناگردیده در خوبی تمام

نکته: زلف عنبرین بویست
قامت او از کجا و سرو خرامان
این نه هاله است که بر گرد قمر گردیده است
هر طرف چون ماه نو صد صید لاغر داشتی

۳۱- در کدام گزینه علاوه بر وجود سجع متوازن، دو تشبیه به کار رفته است؟

- (۱) ای ماهرو ای ماهرو من عاشق روی توام
(۲) آتش فروز قهر تو، آینه دار لطف تو
(۳) هم میر نیکو منظری، هم شاه نیکو مخبری
(۴) وانگه ز عالم جان، آمد سپاه انسان

۳۲- در کدام گزینه «سجع متوازی و متوازن» هر دو دیده می شوند؟

- (۱) چون تیر با استقامت از قوس من بست قامت
(۲) بنشین و می بنوش برخیز و می بیار
(۳) ملک جهان تنگنایی با عرصه همت ما
(۴) دست فشانم چو شجر، چرخ زنانم چو قمر

۳۳- در کدام عبارت نویسنده کمتر از سجع بهره برده و عبارت فاقد کنایه است؟

- (۱) الهی تا به تو آشنا شدم، از خلق جدا شدم و در هر جهان شیدا شدم. یا؛ نهان بودم و پیدا شدم.
(۲) خطیبی کریه الصوت خود را خوش آواز پنداشتی، و فریاد بیهوده برداشتی.
(۳) الهی در سر خمار تو داریم، در دل اسرار تو داریم و به زبان اشعار تو داریم. اگر گوئیم ثنای تو گوئیم و اگر جوییم رضای تو جوییم.

(۴) مودت اهل صفا، چه در روی و چه در قفا، نه چنان کز پست عیب گیرند و پیشت بیش میرند.

۳۴- آرایه های ذکر شده برابر کدام گزینه تماماً در آن دیده می شود؟

- (۱) چو گرد پی رخس تو نیل نیست
(۲) من مانده ام مهجور از او، دیوانه و رنجور از او
(۳) به سوی روضه رضوان سفر کرد
(۴) ای که از سرو روان قد تو چالاک تر است
- (تشیبه - سجع)
گویی که نیشی دور از او در استخوانم می رود
(سجع متوازی - کنایه)
خدا راضی ز افعال و صفاتش
(کنایه - سجع مطرف)
دل به روی تو ز روی تو طربناک تر است
(تشیبه - سجع متوازی)

۳۵- کدام عبارت درباره ابیات زیر کاملاً درست است؟

- (الف) خواهم سر خود گوی صفت باخت ولیکن
(ب) رخسارش آتش و دل پختگان سپند
(ج) گوش دلم بر در است تا چه بیاید خبر
(د) به صدق کوش که خورشید زاید از نفست
- (۱) در ابیات «الف» و «ب»، هر دو آرایه تشبیه و کنایه وجود دارد؛ اما ابیات «ج» و «د»، دارای کنایه اند و فاقد آرایه تشبیه می باشند.
(۲) در ابیات «الف» و «ج» تشبیه به کار رفته است؛ اما در ابیات «ب» و «د» هیچ گونه تشبیهی یافت نمی شود.
(۳) تنها بیت «ب» دارای هر دو آرایه تشبیه و کنایه است و در سایر ابیات فقط آرایه تشبیه وجود دارد.
(۴) تمام ابیات، هم تشبیه و هم کنایه دارند و آرایه تشبیه در تمام آنها از نوع فشرده (بلیغ) است.

۳۶- تقطیع هجایی مصراع «در جنون منزلتی خواهد بود» با کدام مصراع یکسان هست؟

- (۱) زین بلا وارهان مرا یا رب
(۲) هر بامداد باد برآید نرم
(۳) گلزاران جهان بسیارند
(۴) فغان ز جغد جنگ و مرغوی او

۳۷- تقطیع هجایی بیت زیر در کدام گزینه به درستی صورت گرفته است؟

- «هر کس سخنی از سر سودا گفتند
ز آن روی که هست، کس نمی داند گفت»
- (۱) - - - - - U U - - U U - -
(۲) - - - - - U U - - U U - - U
(۳) - - - - - U - - U - - U
(۴) - - - - - U U - - U U - -

- ۳۸- کلمات «رونق - بینداخت - باده - خورشید» به ترتیب با کدام کلمات هم وزن هست؟
 (۱) غربت - برافروخت - راحت - باغبان
 (۲) روزه - همآورد - ساده - اورنگ
 (۳) باور - بازرگان - دیروز - برچید
 (۴) دوران - سرانجام - کشت - مستانه
- ۳۹- تعداد واج‌ها (صامت و مصوت‌ها) در کلمات «آینه - جوانان - خوش‌خواب» به ترتیب با کدام کلمات یکسان است؟
 (۱) مائده - گلستان - انگیخت
 (۲) بهشت - پیداست - نصیبه
 (۳) جهان - بخشش - ناتوان
 (۴) فریب - انداخت - مجلسیان
- ۴۰- در میان عبارات‌های زیر، واج / ی / چند بار به صورت صامت استفاده شده است؟
 «عربده‌جوی - عاشقی - باده مست - دیرینه - گویم - غالیه - میخواران - دعای تو - شکستگی - سیه‌روی - یاهو - شیدا - بیدار - رنگین - اغیار - نصیحت»
 (۱) نه (۲) یازده (۳) سیزده (۴) پانزده
- ۴۱- کدام گزینه از نظر تعداد «صامت‌ها» متفاوت است؟
 (۱) هزاران آفرین (۲) خسروان پیشینه
 (۳) دلمبر، عمری است تا من دوست می‌دارم تو را
 (۴) تقطیع هجایی بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟
- ۴۲- تعداد مصوت‌های موجود در کدام مصراع بیشتر است؟
 (۱) زین پیشتر چنین دلت از سنگ و رو نبود
 (۲) با عارض او سوسن و گلنار چه باشد؟
 (۳) دلمبر، عمری است تا من دوست می‌دارم تو را
 (۴) دلم پژمرده شد بویی از آن گلشن نمی‌آید
- ۴۳- تقطیع هجایی بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟
 «روز به آخر رسید و یار نیامد»
 (۱) ای برتر از خیال و قیاس و گمان و وهم
 (۲) شب همه شب انتظار صبح‌رویی می‌رود
 (۳) کس نبرد جان به در ز گردش ایام
 (۴) هر که دل‌آرام دید از دلش آرام رفت
- ۴۴- علائم هجایی کدام دو بیت، مانند یکدیگر است؟
 الف) کم‌مباش از درخت سایه‌فکن
 ب) نام ما را بنویسید به ایوان نجف
 ج) زمانه بر سر جنگ است یا علی مددی
 د) حال خونین‌دلان که گوید باز
 (۱) ب - ج (۲) الف - د
- ۴۵- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه درست است؟
 غارها گشته ز شخص کشتگان مانند کوه
 مسجد اقصاست دلم جنت مأواست دلم
 (۱) «غار» در بیت اول در هر دو مصراع «مشبهه» است.
 (۲) در هر دو بیت سجع وجود دارد.
 (۳) مجموعاً در دو بیت پنج تشبیه به کار رفته است.
 (۴) کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟
- ۴۶- الف) اهل دنیا مال را دارند بیش از جان عزیز
 ب) برون آ از خودی تا دیده‌ات حق‌بین شود صائب
 ج) همت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان
 د) هر دو عالم را کنی از جلوه گر زیر و زبر
 (۱) الف - ب (۲) الف - ج
- ۴۷- عبارت زیر با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟
 «صیاد بی‌روزی، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشک نمیرد.»
 (۱) تقدیر من این است که آرام نگیرم
 (۲) دیگران قرعه قسمت همه بر عیش زدند
 (۳) از در خویش خدا را به بهشتم مفرست
 (۴) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود
- ۳۸- کلمات «رونق - بینداخت - باده - خورشید» به ترتیب با کدام کلمات هم وزن هست؟
 (۱) غربت - برافروخت - راحت - باغبان
 (۲) روزه - همآورد - ساده - اورنگ
 (۳) باور - بازرگان - دیروز - برچید
 (۴) دوران - سرانجام - کشت - مستانه
- ۳۹- تعداد واج‌ها (صامت و مصوت‌ها) در کلمات «آینه - جوانان - خوش‌خواب» به ترتیب با کدام کلمات یکسان است؟
 (۱) مائده - گلستان - انگیخت
 (۲) بهشت - پیداست - نصیبه
 (۳) جهان - بخشش - ناتوان
 (۴) فریب - انداخت - مجلسیان
- ۴۰- در میان عبارات‌های زیر، واج / ی / چند بار به صورت صامت استفاده شده است؟
 «عربده‌جوی - عاشقی - باده مست - دیرینه - گویم - غالیه - میخواران - دعای تو - شکستگی - سیه‌روی - یاهو - شیدا - بیدار - رنگین - اغیار - نصیحت»
 (۱) نه (۲) یازده (۳) سیزده (۴) پانزده
- ۴۱- کدام گزینه از نظر تعداد «صامت‌ها» متفاوت است؟
 (۱) هزاران آفرین (۲) خسروان پیشینه
 (۳) دلمبر، عمری است تا من دوست می‌دارم تو را
 (۴) تقطیع هجایی بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟
- ۴۲- تعداد مصوت‌های موجود در کدام مصراع بیشتر است؟
 (۱) زین پیشتر چنین دلت از سنگ و رو نبود
 (۲) با عارض او سوسن و گلنار چه باشد؟
 (۳) دلمبر، عمری است تا من دوست می‌دارم تو را
 (۴) دلم پژمرده شد بویی از آن گلشن نمی‌آید
- ۴۳- تقطیع هجایی بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟
 «روز به آخر رسید و یار نیامد»
 (۱) ای برتر از خیال و قیاس و گمان و وهم
 (۲) شب همه شب انتظار صبح‌رویی می‌رود
 (۳) کس نبرد جان به در ز گردش ایام
 (۴) هر که دل‌آرام دید از دلش آرام رفت
- ۴۴- علائم هجایی کدام دو بیت، مانند یکدیگر است؟
 الف) کم‌مباش از درخت سایه‌فکن
 ب) نام ما را بنویسید به ایوان نجف
 ج) زمانه بر سر جنگ است یا علی مددی
 د) حال خونین‌دلان که گوید باز
 (۱) ب - ج (۲) الف - د
- ۴۵- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه درست است؟
 غارها گشته ز شخص کشتگان مانند کوه
 مسجد اقصاست دلم جنت مأواست دلم
 (۱) «غار» در بیت اول در هر دو مصراع «مشبهه» است.
 (۲) در هر دو بیت سجع وجود دارد.
 (۳) مجموعاً در دو بیت پنج تشبیه به کار رفته است.
 (۴) کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟
- ۴۶- الف) اهل دنیا مال را دارند بیش از جان عزیز
 ب) برون آ از خودی تا دیده‌ات حق‌بین شود صائب
 ج) همت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان
 د) هر دو عالم را کنی از جلوه گر زیر و زبر
 (۱) الف - ب (۲) الف - ج
- ۴۷- عبارت زیر با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟
 «صیاد بی‌روزی، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشک نمیرد.»
 (۱) تقدیر من این است که آرام نگیرم
 (۲) دیگران قرعه قسمت همه بر عیش زدند
 (۳) از در خویش خدا را به بهشتم مفرست
 (۴) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود
- ۳۸- کلمات «رونق - بینداخت - باده - خورشید» به ترتیب با کدام کلمات هم وزن هست؟
 (۱) غربت - برافروخت - راحت - باغبان
 (۲) روزه - همآورد - ساده - اورنگ
 (۳) باور - بازرگان - دیروز - برچید
 (۴) دوران - سرانجام - کشت - مستانه
- ۳۹- تعداد واج‌ها (صامت و مصوت‌ها) در کلمات «آینه - جوانان - خوش‌خواب» به ترتیب با کدام کلمات یکسان است؟
 (۱) مائده - گلستان - انگیخت
 (۲) بهشت - پیداست - نصیبه
 (۳) جهان - بخشش - ناتوان
 (۴) فریب - انداخت - مجلسیان
- ۴۰- در میان عبارات‌های زیر، واج / ی / چند بار به صورت صامت استفاده شده است؟
 «عربده‌جوی - عاشقی - باده مست - دیرینه - گویم - غالیه - میخواران - دعای تو - شکستگی - سیه‌روی - یاهو - شیدا - بیدار - رنگین - اغیار - نصیحت»
 (۱) نه (۲) یازده (۳) سیزده (۴) پانزده
- ۴۱- کدام گزینه از نظر تعداد «صامت‌ها» متفاوت است؟
 (۱) هزاران آفرین (۲) خسروان پیشینه
 (۳) دلمبر، عمری است تا من دوست می‌دارم تو را
 (۴) تقطیع هجایی بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟
- ۴۲- تعداد مصوت‌های موجود در کدام مصراع بیشتر است؟
 (۱) زین پیشتر چنین دلت از سنگ و رو نبود
 (۲) با عارض او سوسن و گلنار چه باشد؟
 (۳) دلمبر، عمری است تا من دوست می‌دارم تو را
 (۴) دلم پژمرده شد بویی از آن گلشن نمی‌آید
- ۴۳- تقطیع هجایی بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟
 «روز به آخر رسید و یار نیامد»
 (۱) ای برتر از خیال و قیاس و گمان و وهم
 (۲) شب همه شب انتظار صبح‌رویی می‌رود
 (۳) کس نبرد جان به در ز گردش ایام
 (۴) هر که دل‌آرام دید از دلش آرام رفت
- ۴۴- علائم هجایی کدام دو بیت، مانند یکدیگر است؟
 الف) کم‌مباش از درخت سایه‌فکن
 ب) نام ما را بنویسید به ایوان نجف
 ج) زمانه بر سر جنگ است یا علی مددی
 د) حال خونین‌دلان که گوید باز
 (۱) ب - ج (۲) الف - د
- ۴۵- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه درست است؟
 غارها گشته ز شخص کشتگان مانند کوه
 مسجد اقصاست دلم جنت مأواست دلم
 (۱) «غار» در بیت اول در هر دو مصراع «مشبهه» است.
 (۲) در هر دو بیت سجع وجود دارد.
 (۳) مجموعاً در دو بیت پنج تشبیه به کار رفته است.
 (۴) کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟
- ۴۶- الف) اهل دنیا مال را دارند بیش از جان عزیز
 ب) برون آ از خودی تا دیده‌ات حق‌بین شود صائب
 ج) همت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان
 د) هر دو عالم را کنی از جلوه گر زیر و زبر
 (۱) الف - ب (۲) الف - ج
- ۴۷- عبارت زیر با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟
 «صیاد بی‌روزی، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشک نمیرد.»
 (۱) تقدیر من این است که آرام نگیرم
 (۲) دیگران قرعه قسمت همه بر عیش زدند
 (۳) از در خویش خدا را به بهشتم مفرست
 (۴) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود

- ۴۸- مفاهیم «سرّ عشق نهفتنی است - هجران و جدایی معشوق - ارادت بی‌قید و شرط» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟
- الف) در عالم خیال خودم چون چراغ اشک
ب) کشتگان عشق اگر دستی برون آورده‌اند
ج) به راز عشق زبان در میان نمی‌باشد
د) عمری اندر جست‌وجویت دست و پای می‌زدیم
ه) نیست دلگیری ز دنیا بنده تسلیم را
- ۱) الف - د - ه ۲) ب - الف - د ۳) ج - الف - ه ۴) ب - ج - د

۴۹- عبارت زیر با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

«الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است، بی‌دیدار تو درد و داغ است.»

- ۱) بوی بهشت می‌گذرد یا نسیم دوست
۲) یارا بهشت صحبت یاران همدم است
۳) وگر بهشت مصور کنند عارف را
۴) با چون تو حریفی به چنین جای در این وقت

۵۰- ویژگی مطرح شده دربارهٔ ممدوح شاعر در ابیات زیر، در بیت کدام گزینه دیده می‌شود؟

- «ای خواجه رسیده است بلندیت به جایی
گر عمر تو چون قد تو باشد به درازی
- ۱) ز گرد موکب تو روی ماه پر خاک است
۲) آنکه دل‌شادت نخواهد باد عیش او دژم
۳) چنان طویل و بلندی که پیش پای تو سرو
۴) یافت از یزدان ملک سلطان به شادی هرچه خواست
- کز اهل سماوات به گوش تو رسد صوت
تو زنده بمانی و بمیرد ملک‌الموت»
- ز نعل مرکب تو روی خاک پر ماه است
وان که آبادت نخواهد باد عمر او خراب
سلام می‌کند اما به لکنیت افتاده
روز شادی روز ما سلطان دین سلطان ماست

جامعه‌شناسی

۵۱- به ترتیب، علت هر عبارت کدام است؟

- پاسخ مناسب معلم به دانش‌آموزی که دست خود را بالا آورده است.
 - بازماندن از گفتار
 - تمایز کنش از فعالیت سایر مخلوقات
 - فعالیت‌هایی مانند گردش خون و ضربان قلب، کنش محسوب نمی‌شوند.
- ۱) معنای کنش را دریافته است - برای انجام کنش علاوه‌بر آگاهی، ارادهٔ انسان نیز ضروری است - مقایسهٔ کنش با فعالیت‌های سایر مخلوقات - کنش آگاهانه است.
- ۲) فهم معنای کنش - عدم وجود آگاهی نسبت به کلمات و معانی آنها - ویژگی‌های کنش - کنش ارادی است.
- ۳) فهم معنای کنش - توجه به آگاهی موجود در سخن گفتن - مقایسهٔ کنش با فعالیت‌های سایر مخلوقات - کنش هدف‌دار است.
- ۴) کنش انسان برخلاف فعالیت سایر مخلوقات، معنادار است - عدم وجود آگاهی نسبت به کلمات و معانی آنها - انواع کنش - کنش ارادی است.

۵۲- نوع پیامدهای کنش احمد که در متن مشخص شده است، به ترتیب کدام است؟

«احمد بدون توجه به سخنان مربی، بدون گرم کردن و نرمش، شروع به بازی فوتبال می‌کند و در همان دقایق اولیه مچ پای او دچار آسیب می‌شود، به‌طوری که قادر به راه رفتن نیست. مربی به شدت او را سرزنش می‌کند و دوستانش با نگاه‌های معنادار خود به او می‌فهمانند که کارش اصلاً درست نبوده است.»

- ۱) پیامد ارادی - پیامد ارادی وابسته به ارادهٔ کنشگر - پیامد طبیعی
- ۲) پیامد غیرارادی - پیامد ارادی وابسته به ارادهٔ دیگری - پیامد غیرارادی
- ۳) پیامد ارادی - پیامد ارادی وابسته به ارادهٔ کنشگر - پیامد غیرارادی
- ۴) پیامد طبیعی - پیامد ارادی وابسته به ارادهٔ دیگری - پیامد ارادی وابسته به ارادهٔ دیگری

۵۳- «عامل تداوم ارزش‌ها و هنجارها»، «عامل انتقال ارزش‌ها و هنجارها»، «روش تحقق ارزش‌های اجتماعی» و «عامل شکل‌گیری هنجارهای اجتماعی»، به ترتیب در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- ۱) عمل کردن افراد براساس آنها - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - کنش اجتماعی - کنش اجتماعی
- ۲) کنش اجتماعی - کنش اجتماعی - جامعه‌پذیری و ارزش‌ها - عمل کردن افراد براساس کنش
- ۳) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - کنش اجتماعی - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - تربیت اجتماعی
- ۴) تداوم جهان اجتماعی - پدیده اجتماعی - جامعه‌پذیری و هنجارها - تربیت اجتماعی

۵۴- به ترتیب علت، نتیجه، پیامد و معنا یا مفهوم هر عبارت کدام است؟

- رشد جمعیت منفی در برخی کشورهای صنعتی
- مستقل شدن پدیده‌های اجتماعی از انسان‌ها
- همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی
- کاهش نسبت افراد ۱۴- ساله و افزایش نسبت افراد ۶۰ یا ۶۵ سال و بالاتر
- ۱) افزایش مرگومیر افراد در مقابل تولد - تبدیل شدن آنها به پدیده‌های طبیعی - ایجاد فرصت‌هایی برای زندگی انسان‌ها - انفجار عمودی سالتورددگی
- ۲) عدم تمایل خانواده‌ها به فرزندآوری - ایجاد فرصت و محدودیت برای کنش‌ها - نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و علوم اجتماعی - شاخص سالمندی
- ۳) عدم پذیرش مسئولیت والدگری - ایجاد محدودیت برای زندگی انسان - مستقل شدن پدیده‌های اجتماعی از انسان‌هایی که آنها را به‌وجود آورده‌اند - نرخ جایگزینی
- ۴) کاهش نرخ باروری زنان - تبدیل شدن آنها به اصل و اساس زندگی انسان - نتیجه کنش‌های افراد پنداشتن پدیده‌های طبیعی - شاخص سالمندی

۵۵- به ترتیب پاسخ درست پرسش‌های زیر، کدام است؟

- اینکه «به دیگران سلام کنیم و سلام دیگران را پاسخ دهیم» شیوه تحقق کدام ارزش است؟
- انفجار عمودی سالتورددگی به چه معناست؟
- بسیاری از آدابی که مراعات می‌کنیم محصول چیست و به چه صورت پیش روی ما قرار می‌گیرند؟
- ۱) ادب - تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک چهارم جمعیت ایران سالتورددده خواهد بود - پدیده‌های اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌ها
- ۲) عفت - تا سال ۱۴۳۰ جمعیت ایران به ۱۰۱ میلیون نفر خواهد رسید - کنش اجتماعی، ارزش‌ها و هنجارها
- ۳) ادب - تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک سوم جمعیت ایران سالتورددده خواهد بود - پدیده اعتباری، حقوق و تکالیف
- ۴) عفت - تا سال ۱۴۳۰ سهم جمعیت ۶۵ ساله و بیشتر به حدود ۲۲ درصد خواهد رسید - کنش اجتماعی، جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری

۵۶- به ترتیب، مفاهیم جامعه‌شناختی متن زیر کدام‌اند؟

«روزی ابوعلی سینا در خانه‌اش نشسته بود و یکی از کتاب‌های افلاطون، دانشمند یونان باستان را با لذت می‌خواند، هرچه بیشتر می‌خواند لذت بیشتری می‌برد و کنجکاوی او برای خواندن مابقی کتاب بیشتر می‌شد. ناگهان در خانه باز شد و یکی از همسایگان وی قدم در خانه گذاشت و با دیدن ابوعلی سینا پرسید: همسایه عزیز چرا تنها نشسته‌ای؟ ابوعلی سینا که رشته افکارش پاره شده بود، آهی کشید و گفت تنها نبودم، الان تنها شدم!»

- ۱) کنش اجتماعی - پیامد ارادی - پیامد ارادی - کنش اجتماعی - کنش فردی
- ۲) پدیده اعتباری - کنش فردی - پیامد طبیعی - پیامد غیرارادی - کنش فردی - کنش اجتماعی
- ۳) پدیده اجتماعی - کنش بیرونی - پیامد قطعی - پیامد ارادی - کنش اجتماعی - کنش درونی
- ۴) پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - پیامد طبیعی - پیامد غیرارادی - کنش اجتماعی - کنش فردی

۵۷- به ترتیب، علت، نتیجه و معنای عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- راه یافتن افراد به جهان اجتماعی و بر عهده گرفتن نقش‌های مختلف
- یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد.
- جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است.
- ۱) آگاهی افراد از حقوق و تکالیف خود - دگرگون می‌شود اما از بین نمی‌رود - با عضویت افراد شکل می‌گیرد.
- ۲) برخورداری اعضا از حقوق و تکالیف - دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌شود - با قرارداد اعضا به وجود می‌آید.
- ۳) عمل کردن اعضا به وظایف خود - جهان اجتماعی آن با وراثت تداوم می‌یابد - براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید.
- ۴) پذیرش عضویت در جهان اجتماعی - جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد - با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.

۵۸- به ترتیب، هر عبارت نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟

- اشتراک پدیده‌هایی مانند امنیت و صلح
- قنات، ابتکار ایرانیان است.
- به اندازه دانش و آگاهی آن است.
- پدیده‌هایی که انسان آنها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
- (۱) به جهان اجتماعی تعلق دارند - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - مرزهای جهان اجتماعی - پدیده‌های اعتباری
- (۲) کنش اجتماعی‌اند - تعامل جهان اجتماعی و جهان طبیعی - گستره جهان اجتماعی - پدیده‌های اعتباری
- (۳) حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - گستره جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی
- (۴) پیامد کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند - تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - مرزهای جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی

۵۹- هریک از عبارت‌های زیر به ترتیب به تأثیر کدام جهان بر دیگری اشاره دارد؟

- آلودگی طبیعت و محیط‌زیست نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان است.
- شناخت خداوند و فرشتگان، کنش اجتماعی انسان‌ها را دگرگون می‌کند.
- ساخت انبارها و سیلوها برای مقابله با خشک‌سالی

- (۱) جهان اجتماعی ← جهان طبیعت - جهان ماوراءطبیعت ← جهان اجتماعی - جهان طبیعت ← جهان اجتماعی
- (۲) جهان فردی ← جهان طبیعت - جهان اجتماعی ← جهان ماوراءطبیعت - جهان طبیعت ← جهان اجتماعی
- (۳) جهان اجتماعی ← جهان طبیعت - جهان اجتماعی ← جهان ماوراءطبیعت - جهان اجتماعی ← جهان طبیعت
- (۴) جهان فردی ← جهان طبیعت - جهان ماوراءطبیعت ← جهان اجتماعی - جهان اجتماعی ← جهان طبیعت

۶۰- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- جایگاه پدیده «نگرش عمومی جامعه» بر مبنای دو طیف خرد - کلان و عینی - ذهنی چیست؟
- چه چیزی راه درست یا کژراهه‌های به دست آوردن ثروت را در جهان اجتماعی تعیین می‌کند؟
- عبارت «والدین باید نیازهای فرزندان خود را تأمین کنند» کدام لایه نهاد خانواده را نشان می‌دهد؟
- در جهان جاهلی، برترین علم چه بود و چرا؟

- (۱) کلان و ذهنی - نهاد اقتصاد - هنجار - انساب، زیرا هویت نظام قبیله‌ای را حفظ می‌کرد.
- (۲) کلان و عینی - نهاد فرهنگ - ارزش - عصیت، زیرا مبتنی بر مناسبات قومی و قبیله‌ای بود.
- (۳) کلان و نامحسوس - نهاد اجتماعی - کلان - انساب، زیرا مبتنی بر مناسبات قومی و قبیله‌ای بود.
- (۴) خرد و عینی - نهاد سیاست - عمیق - عصیت، زیرا هویت نظام قبیله‌ای را حفظ می‌کرد.

۶۱- در رابطه با جهان اجتماعی، هریک از موارد زیر مبین چیست؟

- بخشی از آن که به آسانی تغییر می‌کند.
- این بُعدش اهمیت کمتری دارد.
- از این نظر، همانند بدن انسان است.

- (۱) هنجارها و نمادها - معنایی و ذهنی - داشتن نظم
- (۲) لایه‌های سطحی - محسوس و عینی - داشتن اجزای مختلف
- (۳) عقاید و ارزش‌ها - محسوس و مادی - نظم تکوینی
- (۴) لایه‌های عمیق - ذهنی و نامحسوس - عضویت قراردادی اعضا

۶۲- در کدام گزینه همه موارد به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی اشاره دارد؟

- (۱) شیوه برگزاری مراسم عروسی - نوع پوشش در یک جامعه - جمعیت یک کشور - معماری بناهای عمومی
- (۲) باور به قداست خانواده - رعایت نوبت در صف - ارزش‌گذاری به علم - زبان رسمی جامعه
- (۳) شیوه برگزاری مراسم مذهبی - اعتقاد به برابری انسان‌ها - عدالت اجتماعی - ارزش‌گذاری به آزادی
- (۴) باور به مسئولیت‌پذیری - ملی‌گرایی - قوانین مربوط به رانندگی - اعتقاد به اهمیت آموزش

۶۳- به ترتیب، کدام گزینه با جدول زیر مرتبط است؟

- پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر
- پدیده‌های اعتباری
- پیامد غیرارادی
- بیشتر شبیه بازی گروهی است.

اشتراک خانواده و ترافیک	«الف»	جهان اجتماعی	«ب»
«ج»	پاسخ دادن یا ندادن به پرسش‌های امتحانی	«د»	نظافت جسم، نشاط روح و تقرب و نزدیکی به خداوند متعال

(۱) ب - د - الف - ج (۲) الف - ج - د - ب (۳) الف - ج - ب - د (۴) ب - د - الف - ج

۶۴- هریک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- آگاهی و شناخت جهان اجتماعی
- پدید آمدن با هدف رفع نیازها و تأمین سعادت انسان
- عضویت اعضا در بدن موجود زنده و نظم آن
- علت خودداری افراد از انجام برخی کنش‌ها
- (۱) ارادی و قراردادی - جهان‌های اجتماعی - طبیعی - فرصت‌ها و محدودیت‌ها
- (۲) مشترک و عمومی - پدیده‌های اجتماعی - تکوینی - پیامدهای نامطلوب
- (۳) قراردادی و اعتباری - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - غیرارادی - ارزش‌های اجتماعی
- (۴) مشترک و عمومی - ارزش‌های اجتماعی - اعتباری - پیامدهای غیرارادی

۶۵- کدام یک از عبارات زیر بخش اول آن نادرست و بخش دوم آن درست است؟

- (الف) هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین تمامی نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند. یکی از استفاده‌های نادرست مقایسه این است که صرفاً بر شباهت‌های پدیده‌های مورد مقایسه تأکید کنیم و تفاوت‌های آنها را نادیده بگیریم.
- (ب) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد. براساس نتایج یک پژوهش انجام شده در مرکز آمار ایران، جمعیت ایران تا سال ۱۴۳۰ به حدود ۱۰۱ میلیون نفر خواهد رسید.
- (ج) انسان‌ها همواره پدیده‌های اجتماعی را اصل قرار می‌دهند. کسانی که کنشگران با توجه به آنها دست به کنش می‌زنند متفاوت‌اند و کنشی که ناظر به آنان صورت می‌گیرد، آداب و قواعد خاصی دارد.
- (د) کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها اتفاق می‌افتند نیز کنش اجتماعی‌اند. کشور ژاپن اکنون پیرترین کشور جهان به‌شمار می‌رود و دولت ژاپن پیش‌بینی کرده است که در افق ۲۰۶۰ تقریباً نیمی از جمعیت این کشور را افراد سالخورده تشکیل خواهد داد.
- (۱) الف - ج - د (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) ج - الف - ب

روان‌شناسی

۶۶- هریک از عبارات زیر، به ترتیب، با کدام یک از منابع کسب آگاهی و معرفت همخوانی دارد؟

- (الف) فردی که شیفته نظریات فروید است، برای اطمینان از درستی دیدگاه او به کتاب‌های او مراجعه می‌کند و با گردآوری شواهد با نمونه‌های متعدد، میزان درستی آن را بررسی می‌کند.
- (ب) پژوهشگری مسلمان، به این نتیجه می‌رسد که زنجیره علیت در پدیده‌های طبیعی، به وجود علت نخستین (خداوند) حکم می‌دهد.
- (ج) دانش‌آموزی احساس می‌کند، موفقیت او در کنکور کاهش فاصله زمانی میان یادگیری یک مطلب و یادآوری آن است.
- (۱) روش علمی - عقل - شهود (۲) استناد - عقل - شهود
- (۳) استناد - شهود - تجربه (۴) روش علمی - استناد - تجربه

۶۷- با توجه به رابطه سلسله مراتبی مفاهیم تجربی، کدام گزینه درست است؟

- (الف) هنوز مشخص نشده است که چرا بعضی از افراد در شرایط مشابه، واکنش‌های هیجانی بسیار متفاوتی نشان می‌دهند.
- (ب) برخی دانش‌آموزان پس از مرور مطالب در فاصله‌های زمانی منظم، مطالب را بهتر به خاطر می‌سپارند.
- (ج) براساس بررسی‌های انجام‌شده، تغییرات رفتاری، همواره با تغییرات زیستی در مغز همراه است.
- (۱) عبارت ب مقدم بر عبارت الف است. (۲) عبارت الف متأخر از عبارت ج است.
- (۳) عبارت ب مؤخر بر عبارت ج است. (۴) عبارت الف مقدم بر عبارت ج است.

۶۸- دو پژوهشگر در حال بررسی «انگیزه دانش‌آموزان» هستند، پژوهشگر اول این فرض را مطرح می‌کند که استفاده از پاداش‌های کوتاه‌مدت باعث افزایش انگیزه می‌شود، اما پژوهشگر دوم معتقد است که انگیزه دانش‌آموزان در مدرسه باید با هدف مشخص آغاز و با برنامه‌ریزی مداوم تقویت گردد؛ با توجه به متن کدام گزینه درست است؟

(۱) پژوهشگر دوم با هدف متفاوتی به بررسی مسئله مورد بحث پرداخته است.

(۲) جهت‌گیری ذهنی پژوهشگران نمی‌تواند در نتیجه‌گیری نهایی تأثیرگذار باشد.

(۳) پژوهش پژوهشگر دوم پیش‌نیاز پژوهش پژوهشگر اول است.

(۴) برای بررسی علل این موضوع، صرفاً تبیین‌های تجربی وجود دارد.

۶۹- کدام گزینه در ارتباط با اهداف علم روان‌شناسی نادرست است؟

(۱) پیش‌بینی یک موقعیت در پژوهش‌های علمی تنها پس از درک صفات و ویژگی‌های آن امکان‌پذیر است.

(۲) می‌بایست دلایل وقوع یک پدیده شناسایی شود تا بتوان در وقوع آن پدیده مداخله کرد.

(۳) چندبعدی بودن انسان باعث می‌شود تبیین رفتارهای او به سادگی انجام نشود و همین موضوع تأثیر مستقیم بر دشواری پیش‌بینی رفتارهای او دارد.

(۴) توصیف یک پدیده توسط دانشمند، جنبه شناختی دارد و تأثیری در مواجهه دانشمند با آن پدیده ندارد.

۷۰- پژوهشگری می‌خواهد بررسی کند که آیا بین میزان تعاملات اجتماعی افراد و سطح هوش اجتماعی آنها رابطه‌ای وجود دارد یا خیر، کدام عبارت‌ها در این باره درست هستند؟

(الف) میزان تعاملات و سطح هوش اجتماعی، متغیرهای این پژوهش هستند.

(ب) میزان توانایی افراد در همدلی و درک احساسات دیگران و برقراری ارتباط مؤثر در موقعیت‌های اجتماعی، می‌تواند تعریف عملیاتی متغیر دوم باشد.

(ج) چنانچه پژوهشگر افرادی که دارای اضطراب اجتماعی هستند را انتخاب کند و با قراردادن آنها در موقعیت‌های تنش‌زا به بررسی بپردازد، پژوهش او یکی از ویژگی‌های روش علمی را محقق نکرده است.

(د) تعریف هوش اجتماعی به «نمره‌ای که از آزمون شاخص هوش اجتماعی به دست می‌آید» واجد یکی از ویژگی‌های روش علمی است.

(۱) ب - د (۲) الف - د (۳) الف - ج - د (۴) ب - ج - د

۷۱- کدام عبارت به بعد متفاوتی از تعریف جامع از علم روان‌شناسی اشاره دارد؟

(۱) لرزش دست‌ها به خاطر ترس از قضاوت دیگران (۲) مکث کردن حین صحبت به خاطر فراموشی اطلاعات

(۳) سرازیر شدن اشک پس از مرور خاطرات گذشته (۴) ترجمه کردن یک جمله توسط نوآموز زبان

۷۲- سامان در حال صحبت تلفنی است، در همان لحظه پدرش حرفی به او می‌زند و حواسش چند ثانیه از مکالمه پرت می‌شود. بعد از پایان تماس به خاطر دارد که در طول مکالمه، پدرش به او چیزی گفته است، اما به یاد نمی‌آورد که چه چیزی به او گفته شده است؛ کدام یک از سلسله مراتب شکل‌گیری شناخت به طور قطع در او شکل نگرفته است؟

(۱) توجه - احساس (۲) حافظه - توجه (۳) ادراک - استدلال (۴) احساس - حافظه

۷۳- مشخص کنید در هریک از موقعیت‌های زیر، استفاده از کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات مناسب‌تر است؟

(الف) بررسی زبان بدن کودک در مواجهه با موقعیت‌های جدید

(ب) میزان رضایت‌مندی فرد از امکانات محیط کار

(ج) بررسی فعالیت نواحی مرتبط با تصمیم‌گیری در مغز افراد هنگام مواجهه با تعارض

(د) سنجش الگوهای رفتاری و تیپ شخصیتی افراد به طور دقیق

(ه) تشخیص علت‌های تمایل به پایان دادن به زندگی در برخی نوجوانان

(۱) مشاهده - آزمون - روش‌های مبتنی بر علم اعصاب - پرسش‌نامه - مصاحبه

(۲) مشاهده - پرسش‌نامه - روش‌های مبتنی بر علم اعصاب - آزمون - مصاحبه

(۳) روش‌های مبتنی بر علم اعصاب - پرسش‌نامه - مشاهده - آزمون - مصاحبه

(۴) مشاهده - مصاحبه - روش‌های مبتنی بر علم اعصاب - آزمون - پرسش‌نامه

۷۴- در یک کلاس درس، دانش‌آموزی می‌گوید: «با پیشرفت علم در آزمایشگاه‌ها، ما دیگر می‌توانیم همه چیز را از طریق مشاهده و آزمایش ثابت کنیم؛ بنابراین دیگر نیازی به استدلال‌های فلسفی یا رجوع به دین نداریم.» پاسخ متناسب معلم، کدام گزینه می‌تواند باشد؟

(۱) علم تجربی تنها روش معتبر شناخت است، اما در زمان‌های گذشته که آزمایشگاه نبود، عقل کاربرد داشت.

(۲) استدلال فلسفی و رجوع به دین نیز برای شناخت جنبه‌های متفاوتی از هستی مناسب‌اند و با هم هم‌افزایی دارند.

(۳) استدلال‌های فلسفی زیرمجموعه علم تجربی هستند و در نهایت در آزمایشگاه به اثبات می‌رسند.

(۴) روش تجربی فقط در روان‌شناسی کاربرد دارد و برای شناخت سایر پدیده‌ها باید از سایر روش‌ها استفاده کرد.

۷۵- «در دهه ۱۹۵۰ میلادی، روان‌شناسان با انجام آزمایش‌هایی به این نتیجه رسیدند که «تماشای برنامه‌های تلویزیونی باعث کاهش تمرکز کودکان می‌شود». اما در سال‌های اخیر، مشخص شد که اگر برنامه‌ها آموزشی باشند، نه تنها تمرکز کاهش نمی‌یابد، بلکه مهارت‌های شناختی ارتقا می‌یابند.» با توجه به این موقعیت، کدام گزینه درست است؟

- (۱) نظریه‌های علمی تغییر نمی‌کنند، بلکه کامل‌تر می‌شوند.
 - (۲) نتیجه‌ای که در دهه ۱۹۵۰ میلادی گرفتند از همان اول هم معتبر نبوده است.
 - (۳) پاسخ پذیرفته‌شده لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست.
 - (۴) در نهایت ما به دو نظریه معتبر و درست از این مسئله رسیدیم.
- ۷۶- دو متخصص از نظر دانش تخصصی، سابقه فعالیت و تجربه عملی تقریباً در یک سطح قرار دارند؛ اما در موقعیت‌های حساس، یکی از آنها تصمیم‌های دقیق‌تر می‌گیرد و عملکرد موفق‌تری نشان می‌دهد. برای این موقعیت، کدام تبیین منطقی‌تر است؟
- (۱) تفاوت عملکرد را باید بیشتر ناشی از تفاوت در ویژگی‌های روان‌شناختی آن دو و نحوه به کارگیری از آنها دانست.
 - (۲) تفاوت عملکرد نشان می‌دهد یکی از دو متخصص، با وجود ظاهر مشابه، از دانش تخصصی عمیق‌تری برخوردار بوده است.
 - (۳) چون افراد در شرایط یکسان معمولاً عملکرد مشابهی دارند، نمی‌توان این تفاوت را به عوامل مرتبط با خود فرد نسبت داد.
 - (۴) هنگامی که سطح دانش و تجربه افراد نزدیک باشد، برتری آنها بیش از هر چیز به شرایط محیطی و امکاناتی که در اختیار دارند وابسته است.

- ۷۷- چهار گروه پژوهشی، پس از مطالعه یک پدیده روان‌شناختی، به نتایج زیر رسیده‌اند. نتایج کدام گروه‌ها درست است؟
- گروه اول: چون برای این پدیده یک علت علمی پیدا کرده‌ایم، سایر تبیین‌ها دیگر اعتباری ندارند.
 - گروه دوم: اگر چند تبیین با شواهد سازگار باشند، نمی‌توان صرف وجود یکی را دلیل بر رد دیگری دانست.
 - گروه سوم: هرچه شناخت ما از ویژگی‌ها و علت‌های این پدیده کامل‌تر شود، امکان پیش‌بینی آن نیز افزایش می‌یابد.
 - گروه چهارم: دشواری پیش‌بینی این پدیده نشان می‌دهد مطالعه علمی آن امکان‌پذیر نیست.
- (۱) فقط گروه دوم (۲) گروه‌های دوم و سوم (۳) گروه‌های اول و چهارم (۴) گروه‌های سوم و چهارم
- ۷۸- سه گروه پژوهشی قصد دارند پدیده «اضطراب پیش از آزمون» را بررسی کنند. فعالیت اصلی هریک از این گروه‌ها، به ترتیب، با کدام گزینه مطابقت دارد؟

- گروه اول پس از بررسی نتایج پژوهش، اعلام می‌کند احتمال دارد دانش‌آموزانی که مجموعه‌ای از ویژگی‌های مشخص را دارند، در هفته‌های پایانی پیش از امتحان، بیش از سایر دانش‌آموزان این حالت را تجربه کنند.
 - گروه دوم پیش از آغاز پژوهش، معیارهایی را مشخص می‌کند تا همه پژوهشگران، «اضطراب پیش از آزمون» را با برداشت یکسانی در این مطالعه در نظر بگیرند.
 - گروه سوم بررسی می‌کند چرا برخی دانش‌آموزان، با وجود شرایط آموزشی تقریباً مشابه، این حالت را بیشتر تجربه می‌کنند.
- (۱) پیش‌بینی - توصیف - تبیین (۲) کنترل - توصیف - پیش‌بینی
- (۳) تبیین - پیش‌بینی - توصیف (۴) پیش‌بینی - تبیین - کنترل
- ۷۹- اگر در یک آزمایش، مرحله «انتخاب محرک» به درستی انجام نشود، کدام نتیجه محتمل‌تر است؟

- (۱) فرایند تفسیر همانند قبل ادامه پیدا می‌کند.
 - (۲) احتمال شکل‌گیری ادراک مناسب کاهش می‌یابد.
 - (۳) حافظه مستقل از این مرحله عمل می‌کند.
 - (۴) تفکر بدون تغییر ادامه خواهد یافت.
- ۸۰- چهار دانش‌آموز درباره عامل پایداری شناخت چنین اظهارنظر می‌کنند. چند نفر دیدگاهی هماهنگ با مطالب علمی دارند؟
- (الف) هرچه بیشتر بر رنگ، اندازه و شکل محرک تمرکز کنیم، شناخت پایدارتر خواهد بود.
- (ب) اگر مفهوم یک محرک بهتر درک شود، احتمال پایداری شناخت افزایش می‌یابد.
- (ج) قدرت حافظه، تنها عامل مؤثر در پایداری شناخت است.
- (د) پیچیده‌تر شدن پردازش می‌تواند شناخت کارآمدتر و پایدارتر ایجاد کند.

- (۱) یک نفر (۲) دو نفر (۳) سه نفر (۴) چهار نفر

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۶/۲۰

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	درس ۱	—	—
تاریخ	درس‌های ۱ تا ۳	—	—
جغرافیا	درس‌های ۱ و ۲	—	—
فلسفه و منطق	درس ۱	درس ۱	—
اقتصاد	درس‌های ۱ و ۲	—	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶

■ ■ عَيْنِ الْإِنْسِبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۸۹-۸۱)

۸۱- ﴿يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾

(۱) در مورد آفرینش آسمان‌ها و زمین تفکر می‌کنند، پروردگارا این را بیهوده نیافریدی.

(۲) دربارهٔ خلقت آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند، خدایا آنچه آفریدی، باطل نیست.

(۳) در فکر خلقت آسمان‌ها و زمین هستند، پروردگار ما این باطل را خلق نکرد.

(۴) دربارهٔ آفریدن آسمان و زمین اندیشه می‌کنند، ای خدای ما، این بیهوده را خلق نکرده‌ای.

۸۲- «أَنْظُرُوا إِلَى نِظَامِ الْكَوْنِ، كَيْفَ تَتَحَوَّلُ الْبَذْرَةُ الصَّمَاتَةُ إِلَى حَيَاةٍ نَاضِرَةٍ فَتُسَدَّرُ كَوْنٌ أَنْ وَرَاءَ هَذَا الْجَمَالِ عَظْمَةٌ لَا تُوصَفُ!»:

(۱) نگاه کنید به نظام جهان که چگونه دانهٔ ساکت را به زندگی‌ای سرسبز تبدیل می‌کند و درک خواهید کرد که پشت این جمال، بزرگی توصیف‌ناپذیر است!

(۲) به نظام هستی بنگرید چگونه دانهٔ خاموش به زندگی‌ای سرسبز تبدیل می‌شود پس درخواهید یافت که پشت این جمال، عظمتی است که توصیف نمی‌شود!

(۳) نظام هستی را نگاه کنید که چگونه بذر خاموش را به زندگی سرسبزی بدل می‌کند پس درمی‌یابید که پشت آن، جمالی است که توصیف نمی‌شود!

(۴) به نظام هستی نگریند که بذر خاموش چگونه به زندگی سرسبزی تبدیل می‌شود و خواهید فهمید که پشت این، جمالی است توصیف‌ناپذیر!

۸۳- «فِي لَيْلَةٍ جَمِيلَةٍ كُنْتُ أَرَى ضِيَاءَ الْقَمَرِ وَ كَثْرَةَ النُّجُومِ الْمُنْتَشِرَةِ وَ كَانَ بَصْرِي يَسْتَقْبِلُ الضَّوْءَ بِوُضُوحٍ حِينَ يُكُونُ اللَّهُ فِي عَيْنِي صُورَةَ النُّجُومِ!»:

(۱) در شب زیبایی، ماه نورانی و ستاره‌های انبوه پراکنده را نگاه می‌کردم و چشمم به روشنی، نور را دریافت می‌کرد آنگاه که خداوند در چشمم تصویر ستارگان را پدید می‌آورد!

(۲) در شبی زیبا، نور ماه و انبوه ستارگان پراکنده را می‌دیدم و هنگامی که خداوند در چشمانم تصویر ستارگان را به وجود می‌آورد، دیده‌ام به روشنی نور را دریافت می‌کرد!

(۳) نور ماه و فراوانی ستارگان پراکنده را در شبی زیبا می‌نگریستم و چشم نور را آشکارا دریافت می‌کرد آنگاه که خداوند در دیدگانم تصویر ستاره‌ها را پدید آورد!

(۴) به روشنایی ماه و بسیاری ستارگان پراکنده در شبی زیبا نگاه می‌کنم و آنگاه که خداوند در دو چشمم تصویر ستاره‌ها را به وجود می‌آورد، دیده‌ام به روشنی نور را دریافت می‌کند!

۸۴- «أَوَّلُكَ أَشْخَاصٌ صَالِحُونَ يَعْمَلُونَ لِدُنْيَاهُمْ كَأَنَّهُمْ يَعْشَوْنَ أَبَدًا وَ يَعْمَلُونَ لِآخِرَتِهِمْ كَأَنَّهُمْ يَمُوتُونَ غَدًا!»:

(۱) آن افراد نیکوکار برای دنیای خود کار می‌کنند انگار که آنها تا ابد زندگی می‌کنند و برای آخرتشان کار می‌کنند گویی که فردا می‌میرند!

(۲) آنان افراد نیکوکاری‌اند که برای دنیای خود کار می‌کنند انگار که آنها تا ابد زندگی می‌کنند و برای آخرت خود کار می‌کنند گویی که فردا می‌میرند!

(۳) آن افراد نیکوکارانی هستند که برای دنیایشان کار می‌کنند مثل اینکه آنها تا ابد زنده‌اند و برای آخرتشان کار می‌کنند گویی که فردا خواهند مرد!

(۴) آنها افرادی نیکوکاراند که برای دنیایشان کار می‌کنند گویی آنها تا ابد زندگی می‌کنند و برای آخرت کار می‌کنند انگار که فردا می‌میرند!

۸۵- «أَشْجَارُ هَذِهِ الْحَدِيقَةِ الْخَضِرَاءُ ذَاتُ الْغُصُونِ النَّضْرَةِ وَ قَدْ أُوجِدَتْ مَنَاطِرٌ عَجِيبَةٌ فَإِذَا نَحْنُ بِحَاجَةٍ إِلَى الْهُدُوءِ نَذْهَبُ جَمِيعاً إِلَى هُنَاكَ!»:

(۱) درخت‌های این باغ سرسبز دارای شاخه‌های تروتازه‌ای هستند و چشم‌اندازهای شگفتی را ایجاد کرده‌اند، لذا ما هرگاه به آسایش نیاز داشته باشیم به آنجا می‌رویم!

(۲) درختان سرسبز این باغ شاخه‌های تروتازه‌ای دارند و باعث ایجاد منظره‌های جالبی گشته‌اند، پس ما هرگاه نیاز به آرامش داشته باشیم همگی به آنجا رهسپار می‌شویم!

(۳) درختان این باغ سرسبز شاخه‌های زیبا و تروتازه‌ای دارند و منظره‌های جالبی را ایجاد نموده‌اند، پس ما زمانی که به آرامش نیاز پیدا می‌کنیم همه با هم به آنجا می‌رویم!

(۴) درخت‌های سرسبز این باغ دارای شاخه‌های تروتازه‌ای هستند و چشم‌اندازهای شگفتی را پدید آورده‌اند، لذا ما هرگاه به آرامش نیاز داشته باشیم، همگی به آنجا می‌رویم!

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) کان أخي يقول إنه يُحِبُّ اللَّوْنَ الْأَحْمَرَ لِتَزِينِ هَذِهِ الْغُرْفَةِ! : برادرم می‌گوید که رنگ قرمز را برای تزیین این اتاق، دوست دارد!

(۲) إِذَا قَدَّرْتُ عَلَى عَدُوِّكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ! : هرگاه بر دشمن خود قادر شدی، بخشیدن او را شکرانه قدرت یافتن بر او قرار بده!

(۳) رَبَّنَا رَبِّ لَا يَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ! : پروردگار ما پروردگاری است که ما را همراه گروه ستمگران قرار نمی‌دهد!

(۴) زَانَتْ أُخْتِي الْعَزِيزَةُ غُرْفَتِي بِأَنْجَمٍ وَرَقِيَّةٌ جَمِيلَةٌ لِحَفْلَةِ مِيلَادِي! : خواهر عزیزم به‌خاطر جشن تولدم، با ستاره‌های کاغذی اتاقم را به زیبایی زینت داد!

۸۷- عَيْنُ الْخَطَأِ:

(۱) تَنْتَشِرُ بِجَذْوَةِ الشَّمْسِ الْمَحْرِقَةِ حَرَارَةٌ لَا تَوْجِدُ مِثْلَهَا! : به وسیلهٔ اخگر سوزان خورشید حرارتی پخش می‌شود که مانند آن وجود ندارد!

(۲) عَلَيَّ أَنْ أَصَافِرَ إِلَى مَشْهَدٍ لِتَكْمِيلِ دِرَاسَتِي فِي الْجَامِعَةِ! : من باید برای تکمیل تحصیل در دانشگاه به مشهد مسافرت کنم!

(۳) أَنْظَرُوا إِلَى أَنْعَمَ اللَّهُ الْمُنْهَمِرَةَ كَيْفَ جَهَّزَنَا رَبَّنَا بِقُدْرَةِ التَّفَكُّرِ! : به نعمت‌های خداوند که ریزان است، بنگرید، چگونه پروردگاران ما را به قدرت فکر کردن مجهز کرده است؟!

(۴) الْأَرْضُ الَّتِي كَانَتْ لَهَا إِغْبِرَارٌ صَارَتْ خَضِرَةً بَعْدَ نُزُولِ الْمَطَرِ! : زمین‌هایی که دارای غبار آلودگی بود، پس از بارش باران سرسبز گشت!

۸۸- «چه کسی دانه را می‌شکافد و به وسیلهٔ آن، درختی بلند را پدید می‌آورد و از آن، میوه بیرون می‌آورد؟»:

(۱) مَنْ يَحْفَرُ الْحَبَّةَ وَيُوجِدُ شَجَرَةً طَوِيلَةً بِهَا وَيُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ؟!

(۲) مَنْ يَشُقُّ الْحَبَّةَ وَيُوجِدُ شَجَرَةً طَوِيلَةً بِهَا وَيُخْرِجُ مِنْهَا الْفَاكِهَةَ؟!

(۳) مَنْ يَشُقُّ الْحَبَّةَ وَيُوجِدُ شَجَرَةً طَوِيلَةً بِهَا وَيُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ؟!

(۴) مَنْ شَقَّ الْحَبَّةَ وَأَوْجَدَ شَجَرَةً طَوِيلَةً بِهَا وَيَخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ؟!

۸۹- عَيْنُ الْأَبْعَدِ عَنِ الْمَفْهُومِ: ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾

(۱) هر آن کس که بنمود کار نکو همه ده برابر شود اجر او

(۲) نکوکاری از مردم نیکوکاری یکی را به ده می‌نویسد خدای

(۳) آنکه تو را توشهٔ ده می‌دهد از تو یکی خواهد و ده می‌دهد

(۴) چو نیکی کنی نیکی آید برت بدی را بدی باشد اندر خورت

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التالي بدقة، ثمَّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النَّصَّ: (٩٤-٩٠)

«في الطبيعة موادَّ و مَنَعَاتٌ مُفِيدَةٌ لِلإنسانِ جَدًّا مثل الذهب و الفضة و الماء و النفط. لا شكَّ أنَّ النفطَ من أَثْمَنِ الثروات الطبيعية التي حصل عليها الإنسان حتى الآن، و لهذا سُمِّيتْ هذه المادَّة القيِّمة في القرون الأخيرة بالذهب الأسود. توصَّل الإنسان منذ القرن التاسع عشر الميلاديَّ إلى كمِّيَّات كثيرة من النفط بواسطة حفر الآبار في مناطق مختلفة من العالم و استخراج هذا السائل منها. إنَّ أوَّل بئر النفط أُحدث في أمريكا سنة ١٨٥٩ الميلادي، و في إيران حُفرت بئر في مدينة مسجد سليمان لأوَّل مرَّة في سنة ١٢٨٧ الشمسية. للنفط أثرٌ كبيرٌ في اقتصاد العالم و يُستعمل في أكثر الصناعات و الفنون مثل توليد الطاقة و الأقمشة (جمع «قماش») و الأدوية و حركة السيارات و غيرها و لهذا نستطيع أن نقول: إن يرتفع أو ينزل ثمن النفط يُؤثِّر في جميع شؤون البلاد الاقتصادية.»

٩٠- متى حصل الإنسان على مقادير كثيرة من النفط؟

(١) حينما سُمِّيت هذه المادَّة بالذهب الأسود!

(٢) بعد أن حُفرت في العالم آبار النفط!

(٣) عندما أُحدثت بئر في مدينة مسجد سليمان!

(٤) منذ القرن الذي صنع الإنسان فيه السيارات!

٩١- عَيِّن الصَّحِيح:

(١) أوَّل بئر النفط الذي نعرفها حُفر في مسجد سليمان!

(٢) سُمِّي النفط بالذهب الأسود لمشابهة أسلوب استخراجه بالذهب!

(٣) حصل الإنسان على النفط في القرن العشرين!

(٤) يمكن لسعر النفط أن يُؤثِّر على سعر الكهرباء!

٩٢- عَيِّن الخَطَأ:

(١) للنفط دورٌ عظيمٌ في اقتصاد العالم و لا يُستعمل إلَّا في توليد الطَّاقة!

(٢) يتأثَّر سعر الذهب الأسود بالتحوُّلات السياسيَّة و الاقتصاديَّة!

(٣) حُفِرَ أوَّل بئر النفط في إيران في أوائل القرن العشرين!

(٤) في القرن الحالي تُصدَّر بعض الدُّول كمِّيَّات كبيرة من النفط!

■ ■ ■ عَيِّن الخَطَأ في الإعراب و التحليل الصرفي: (٩٣ و ٩٤)

٩٣- «مُفيدة - أثنى - سُمِّيت - التاسع عشر»:

(١) مُفيدة: اسم - مفرد - مؤنَّث (علامة تأنيثه «ة») / صفة للموصوف «مَنَعَات»

(٢) أثنى: مفرد مذكَّر - اسم على وزن «أفعل» - حروفه الأصليَّة «ث م ن» / مجرور بحرف الجرِّ

(٣) سُمِّيت: فعل ماضٍ - للغائب المؤنَّث - له ثلاثة حروف أصليَّة / فعل و مع نائب فاعله جملةٌ فعليَّة

(٤) التاسع عشر: عددٌ من الأعداد الأصليَّة - مفرد - مذكَّر / صفة و موصوفها «القرن»

٩٤- «الأسود - السيارات - هذه - يُؤثِّر»:

(١) الأسود: اسم - مفرد مذكَّر (مؤنَّثه «سوداء») - وزنه «أفعل» / صفة لكلمة «الذهب»

(٢) السيارات: جمع سالم للمؤنَّث (مفرده: سيار، على وزن «فَعَّال») - حروفه الأصليَّة «س ي ر» / مفعول

(٣) هذه: اسم الإشارة - للمؤنَّث القريبة أو لجمع غير عاقل - مفرد / نائب الفاعل

(٤) يُؤثِّر: فعل مضارع - للمفرد المذكَّر - مزيد ثلاثي (من مصدر «تأثير») - معرب / فعل و مع فاعله جملةٌ فعليَّة

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٩٥-١٠٠)

٩٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) إِنَّ الْمُسْلِمِينَ فِي الْعَالَمِ يُحِبُّونَ أُمَّتَهُمْ!
- (٢) دَوَاؤُنَا فِينَا وَنَحْنُ لَا نَنْظُرُ إِلَيْهِ، وَ دَاوُنَا مِنَّا وَنَحْنُ لَا نَشْعُرُ بِهِ!
- (٣) مَا صَنَعْتُ جِدَاراً خَشَبِيّاً بَيْنَ الْأَخْوَيْنِ بَلْ بَدَأْتُ بِصُنْعِ جِسْرِ صَغِيرٍ!
- (٤) لَا تَزِرْ عَوَا الْعُدْوَانَ بَيْنَ النَّاسِ لِأَنَّكُمْ تَحْصُدُونَ الْخُسْرَانَ بِسَبَبِ هَذَا الْعَمَلِ!

٩٦- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ جَمْعُ تَكْسِيرٍ:

- (١) نَعْلَمُ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَعَلِينَا أَنْ نَسْتَغْفِرَ مِنَ الذَّنُوبِ الْكَبِيرَةِ فِي الدُّنْيَا!
- (٢) اللَّحَظَاتُ الصَّعْبَةُ الَّتِي نَشْعُرُ بِهَا فِي حَيَاتِنَا قَدْ تَوَدَّى إِلَى النَّجَاحَاتِ الْكَثِيرَةِ!
- (٣) فَهَمْ طُلَّابُ مَدْرَسَتِنَا بَعْدَ كَلَامِ مَعْلَمِنَا أَهْمِيَّةُ الْأَبْيَاتِ لِهَذَا الشَّاعِرِ الشَّابِّ!
- (٤) يَسْتَخْدِمُ الْفَلَاحُونَ آلَاتَ الزَّرْعَةِ الْحَدِيثَةَ لِلْحَصُولِ عَلَى أَثْمَارِ الْمَحَاصِيلِ الْأَكْثَرِ!

٩٧- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ اسْتِخْدَامِ اسْمِ الْإِشَارَةِ:

- (١) تِلْكَ الْإِخْوَةُ لَمْ يَسْتَمِعُوا إِلَى نَصَائِحِ آبَائِهِمْ وَ أُمَمِهِمْ فَفْشَلُوا جَمِيعاً فِي حَيَاتِهِمْ!
- (٢) هُوَ لَا الْعُدْوَانَ مَعَ الَّذِينَ يُسَاعِدُونَنَا دَائِماً ظَلَمٌ وَاسِعٌ جَدّاً فَتَجَنَّبْ مِنْهُ!
- (٣) مَا أَجْمَلَ صَفُوفَ أَوْلَئِكَ الْمُسْلِمِينَ فِي تِلْكَ الْمَسَاجِدِ الْعَظِيمَةِ لِأَدَاءِ صَلَاةِ عِيدِ الْأَضْحَى!
- (٤) الْيَوْمَ حَفِظْتُ هَاتَيْنِ الْبَيْتَيْنِ مِنْ هَذِهِ الْقَصِيدَةِ الرَّائِعَةِ فَشَجَّعَنِي مَعْلَمِي بِسَبَبِ مُحَاوَلَتِي!

٩٨- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ صِبْغَةِ الْأَفْعَالِ وَ الضَّمَائِرِ:

- (١) الْإِيرَانِيُّونَ تَنْصَرِفُونَ إِلَى مَقَابِرِ الْأَمْوَاتِ أَيَّامَ الْخَمِيسِ لَزِيَارَتِهَا وَ قِرَاءَةِ الْفَاتِحَةِ!
- (٢) أَخْبَرْنَا هَذَا الْجَارُ قَبْلَ سَاعَةٍ أَنَّ سَيَّارَةَ وَالدَنَا اصْطَدَمَ فِي الشَّارِعِ بِشَدَّةٍ!
- (٣) كَانَتْ الْبَاحِثَةُ الْمُسْلِمَةُ تَسَافِرُ إِلَى الْبِلَادِ الْمُخْتَلَفَةِ فَهِيَ تَكْتَسِبُ الْعُلُومَ الْجَدِيدَةَ!
- (٤) لَا يَكْتَبِنِ هُوَ لَا الْبِنَاتُ الْوَاجِبَاتِ بِسُرْعَةٍ لِأَنَّهُمْ لَا يَتَكَاسَلُونَ فِي دِرَاسَاتِهِمْ!

٩٩- عَيْنُ الْجَوَابِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ مَعَ السُّؤَالِ:

- (١) مِنْ أَيْنَ قَدْ جَاءَتْ صَدِيقَتُكَ وَ أُمُّهَا؟ قَدْ جَاءَتَا مِنْ مَدِينَةِ زَابِلِ فِي مَحَافِظَةِ سِيِسْتَانِ!
- (٢) مَنْ يُسَاعِدُ الْمَسَافِرِينَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ؟ يُسَاعِدُهُمْ أَحَدُ الْمَوْظَفِينَ!
- (٣) بِمَ تَرْجِعِينَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟ لِأَنَّ بَيْتِي قَرِيبٌ مِنَ الْمَدْرَسَةِ!
- (٤) هَلْ رَأَيْتَ النُّجُومَ فِي لَيَالِي الصَّيْفِ فِي الصَّحْرَاءِ؟ لَا، مَعَ الْأَسْفِ وَلَكِنِّي أَحَبُّ أَنْ أَرَاهَا!

١٠٠- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَعْنَى:

(١) ضَجَّكَ: خَنَدِيدٌ ← لَا تَضْحَكْ: نَخْنَدُ	(٢) تَرَكَ: رَهَا كَرْد ← أَتْرُكِي: رَهَا مِي كَنَم
(٣) وَصَلَ: رَسِيدٌ ← وَصَلْتُ: رَسِيدِي	(٤) جَعَلَ: قَرَار دَاد ← إَجْعَلُنْ: قَرَار بَدَهِيد

۱۰۱- با توجه به موارد داده شده، کدام گزینه مراحل «پژوهش تاریخی» را به ترتیب و به درستی تبیین کرده است؟

(الف) وجود منابع و اطلاعات کافی

(ب) اطمینان از اصالت سند و جعلی نبودن

(ج) نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاص مورخان

(۱) «ج» قبل از «الف» و پس از «ب» است.

(۲) «ب» بعد از «الف» و قبل از «ج» است.

(۳) «الف» پس از «ب» و قبل از «ج» است.

(۴) «ب» پیش از «الف» و پس از «ج» است.

۱۰۲- هدف علم تاریخ در کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

(۱) تغییرات فرهنگی و اجتماعی جوامع در طول زمان

(۲) شناخت انسان و محیط و پژوهش در فرهنگ انسان‌ها

(۳) آگاهی از زندگی اجتماعی در گذشته

(۴) شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها در دوران پیش از اختراع خط

۱۰۳- کدام عبارت در مورد «باستان‌شناسی و باستان‌شناس» درست می‌باشد؟

(الف) باستان‌شناس، کسی است که براساس آثار باقی‌مانده از بشر، گذشته انسان و جامعه را بررسی و تحلیل می‌کند.

(ب) برخی از مکان‌های باستانی، سکونتگاه روستایی یا شهری هستند.

(ج) در مرحله حفاری، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به کار رفته در آنها و نیز کاربردهایشان، بررسی می‌کنند.

(د) در تعیین سن آثار از دانش‌هایی چون شیمی، تاریخ، گیاه‌شناسی و زبان‌شناسی کمک گرفته می‌شود.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۱۰۴- بیشتر اطلاعات منابع مکتوب، مربوط به چه رویدادهایی است؟ و ابعاد مختلف زندگی جوامع دوره‌های تاریخی را چگونه می‌توان بهتر شناخت؟

(۱) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی - به وسیله منابع مکتوب

(۲) شرح حال فرمانرویان و فتوحات آنان - با مطالعه دوره‌های تاریخی

(۳) رویدادهای سیاسی و نظامی و شرح اقدامات فرمانرویان - به کمک یافته‌های علمی باستان‌شناسان و کاوش‌های باستان‌شناسی

(۴) ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی - با مطالعه دوره‌های تاریخی

۱۰۵- زمینه‌ها، علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها و یا نقش افراد و گروه‌های درگیر در کدام مراحل پژوهش تاریخی مورد توجه قرار می‌گیرد؟

(۱) تنظیم اطلاعات (۲) شناسایی منابع

(۳) تدوین پرسش‌های تحقیق (۴) تحلیل و تفسیر اطلاعات

۱۰۶- کدام عبارات درباره گاه‌شماری درست هستند؟

(الف) پنجه در گاه‌شماری اوستایی عصر ساسانی کاربرد داشت.

(ب) گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است که از سال ۱۳۰۴ شمسی در ایران رسمیت یافت.

(ج) در مقدمه کتاب العبر به نقش جغرافیایی سرزمین‌هایی همچون فینیقیه و مصر پرداخته شده است.

(د) دانش و مهارت اندازه‌گیری زمان، ارتباط نزدیکی با علوم ریاضیات، نجوم و فیزیک دارد.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) الف - د (۴) ب - ج

۱۰۷- درباره موزه‌ها کدام گزینه نادرست است؟

(۱) مهم‌ترین مکان گردآوری، نگهداری، مرمت، مطالعه و نمایش آثار باستانی هستند.

(۲) موزه ایران باستان از جمله بزرگ‌ترین موزه‌های ایران است که آثار باستانی ارزشمندی در آن حفظ و به نمایش گذارده شده است.

(۳) بسیاری از آثار باستانی گران‌بهای ایران، زینت‌بخش موزه‌های متعددی در کشورهای مختلف جهان مانند لوور در پاریس، آرمیتاژ در نیویورک و بریتانیا در لندن هستند.

(۴) اشیایی که از داخل گورهای باستانی به دست آمده‌اند و در موزه‌های جهان به نمایش گذاشته شده‌اند، یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌ای هستند.

۱۰۸- طبق خط زمان، کدام یک از گزینه‌های زیر، به میلاد حضرت مسیح، نزدیک‌تر است؟

(۱) ابداع گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی

(۲) اصلاح گاه‌شماری رومی بر مبنای تقویم مصری

(۳) هجرت پیامبر اسلام (ﷺ) از مکه به مدینه به‌عنوان مبدأ تقویم اسلامی

(۴) قرار دادن میلاد حضرت مسیح به‌عنوان مبدأ گاه‌شماری رومیان

۱۰۹- چرا دانش تاریخ بدون توجه به زمان معنایی ندارد و نخستین پرسش تاریخ‌نگاران چیست؟

(۱) چون تاریخ، علم بررسی گذشته است و نخستین پرسش تاریخ‌نگاران این است که رویدادهای تاریخی در چه زمانی و در کجا رخ داده‌اند.

(۲) زیرا رویدادهای تاریخی در زمان معینی رخ داده‌اند و نخستین پرسش تاریخ‌نگاران این است که رویدادهای تاریخی در چه زمانی و در کجا رخ داده‌اند.

(۳) چون انسان از گذشته‌های بسیار دور با نحوهٔ سنجش زمان مواجه بوده است و نخستین پرسش تاریخ‌نگاران این است که علت یک رویداد تاریخی چیست.

(۴) زیرا انسان نیاز به زمان‌سنجی برای بررسی رویدادها داشت و نخستین پرسش تاریخ‌نگاران این است که علت یک رویداد تاریخی چیست.

۱۱۰- در ارتباط با تاریخ‌نگاری و مراحل پژوهش تاریخی کدام موارد درست هستند؟

(الف) در دورهٔ اسلامی مورخان ایرانی برجسته‌ای نظیر طبری و بیهقی در کنار ثبت و تنظیم وقایع سیاسی و نظامی، به‌طور گسترده به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی و موضوع‌های اجتماعی و فرهنگی می‌پرداختند.

(ب) کارآگاهان و مورخان هر دو به‌دنبال شواهد و مدارکی هستند که به‌گونه‌ای گذشته را بازسازی و تفسیر کنند؛ با این تفاوت که اولی به‌دنبال بازسازی صحنهٔ جرم و دومی در پی بازسازی وقایع گذشته است.

(ج) بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آنها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.

(د) پرسش‌های تحقیق که در مرحلهٔ سوم پژوهش‌های تاریخی مطرح می‌شوند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

(۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) ج - د

۱۱۱- با توجه به مطالب کتاب درسی تاریخ (۱)، کدام زنجیرهٔ ارتباط علت و معلولی کاملاً درست است؟

(۱) رواج و رونق ادبیات و فلسفه در یونان باستان ← شکوفایی و گسترش علم تاریخ با ظهور هرودت (پدر تاریخ) ← نگارش کتاب

تاریخ او پیرامون شرح جنگ‌های یونان و ایران به‌عنوان کهن‌ترین و کامل‌ترین کتاب تاریخی به جا مانده از عصر باستان

(۲) استفاده از پهلپادها و رادارها ← شناسایی منابع به‌عنوان نخستین مرحلهٔ پژوهش تاریخی ← عکس‌برداری از اشیاء در وضعیت اولیه و ثبت دقیق مشخصات

(۳) عقب افتادن گاه‌شماری اوستایی ساسانیان به میزان ۳۰ شبانه‌روز در هر ۱۲۰ سال ← تصمیم ساسانیان برای اصلاح تقویم اوستایی براساس گاه‌شماری مصری ← افزودن پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم به نام اندرگاه

(۴) تکرارناپذیر بودن رویدادهای تاریخی ← بی‌نیازی مطلق از شواهد و مدارک جهت بازسازی گذشته ← انحصار روش‌های آزمایشگاهی سال‌یابی به فرضیات تخمینی مورخان

۱۱۲- کدام عبارت، دارای خطای تاریخی است؟

(۱) در پژوهش‌های نوین تاریخی تمام جنبه‌های زندگی مردم و جوامع گذشته بررسی می‌شود و از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود.

(۲) محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است، اما ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

(۳) اشیایی که از داخل گورهای باستانی به‌دست آمده‌اند، به همراه شیوهٔ تدفین مردگان، معماری و مصالح آرامگاه‌ها، اطلاعات ارزنده‌ای را دربارهٔ نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی مردمان گذشته ارائه می‌دهند.

(۴) تدوین و نگارش سنگ‌نوشته‌ای به خط یونانی را می‌توان قدیمی‌ترین و نخستین سنگ‌نوشته به جا مانده از روزگار باستان دانست که ایرانیان وقایع و سلسله حوادث تاریخی خود را بر روی آن ثبت و ضبط کرده‌اند.

۱۱۳- دربارهٔ تاریخچهٔ گاه‌شماری در ایران کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در ایران دوران اسلامی، گاه‌شماری هجری قمری رایج شد و در کنار آن، گاه‌شماری‌های دیگری مانند یزدگردی، جلالی، دوازده حیوانی و هجری خورشیدی رواج یافت.
- (۲) گاه‌شماری هجری قمری که تقویم رایج بیشتر کشورهای اسلامی به‌شمار می‌رود، بر پایهٔ گردش ماه به دور زمین تنظیم شده است.
- (۳) در دورهٔ سلوکیان گاه‌شماری‌های بابلی، مصری و سلوکی متداول بود.
- (۴) مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود.

جغرافیا

۱۱۴- کدام گزینه با عبارت زیر ارتباط دارد؟

«جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.»

- (۱) چون محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به‌وجود می‌آید، پس انسان می‌تواند با نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها به بهره‌برداری از محیط جغرافیایی بپردازد.
- (۲) از آنجا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.
- (۳) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند، در نتیجه محیط طبیعی به محیط انسانی تبدیل می‌شود.
- (۴) از آنجا که جغرافی‌دان با دیدی ترکیبی به مطالعهٔ پدیده‌های طبیعی و انسانی می‌پردازد، می‌تواند با دید یک‌سویه از جغرافیا برای حل سؤالات علوم دیگر بهره ببرد.

۱۱۵- کدام گزینه بیانگر عملکرد منفی انسان در ارتباط با محیط است؟

- (۱) ساخت ساختمان‌های بادگیر در ابرکوه یزد برای استفاده از انرژی باد
- (۲) ساخت جاده برای تسهیل عبور و مرور بین‌شهری در جنگل گلستان
- (۳) ساخت پیست اسکی کوه‌رنگ در ارتفاعات برف‌گیر زردکوه
- (۴) کشت و برداشت مدیریت شدهٔ چای در زمین‌های کشاورزی لاهیجان

۱۱۶- اگر جغرافیای طبیعی (الف)، جغرافیای انسانی (ب) و علوم و فنون جغرافیایی (ج) باشد، کدام گزینه در ارتباط با موضوعات زیر درست است؟

- (۱) بررسی نوع مصالح ساختمانی مناسب مناطق کویری در حوزهٔ «الف» و بررسی تأثیر منابع معدنی این مناطق در جذب جمعیت در حوزهٔ «ج» قرار دارد.
- (۲) بررسی میزان تولید، توزیع و مصرف کالا در شهر سمنان در حوزهٔ «ب» و مطالعهٔ ظرفیت توسعهٔ شهر با کمک نقشه‌برداری از آن در حوزهٔ «ج» مطالعه می‌شود.
- (۳) تأثیر آب‌وهوای نواحی خزری در شکل خانه‌های این منطقه و همچنین نقش میزان منابع آب این نواحی در شکل‌گیری شهرها هر دو در حوزهٔ «الف» مطالعه می‌شود.
- (۴) تأثیر پوشش گیاهی کوه‌های تالش بر باورها و فرهنگ چوپانان این نواحی و بررسی پوشش گیاهی هر دو در حوزهٔ «ب» مطالعه می‌شود.

۱۱۷- کدام عبارت در جغرافیای اقتصادی بررسی می‌شود؟

- (۱) بررسی تأثیر افزایش ارتفاع بر کاهش دما
- (۲) بررسی تأثیر تغییرات دما بر نوع مصالح ساختمانی، منابع آب، فعالیت اقتصادی و جاذبه‌های گردشگری
- (۳) چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی
- (۴) مطالعهٔ تولید و توزیع، مصرف کالاها و خدمات و نظام عرضه و تقاضا

۱۱۸- کدام گزینه در ارتباط با عبارت زیر درست است؟

«در یک روستا، خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن اثر می‌گذارد و بالعکس.»

(۱) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

(۲) علم جغرافیا از یافته‌های علوم دیگر استفاده می‌کند و با دید یک‌طرفه به بررسی محیط می‌پردازد.

(۳) جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که زمین و ویژگی‌های طبیعی آن را بررسی می‌کند.

(۴) به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد، مکان گفته می‌شود.

۱۱۹- پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا.....

(۱) باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

(۲) باید از خود بپرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟

(۳) باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد.

(۴) نسبت به موضوع، باید اطلاعات بیشتری پیدا کند.

۱۲۰- جمله «می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان ساخت باشد.» بیانگر کدام مورد است؟

(۱) علم جغرافیا (۲) رابطه متقابل انسان و محیط

(۳) پدیده (۴) عملکرد انسان

۱۲۱- برای بررسی افزایش تعداد اقامتگاه‌های بوم‌گردی در یک ناحیه روستایی، موارد زیر مطرح شد. عبارت‌های «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب با

کدام موارد منطبق است؟

الف) این اقامتگاه‌ها بیشتر در کدام بخش‌های ناحیه استقرار یافته‌اند؟

ب) به نظر می‌رسد افزایش تعداد گردشگران در سال‌های اخیر در گسترش این اقامتگاه‌ها مؤثر بوده است.

ج) آمار گردشگران، تعداد اقامتگاه‌ها و تغییرات در آمد روستاییان بررسی شد.

(۱) رکن اساسی جغرافیا - فرضیه - گردآوری اطلاعات

(۲) علت وقوع پدیده - نتیجه‌گیری - گردآوری اطلاعات

(۳) سیر تکوین و تحول پدیده - فرضیه - نتیجه‌گیری

(۴) ماهیت مسئله - گردآوری اطلاعات - فرضیه

۱۲۲- با توجه به متن داده شده، کدام عبارت در مورد پرسش‌های جغرافیایی صحیح می‌باشد؟

«درحالی‌که زندگی مردم اردبیل با برف و سرما آمیخته شده، ساحل‌نشینان خلیج فارس و دریای عمان ممکن است سال‌ها بارش برف

را در محل زندگی خود نبینند. این گوناگونی آب‌وهوایی، سبب تنوع در چشم‌اندازهای طبیعی و فرهنگی ایران شده است که در کمتر

کشوری از جهان دیده می‌شود.»

(۱) زندگی مردم اردبیل با برف و سرما آمیخته شده، در پاسخ به پرسش چه موقع؟

(۲) تنوع در چشم‌اندازهای طبیعی و فرهنگی، در پاسخ به دلالت ماهیت بر هر پدیده یا مسئله.

(۳) تنوع در چشم‌اندازهای طبیعی و فرهنگی، در پاسخ به سؤال کجا؟

(۴) ندیدن بارش برف در مناطق جنوبی ایران، پاسخی است بر علت وقوع پدیده.

۱۲۳- در رابطه با پرسش‌های کلیدی در جغرافیا، کدام گزینه مفهوم درستی را منتقل نمی‌کند؟

(۱) فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی در این پدیده اثر داشته است، پاسخی است بر سؤال چه کسی؟

(۲) زمینه‌های به وجودآورنده پدیده‌ها را با سؤال چطور می‌توان پاسخ داد.

(۳) تداوم خشک‌سالی در سال‌های اخیر که ماهیت پدیده یا مسئله را مشخص می‌کند، در پرسش چه چیز می‌توان یافت.

(۴) بی‌توجهی به پوشش گیاهی را با پرسش چه کسی می‌توان پاسخ داد.

۱۲۴- هریک از عبارت‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام مراحل پژوهش جغرافیایی است؟

(الف) داشتن دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی

(ب) استفاده در تمامی پژوهش‌های علمی

(ج) بررسی پژوهش دیگران

(د) پاسخ مسئله پژوهش با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات

(ه) ارائه پیشنهادها و خبرهای اولیه، در چارچوب مسئله پژوهش خود

(۱) تدوین فرضیه - پردازش اطلاعات - طرح سؤال - نتیجه‌گیری - تدوین فرضیه

(۲) جمع‌آوری اطلاعات به شکل میدانی - پردازش اطلاعات - تدوین فرضیه - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

(۳) تدوین فرضیه - جمع‌آوری اطلاعات به شکل کتابخانه‌ای - طرح سؤال - نتیجه‌گیری - تدوین فرضیه

(۴) طرح سؤال - جمع‌آوری اطلاعات به شکل کتابخانه‌ای - طرح سؤال - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها - تدوین فرضیه

۱۲۵- با توجه به عبارت‌های زیر کدام گزینه بیان درستی دارد؟

(الف) درصد تغییرات جمعیت و درصد شاغلان در یک دهه در شهر اصفهان با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

(ب) پژوهشگر به کمک عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای، رشد فیزیکی شهر اصفهان را طی یک دهه بررسی می‌کند.

(۱) اگر (الف) پردازش اطلاعات و (ب) نتیجه‌گیری باشد، قبل از آنها مرحله حساس پژوهش صورت می‌گیرد.

(۲) اگر (الف) جمع‌آوری اطلاعات و (ب) تدوین فرضیه باشد، در حد فاصل آنها حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات ضروری صورت می‌گیرد.

(۳) اگر (الف) جمع‌آوری اطلاعات و (ب) تدوین فرضیه باشد، قبل از آنها پژوهشگر ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

(۴) اگر (الف) پردازش اطلاعات و (ب) جمع‌آوری اطلاعات باشد، بعد از آنها پژوهشگر ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

فلسفه و منطق

۱۲۶- موضوع دانش منطق چیست؟

(۱) جلوگیری از خطای اندیشه

(۲) قواعد حاکم بر ذهن و تفکر

(۳) سریع‌تر و دقیق‌تر اندیشیدن

(۴) دوری از مغالطات و خطای ذهن

۱۲۷- دانش منطق از چه جهتی به دانش پزشکی تشبیه شده است؟

(۱) مانع مبتلاشدن به انواع مغالطات یا همان بیماری‌های ذهن می‌شود.

(۲) دانشی کاربردی است که فوایدش در عمل ظاهر می‌شود.

(۳) روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان می‌کند.

(۴) ابزاری در خدمت سایر دانش‌ها و علوم است.

۱۲۸- چرا تأکید منطق بر آموزش شیوه درست اندیشیدن، به روش ایجابی است؟

(۱) خطاهای ذهن بی‌شمارند.

(۲) حیطة کاربرد منطق، سراسر زندگی انسان است.

(۳) قواعد اندیشیدن صحیح، فطری و طبیعی هستند.

(۴) پیشگیری از خطای ذهنی نسبت به درمان آنها مقدم است.

۱۲۹- از چه جهت منطق، سبب استحکام بنای فکری می‌شود؟

(۱) دانشی در خدمت سایر علوم و دانش‌ها می‌باشد.

(۲) باعث حرکت و پیشرفت علم و دانش می‌شود.

(۳) مانند دوچرخه‌سواری و مهندسی می‌باشد.

(۴) آجر و مصالح سایر علوم را تهیه می‌کند.

۱۳۰- کدام گزینه درست است؟

(۱) امروزه با گسترش علم، نیاز کمتری به منطق است.

(۲) حیطة منطق، همه زندگی فکری انسان می‌باشد.

(۳) منطق، صرفاً مقدمه آموختن فلسفه می‌باشد.

(۴) بدون منطق، نمی‌توان تصمیم درست گرفت.

۱۳۱- برای بررسی درستی کدام مورد به منطق نیاز نداریم؟

- (۱) اختلاف نظر دو فیلسوف در مورد وجود خداوند
(۲) تفسیر سخنان سیاستمداران در مناظره
(۳) تشخیص تشنگی در هوای گرم تابستان
(۴) پیام پنهان آگهی‌های تجاری و تبلیغی

۱۳۲- در کدام موارد، به نسبت بین امور مختلف، پرداخته نشده است؟

- (الف) گر نه آتش می‌زند، آتش‌رخی در جان نهان
(ب) اشتباهی کارد او را گاه‌گاه اینجا
(ج) گذار آرد مه من گاه‌گاه از اشتباه اینجا
(د) گفتا مگوی با کس، تا وقت آن در آید
(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) الف - ب (۴) ج - د

۱۳۳- کدام عبارت دقیق‌تر است؟

- (۱) عباراتی که در آنها فعلی ذکر نشده است، از نظر منطقی در زمره تصورات قرار می‌گیرند.
(۲) ادراکاتی که در آنها، به واقعیت داشتن یا نداشتن امور کاری نداریم، تصور محسوب می‌شوند؛ مانند: درخت.
(۳) در ضمن تصویری که از برگه امتحانی که الآن زیر دستتان است، دارید، موجود بودن این برگه لحاظ نشده است.
(۴) عبارت «از تشنگی در حال مردن هستم»، چون در حال بیان احساس گوینده است، تصدیق منطقی محسوب نمی‌گردد.

۱۳۴- کدام عبارت درست است؟

- (۱) تقسیم دانش منطق به دو بخش تعریف و استدلال، براساس اقسام فکر و اندیشه صورت گرفته و ارتباطی به تقسیم‌بندی دانش بشری ندارد.
(۲) استدلال، با استفاده از تصدیقات معلوم صورت می‌گیرد و تصورات معلوم، نقشی در فرایند تفکر برای کشف یک تصدیق مجهول ندارند.
(۳) دانش منطق با ارائه تعاریف و استدلال‌های درست، ما را در جهت مبتلا نشدن به خطای فکری، یاری می‌دهد.
(۴) شرط لازم برای دانستن درستی یا نادرستی یک تصدیق، داشتن استدلال صحیح برای آن نیست.

۱۳۵- برای معلوم کردن

- (۱) تصدیق مجهول، حتماً از استدلال استفاده می‌شود.
(۲) تصدیق مجهول، نمی‌توان از تعریف استفاده کرد.
(۳) تصور مجهول، باید از تعریف کمک گرفت.
(۴) تصور مجهول، استفاده از یک تصور معلوم کافی است.

۱۳۶- کدام گزینه یادآور نمونه‌ای از شکاف و تناقض میان نظر و عمل در انسان‌ها نیست؟

- (۱) رنج مردم از بی‌عدالتی در طول تاریخ درحالی‌که عامل دوام و بقای جامعه را عدالت می‌دانند.
(۲) تغییر مداوم نظریات علمی در طول زمان علی‌رغم اعتقاد محکم به این نظریات در دوره‌ای خاص.
(۳) انقراض انواع موجودات در طول تاریخ به دلیل تحولات صنعتی و رفتارهای پیچیده و خطرناک انسانی.
(۴) آزادی‌خواهی انسان‌های مختلف درحالی‌که می‌دانند آزادی مطلق با عدالت، قابل جمع نیست.

۱۳۷- کدام یک از گزاره‌های زیر یک گزاره علمی است؟

- (۱) در ورای جهان مادی، موجودی غیرمادی وجود دارد که یا اثر قابل مشاهده دارد یا ندارد.
(۲) هر امری که موجود است یا از ازل وجود داشته یا در زمانی به وجود آمده است.
(۳) این فلز یا رسانای برق است یا عایق الکتریسته.
(۴) فردا یا باران می‌بارد یا برف می‌بارد.

۱۳۸- کدام گزینه با توجه به مراحل تفکر، بر سایر گزینه‌ها تقدم دارد؟

- (۱) آیا عدالت را می‌توان هم‌ارز برابری و تساوی دانست؟
(۲) عدالت به معنای این است که هرکس به حق خود برسد.
(۳) قاضی، مجرمین را که یکی از آنها جزء سران کشوری و دیگری فردی عادی بود را به یک اندازه مجازات کرد.
(۴) در یک کارخانه، با توجه به مسئولیت‌های افراد، ممکن نیست مدیرعامل و نیروی خدماتی، حقوق یکسان دریافت کنند.

۱۳۹- کدام گزینه درست است؟

- (۱) تفکر واقعی در فطرت ثانی اتفاق می‌افتد نه در فطرت اول.
 - (۲) ملاصدرا خروج از مرحله فطرت را به همه انسان‌ها توصیه می‌کند.
 - (۳) زندگی روزمره هیچ انسانی بدون پذیرش گزاره‌های فلسفی ممکن نیست.
 - (۴) کنار گذاشتن تفکر - چه فلسفی و چه غیرفلسفی - برای انسان امکان‌پذیر نیست.
- ۱۴۰- کدام گزینه با توجه به عبارت «بدون در دست داشتن پاسخ درست و قانع‌کننده برای سؤالات فلسفی، تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه و سرانجام روشنی نمی‌رسد» قابل برداشت نیست؟

- (۱) روش فلسفه، عقلی و قیاسی است.
 - (۲) موضوع فلسفه، مسائل بنیادین هستی است.
 - (۳) دانش فلسفه بر زندگی روزمره انسان مؤثر است.
 - (۴) هر تصمیمی نتیجه و سرانجامی در زندگی انسان دارد.
- ۱۴۱- هر دانشی موضوع خاصی دارد اما فلسفه این‌گونه نیست، چرا که

- (۱) روش فلسفه عقلی و استدلالی است و نمی‌توان آن را برای موضوعات حوزه‌های خاص، در نظر گرفت.
 - (۲) موضوع فلسفه مربوط به موجود خاصی نیست بلکه به بررسی اصل و حقیقت وجود می‌پردازد.
 - (۳) روش منحصر به فرد آن در بررسی مسائلش، آن را از سایر دانش‌ها متمایز کرده است.
 - (۴) فلسفه به مسائل بنیادینی می‌پردازد که به علوم و حوزه‌های خاص ارتباط ندارد.
- ۱۴۲- کدام عبارت درست است؟

- (۱) معنای لفظ «سفسطه» در زبان عربی، با معنای اولی ریشه آن در زبان یونانی سازگار نیست.
 - (۲) اگر مغالطه‌کاریِ سوفیست‌ها نبود، دلیلی وجود نداشت که سقراط، خود را دوستدار دانش بنامد.
 - (۳) دغدغه برخی از سوفیست‌های زمان سقراط، به جای بیان واقع و دفاع از حقیقت، تعلیم سخنوری و وکالت بود.
 - (۴) سوفیست‌ها از آنجا که برای حقیقت و واقعیت ارزشی قائل نبودند، در استدلال‌های خود، بیشتر از مغالطه استفاده می‌کردند.
- ۱۴۳- روش بررسی کدام مورد، متفاوت است؟

- (۱) تمام زوایای یک مثلث متساوی‌الاضلاع، با یکدیگر مساوی‌اند.
 - (۲) اگر همه موجودات، نیاز به دیگری داشته باشند، هیچ‌چیز تحقق نمی‌یابد.
 - (۳) تمامی دگرگونی‌هایی که در طبیعت دیده می‌شود، در ذهن انسان ریشه دارد.
 - (۴) مبنای ریاضی داشتن ساختار جهان، از مهم‌ترین دیدگاه‌های هستی‌شناسانه است.
- ۱۴۴- کدام عبارت در رابطه با فلسفه و تفکر فلسفی درست است؟

- (۱) زمینه‌ساز ظهور دانش فلسفه، پس از تفکر فلسفی در آغاز حیات هر انسانی، محقق می‌شود.
 - (۲) صرف پاسخ به سؤالات اساسی و بنیادین، نمی‌تواند تصمیم‌گیری‌های انسان را به نتیجه و سرانجام روشنی برساند.
 - (۳) بررسی جدی و مداوم سؤالات و حیرت‌های انسان، او را وارد مرتبه تفکر فلسفی می‌کند، چه فیلسوف باشد، چه نباشد.
 - (۴) به نظر ملاصدرا، حقیقت انسان و دایره شایستگی او، پس از عبور از فطرت اول و کنار گذاشتن آن، به بروز و ظهور می‌رسد.
- ۱۴۵- کدام گزاره، بیانگر نظر سوفیست‌های زمان سقراط است؟

- (۱) هر کس حقیقت را با برداشت خودش می‌فهمد.
- (۲) انسان‌ها در مورد حقیقت با هم اختلاف نظر دارند.
- (۳) احساس هیچ دو فردی از یک چیز عین هم نیست.
- (۴) هر چیزی که انسان درک کند، حقیقت است.

اقتصاد

۱۴۶- سه نفر از فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی رشته‌های علوم انسانی، آقایان مهرجو، ایرجی و اشکانی دارای ویژگی‌های زیر هستند و قصد دارند با کمک یکدیگر کسب‌وکار جدیدی راه‌اندازی کنند. ویژگی هر یک از آنان به‌صورت زیر است:

● آقای مهرجو می‌تواند خود را با شرایط بازار وفق دهد.

● آقای ایرجی از ابزارها و امکانات تولیدی خود می‌تواند به بهترین شکل ممکن استفاده کند.

● آقای اشکانی مسائل را می‌تواند به راحتی حل کند.

به ترتیب هر یک از این سه نفر کدام‌یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق را دارا هستند؟

(۱) ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده - پرانگیزه (۲) خوش‌بین - نوآور - یادگیرنده

(۳) یادگیرنده - سازمان‌دهنده - پرانگیزه (۴) خوش‌بین - یادگیرنده - تیزبین

۱۴۷- آقای رضایی چند سال یک کارگاه تولیدی را به‌صورت انفرادی اداره می‌کرد؛ اما برای توسعه فعالیت خود، آن را به شرکت تبدیل کرد و چند سرمایه‌گذار جدید را نیز به جمع شرکا افزود. پس از گذشت مدتی، سرمایه شرکت افزایش یافت و امکان خرید تجهیزات جدید فراهم شد؛ با این حال، برای تصمیم‌گیری درباره طرح‌های توسعه، جلب نظر بیشتر شرکا ضروری بود و تصمیم‌گیری زمان بیشتری می‌برد. با توجه به متن ارائه شده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) افزایش سرمایه و امکان خرید تجهیزات جدید، از مزایای تشکیل شرکت است یا از معایب آن محسوب می‌شود؟

ب) طولانی‌تر شدن روند تصمیم‌گیری، از مزایای تشکیل شرکت است یا از معایب آن محسوب می‌شود؟

ج) اگر در آینده یکی از شرکا بتواند سهم خود را به فرد دیگری واگذار کند، این ویژگی از مزایای تشکیل شرکت است یا از معایب آن محسوب می‌شود؟

(۱) مزیت - مزیت - عیب (۲) مزیت - عیب - مزیت

(۳) عیب - مزیت - مزیت (۴) عیب - عیب - مزیت

۱۴۸- سه گروه زیر قصد راه‌اندازی یک فعالیت اقتصادی را دارند:

گروه اول: تعدادی از کشاورزان برای تأمین نهاده‌های تولید و فروش محصولات خود، سرمایه و امکاناتشان را روی هم گذاشته‌اند و هر عضو صرف‌نظر از میزان سرمایه، در تصمیم‌گیری حق رأی برابر دارد.

گروه دوم: چند سرمایه‌گذار با مشارکت یکدیگر، شرکتی تأسیس کرده‌اند.

گروه سوم: گروهی از خیرین، مرکزی برای حمایت از کودکان بی‌سرپرست ایجاد کرده‌اند و درآمدهای آن صرف توسعه خدمات این مرکز می‌شود.

پاسخ صحیح پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) گروه اول چه نوع کسب‌وکاری را تشکیل داده‌اند؟

ب) هدف اصلی گروه سوم چیست؟

ج) انگیزه اصلی تشکیل کسب‌وکار گروه دوم کدام است؟

(۱) شرکت - کسب سود - ارائه خدمات عمومی (۲) تعاونی - ارائه خدمات عمومی - کسب سود

(۳) غیرانتفاعی - کسب سود - رفع نیاز اعضا (۴) تعاونی - رفع نیاز اعضا - ارائه خدمات عمومی

محل انجام محاسبات

۱۴۹- صاحب یک کارگاه تولید شمع، در سال ۱۴۰۴ تعداد ۱۶۰۰ عدد شمع تولید کرد. از این تعداد، تا پایان سال، ۱۳۵۰ عدد را به قیمت ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال برای هر عدد به فروش رساند. اطلاعات مالی این کارگاه در سال ۱۴۰۴ به شرح زیر است:

- خرید مواد اولیه: ۲,۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- دستمزد کارکنان: ۱۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال در هر ماه
- اجاره کارگاه: ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در سال
- هزینه آب، برق و گاز: ۳۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال در هر ماه
- هزینه حمل و ارسال هر محصول فروخته شده: ۸۰,۰۰۰ ریال
- هزینه بسته بندی هر محصول تولید شده: ۵۰,۰۰۰ ریال
- عملکرد این کارگاه در پایان سال ۱۴۰۴ کدام است؟

- (۱) ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود
(۲) ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود
(۳) ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال زیان
(۴) ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال زیان

۱۵۰- پاسخ صحیح پرسش های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) مدیر یک واحد تولیدی متوجه شده است که با وجود افزایش مقدار فروش، سود حاصل از فعالیت او کاهش یافته است. بررسی ها نشان می دهد هزینه تولید هر واحد کالا نسبت به سال گذشته افزایش یافته، اما کیفیت و میزان تقاضای محصول تغییری نکرده است. مناسب ترین اقدام برای افزایش سودآوری کدام است؟

ب) اگر اجرای این اقدام به سرمایه ای بیش از توان مالی مالک نیاز داشته باشد، مناسب ترین نوع کسب و کار برای ادامه فعالیت کدام است؟

(۱) افزایش حجم تولید - کسب و کار شخصی

(۲) کاهش هزینه های تولید - شرکت

(۳) افزایش تبلیغات - تعاونی

(۴) تنوع بخشی به محصولات - مؤسسه غیرانتفاعی

۱۵۱- شرکت «نوآوران صنعت» برای تأمین سرمایه، ۸۰۰۰ سهم منتشر کرده است. ارزش اسمی هر سهم ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال است.

الف) اگر «علی» بخواهد ۳۰ درصد از کل سهام شرکت را خریداری کند، چه مبلغی باید بپردازد؟

ب) «حسین» مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای خرید سهام این شرکت سرمایه گذاری کرده است. حسین مالک چند درصد از سهام شرکت خواهد شد؟

(۱) الف: ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ب: ۲۰ درصد
(۲) الف: ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ب: ۲۵ درصد

(۳) الف: ۶,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ب: ۲۰ درصد
(۴) الف: ۶,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ب: ۲۵ درصد

۱۵۲- «سارا» دانش آموخته طراحی و دوخت است، او قصد دارد تولیدی زنجیره ای لباس تأسیس کند و چند نفر از دوستان خود را نیز استخدام

نماید. با توجه به این عبارت چه نوع کسب و کاری توصیه می شود؟

(۱) شرکت تعاونی
(۲) شرکت سهامی

(۳) مؤسسه غیرانتفاعی و خیریه
(۴) کسب و کار شخصی

۱۵۳- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) اگر یک کسب‌وکار شخصی، درآمد و سود بیشتری نسبت به یک شرکت داشته باشد، بدون بررسی شیوه کسب درآمد و مسئولیت اخلاقی، نمی‌توان آن را موفق‌تر دانست.

ب) هویت قانونی شرکت، یکی از مزیت‌های شرکت نسبت به کسب‌وکار شخصی است؛ بنابراین شرکت می‌تواند مستقل از شرکا، دارایی داشته باشد و طرف قرارداد قرار گیرد.

ج) هرگاه چند نفر تصمیم بگیرند سود و زیان فعالیت را میان خود تقسیم کنند، از همان زمان شرکت با هویت قانونی تشکیل شده است.

د) مؤسسه‌های غیرانتفاعی و خیریه، اگرچه با هدف غیرتجاری تشکیل می‌شوند، اما از نظر قانونی در زمره انواع شرکت‌ها معرفی شده‌اند.

(۱) درست - درست - درست - درست (۲) درست - نادرست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست (۴) درست - درست - درست - نادرست

۱۵۴- درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

● میزان رأی اعضا تعاونی به میزان سرمایه آنها بستگی دارد.

● «نویسنده‌ای تصمیم می‌گیرد ادامه آخرین کتاب پر فروش خود را بنویسد.» این مطلب بیانگر کسب‌وکار شخصی است.

● یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که با هدفی تجاری شکل گرفته است.

● مهم‌ترین نوع شرکت، شرکت تعاونی است.

● بیشتر کسب‌وکارهای شخصی کوچک مقیاس هستند.

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست (۲) نادرست - درست - نادرست - درست

(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست (۴) درست - درست - نادرست - درست

۱۵۵- شرکت سهامی آتیه دارایی خود را به ۵۰,۰۰۰ سهم هم‌ارزش تقسیم کرده است. آقای شهابی ۱۰,۰۰۰ سهم این شرکت را خریداری کرده است در صورتی که سود سالانه این شرکت ۳/۵ میلیارد تومان باشد:

الف) آقای شهابی از سود سالانه شرکت چه مبلغی دریافت می‌کند؟

ب) میزان مسئولیت آقای شهابی چقدر است؟

(۱) الف: ۷۰۰ میلیون تومان ب: ۵٪ (۲) الف: ۷۰ میلیون تومان ب: ۵٪

(۳) الف: ۷۰ میلیون تومان ب: ۲۰٪ (۴) الف: ۷۰۰ میلیون تومان ب: ۲۰٪

۱۵۶- شرکت «نوآوران سبز» پس از بررسی بازار متوجه شد که تقاضا برای بسته‌بندی‌های تجزیه‌پذیر در سال‌های آینده افزایش خواهد یافت. مدیر شرکت، پیش از ورود رقبا، خط تولید جدیدی راه‌اندازی کرد. او با وجود احتمال موفق نشدن طرح، بخشی از سرمایه شرکت را به اجرای آن اختصاص داد و برای جلوگیری از اتلاف منابع، وظایف کارکنان را متناسب با تخصص هریک تقسیم کرد. پاسخ صحیح پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) پیش‌بینی افزایش تقاضا و اقدام پیش از سایر رقبا، بیانگر کدام ویژگی کارآفرین است؟

ب) اختصاص بخشی از سرمایه به طرحی که احتمال شکست آن وجود دارد، نشان‌دهنده کدام ویژگی است؟

ج) تقسیم وظایف کارکنان متناسب با توانایی‌های آنان، بیانگر کدام ویژگی است؟

(۱) نوآور - خوش‌بین - برنامه‌ریز (۲) تیزبین - ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده

(۳) برنامه‌ریز - ریسک‌پذیر - یادگیرنده (۴) تیزبین - نوآور - سازمان‌دهنده

محل انجام محاسبات

۱۵۷- کدام گزینه متضمن پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام یک از افراد در واقع حقوق دیگران را پایمال می‌کنند؟

ب) هر فردی نسبت به کدام یک از موارد مطرح شده در گزینه‌ها مسئولیت اخلاقی دارد؟

۱) الف: از مسئولیت‌های خود در کسب‌وکار شانه خالی می‌کنند. ب: خود

۲) الف: حقوق اسلامی را در ارتباط با کسب‌وکار خود رعایت نمی‌کنند. ب: شهروندان و محیط‌زیست

۳) الف: از مسئولیت‌های خود در اجتماع شانه خالی می‌کنند. ب: حقوق دیگران، به ویژه در کسب‌وکار

۴) الف: نسبت به رفتارهای خود، به ویژه رفتارهای اقتصادی خود در کسب‌وکار توجه ندارند. ب: هرکسی یا چیزی که با او در ارتباط است.

۱۵۸- دو شرکت مواد غذایی آفتاب و روشن در سال ۱۴۰۳ دارای سودی یکسان بوده‌اند. در صورتی که درآمد شرکت آفتاب دو برابر هزینه‌های

آن و درآمد شرکت روشن چهار برابر هزینه‌های شرکت آفتاب به هزینه‌های شرکت روشن کدام گزینه است؟

۱) $\frac{3}{5}$ ۲) ۳ ۳) $\frac{5}{3}$ ۴) $\frac{1}{3}$

۱۵۹- چه تعداد از عبارات زیر درست است؟

الف) افرادی که به کسب‌وکار حرام اشتغال دارند، به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند و خرید و فروش اغلب کالاها، در انحصار آنهاست.

ب) یک شرکت می‌تواند در کسب‌وکار خود با جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها مانند پرهیز از استخدام نیروی کار متخصص با حقوق بالا، از زیان شرکت جلوگیری کند.

ج) کارآفرین باید مهارت ابتکار عمل داشته باشد تا بتواند در ارتباط با موقعیت شرکت تصمیم‌گیری کند.

د) در ایران سالانه بیش از صد هزار شرکت ثبت می‌شود و این شرکت‌ها را کارآفرینان یا مؤسسان آنها تأسیس کرده‌اند.

۱) ۲ ۲) ۱ ۳) ۴ ۴) ۳

۱۶۰- اطلاعات زیر در مورد یک شرکت تولیدی در دسترس است. اگر تورمی ۳۰ درصدی به کل هزینه‌های شرکت افزوده شده باشد و این

تولیدکننده بخواهد ۹۰۰ میلیون تومان سود به دست آورد، قیمت هر واحد کالا را چند تومان در نظر بگیرد تا به سود مورد نظر برسد؟

۱	هزینه حقوق سالیانه کارکنان	۱۰۰ میلیون تومان	۱) ۱۵۶,۳۰۰
۲	هزینه آب، برق و عوارض شهرداری سالیانه	۱۵۰ میلیون تومان	۲) ۱۶۵,۳۰۰
۳	هزینه مواد اولیه خریداری شده سالیانه	۲۰۰ میلیون تومان	۳) ۱,۳۵۶,۰۰۰
۴	هزینه اجاره سالیانه شرکت	۶۰ میلیون تومان	۴) ۱۵۶,۲۰۰
۵	تعداد کالای فروش رفته	۱۰,۰۰۰ واحد محصول	

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۲۰ شهریور ۱۴۰۵

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران (به ترتیب حروف الفبا)
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	علی افضل زاده - عباس سعیدی	محمد منتظران - مانی موسوی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	احمد بهزادی - محمدرضا پیرو - داود تالشی - مصطفی داداشی - ابوالفضل قاضی - محمدرضا لمسه چی	سپهر سالار کیا - کبری مهدی خانی
۳	جامعه شناسی	الهام رضایی	آزیتا بیدقی - فروغ تیموریان - علیرضا مختاری	فاطمه صفری - نگار کاتبی
۴	روان شناسی	مهدی جاهدی	فرزانه حاجی - سجاد رشیدی - فاطمه عباسی	مهتاب بیشه - نگار کاتبی
۵	زبان عربی	محسن آهویی	محسن آهویی - آریا ذوقی - امینه کارآمد	حسن اسدی - مبینا بهرامی
۶	تاریخ	محمد صدرا حسینی	شهرام امامی - پیمان بیگدلی - محمد صدرا حسینی - ساره زاهدی	احسان اسدی - ثنا کاشیان
۷	جغرافیا	بهروز یحیی	شهرام امامی - پیمان بیگدلی - الناز گنج کار	احسان اسدی - مهتاب بیشه
۸	فلسفه و منطق	حسام الدین جلالی	علی اکبر آخوندی - حسام الدین جلالی - سعید رحیمیان - مهدی لاجوردی	سحر سالیانی - ایمان کلاته
۹	اقتصاد	علی محسنی	امیر محمد بیگی - نوشین خدایی نیا - طاهره کریمی	سارا صدیقی - آسان طاووسی

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - احسان اسدی - امیر علی الماسی - مبینا بهرامی - زهرا عربی زنجانی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - نگار کاتبی

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

$$\begin{cases} d^2 = x^2 + x^2 = 2x^2 \\ (\sqrt{10})^2 = 2x^2 \Rightarrow 2x^2 = 10 \Rightarrow x^2 = 5 \Rightarrow x = \sqrt{5} \end{cases}$$

حال خواسته سؤال را به دست می آوریم:

$$\frac{\text{محیط مربع}}{\text{مساحت مربع}} = \frac{4x}{x^2} = \frac{4}{\sqrt{5}}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۲)

۶. گزینه ۱ صحیح است.

معادله مورد نظر را به روش کلی حل می کنیم:

$$\begin{aligned} -9x^2 + 12x + 1 &= 0 \Rightarrow \Delta = 12^2 - 4(-9) \times 1 = 144 + 36 = 180 \\ x &= \frac{-12 \pm \sqrt{180}}{2 \times (-9)} = \frac{-12 \pm \sqrt{36 \times 5}}{-18} = \frac{-12 \pm 6\sqrt{5}}{-18} \\ &= \frac{6(-2 \pm \sqrt{5})}{-18} = \frac{-2 \pm \sqrt{5}}{-3} = \frac{2 \pm \sqrt{5}}{3} \end{aligned}$$

پس ریشه مثبت معادله برابر $\frac{2+\sqrt{5}}{3}$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۸)

۷. گزینه ۳ صحیح است.

نکته: ریشه هر معادله، در خود معادله صدق می کند. بنابراین $x = -4$ در معادله صدق می کند:

$$\begin{aligned} a(-4)^2 + 2(-4) - 20 &= 0 \Rightarrow 16a - 12 - 20 = 0 \Rightarrow 16a = 32 \\ \Rightarrow a &= 2 \end{aligned}$$

حال با جای گذاری $a = 2$ ، معادله را حل می کنیم:

$$2x^2 + 3x - 20 = 0 \Rightarrow (2x - 5)(x + 4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{5}{2} \\ \text{یا} \\ x = -4 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۲)

۸. گزینه ۴ صحیح است.

برای حل این معادله، لازم نیست معادله را باز کرده و ساده کنیم؛ بلکه می توانیم از این خاصیت استفاده کنیم که اگر حاصل توان دوم دو عبارت با یکدیگر برابر باشد، آن دو عبارت برابر یکدیگر یا قرینه یکدیگر هستند.

$$\begin{aligned} (3x - 5)^2 &= (7x - 15)^2 \\ \Rightarrow \begin{cases} 3x - 5 = 7x - 15 \Rightarrow 4x = 10 \Rightarrow x = \frac{5}{2} \\ \text{یا} \\ 3x - 5 = -7x + 15 \Rightarrow 10x = 20 \Rightarrow x = 2 \end{cases} \end{aligned}$$

پس مجموع دو ریشه این معادله برابر $\frac{5}{2} + 2 = \frac{9}{2}$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۱)

۹. گزینه ۱ صحیح است.

معادله درجه دومی که ریشه هایش ۳ و -۲ باشند، به صورت $k(x+2)(x-3) = 0$ است. معادله را به روش مربع کامل حل می کنیم:

$$\begin{aligned} x^2 - x - 6 &= 0 \\ \Rightarrow x^2 - x &= 6 \\ x^2 - x + \frac{1}{4} &= 6 + \frac{1}{4} \\ (x - \frac{1}{2})^2 &= \frac{25}{4} \end{aligned}$$

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۴ صحیح است.

سن یاسمن را n می نامیم. بنابراین سن برادر یاسمن که دو سال از یاسمن بزرگتر است، برابر $n+2$ است. مجموع سن یاسمن با برادرش برابر سن ۱۵ سال بعد یاسمن است، پس:

$$\begin{aligned} n + (n+2) &= n+15 \Rightarrow 2n+2 = n+15 \Rightarrow n = 13 \\ \text{بنابراین یاسمن ۱۳ سال قبل به دنیا آمده است.} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۴)

۲. گزینه ۲ صحیح است.

از آنجا که $x = a$ جواب معادله است، پس در معادله صدق می کند، بنابراین $x = a$ را در معادله قرار می دهیم:

$$\begin{aligned} \frac{2x-a}{3} + \frac{x+a}{2} &= 8 \xrightarrow{x=a} \frac{2a-a}{3} + \frac{a+a}{2} = 8 \\ \Rightarrow \frac{a}{3} + a &= 8 \Rightarrow \frac{4a}{3} = 8 \Rightarrow a = 6 \end{aligned}$$

اکنون در معادله $(a-2)x + a = 4$ به جای a مقدار ۶ را قرار می دهیم. داریم:

$$4x + 6 = 4 \Rightarrow 4x = -2 \Rightarrow x = -\frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۴)

۳. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به صورت سؤال، جدول زیر را در نظر گرفته، داریم:

سه شنبه	دوشنبه	یکشنبه	شنبه	روز
x	2x	4x	8x	میزان تولید

$$8x + 4x + 2x + x = 45000 \Rightarrow 15x = 45000$$

$$\Rightarrow x = \frac{45000}{15} = 3000 \text{ تن}$$

بنابراین تولید فولاد در روز دوشنبه برابر تن $2x = 6000$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۴)

۴. گزینه ۳ صحیح است.

مساحت هر کدام از دوزنقه های کوچک را S در نظر می گیریم. مستطیل و متوازی الاضلاع، هر کدام شامل دو دوزنقه کوچک هستند. پس مساحت مستطیل و متوازی الاضلاع با یکدیگر برابر بوده و هر کدام برابر $2S$ است. با توجه به رابطه داده شده در سؤال، داریم:

$$\begin{aligned} 2S &= \frac{1}{3}(2S) + 10 \Rightarrow 2S - \frac{2}{3}S = 10 \Rightarrow \frac{4}{3}S = 10 \Rightarrow S = \frac{30}{4} \\ \Rightarrow S &= 7.5 \end{aligned}$$

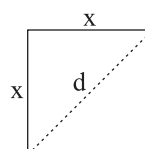
بزرگترین دوزنقه (کل شکل) شامل سه دوزنقه کوچکتر است، پس مساحت آن برابر است با:

$$3S = 3 \times 7.5 = 22.5$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۳)

۵. گزینه ۱ صحیح است.

با رسم شکل مناسب، سؤال را حل می کنیم:

$$x_1 \times x_2 = \frac{c}{a} \Rightarrow \frac{3}{4} \times (-\frac{5}{3}) = \frac{c}{6} \Rightarrow -1 = \frac{c}{6} \Rightarrow c = -6$$

بنابراین: $b \times c = 3 \times -6 = -18$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۹)

۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

می دانیم در معادله $ax^2 + bx + c = 0$ اگر $a + b + c$ برابر صفر باشد، یکی از ریشه ها برابر یک و ریشه دیگر برابر $\frac{c}{a}$ است.

در معادله $2x^2 + (\sqrt{3} - 2)x - \sqrt{3} = 0$ مجموع ضرایب معادله برابر صفر است:

$$2 + (\sqrt{3} - 2) - \sqrt{3} = 0$$

پس ریشه های معادله برابر $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ و ۱ می باشد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۲)

۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

عدد مورد نظر را x می نامیم. مجموع مجذور (مربع) x با نصف x برابر ۳ است. پس:

$$x^2 + \frac{x}{2} = 3 \xrightarrow{\times 2} 2x^2 + x - 6 = 0$$

$$\Rightarrow x = \frac{-1 \pm \sqrt{1 - 4 \times 2 \times (-6)}}{2 \times 2} \Rightarrow x = \frac{-1 \pm 7}{4}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = \frac{3}{2} \checkmark \\ x = -2 \times \end{cases}$$

$x = \frac{3}{2}$ عددی مثبت است، پس $x = \frac{3}{2}$

مقدار خواسته شده یعنی جذر (رادیکال) ۲۴ برابر x ، برابر است با:

$$\sqrt{24x} = \sqrt{24 \times \frac{3}{2}} = \sqrt{36} = 6$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۸)

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

در معادله $x^2 - 5x + 2 = 0$ داریم $\alpha + \beta = 5$ و $\alpha\beta = 2$. اکنون به

سراغ $\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta}$ می رویم. داریم:

$$\frac{1}{\alpha} + \frac{1}{\beta} = \frac{\alpha + \beta}{\alpha\beta} = \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۹)

۱۷. گزینه ۱ صحیح است.

در معادله $x^2 - 3x + 2 = 0$ ریشه ها به صورت $x = 1$ و $x = 2$

می باشند. $x = 1$ نمی تواند ریشه معادله $x^2 - ax + a + 3 = 0$ باشد

(زیرا در تساوی صدق نمی کند)؛ پس ریشه مشترک دو معادله $x = 2$

می باشد و داریم:

$$x^2 - ax + a + 3 = 0 \xrightarrow{x=2} 4 - 2a + a + 3 = 0$$

در معادله صدق می کند

$$\Rightarrow a = 7$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۲)

دو طرف را در ۲ ضرب می کنیم تا شبیه معادله صورت سؤال گردد و داریم:

$$2(x - \frac{1}{2})^2 = \frac{25}{2}$$

حال با مقایسه دو معادله، $b = \frac{1}{2}$ و $a = 25$ خواهد بود و مقدار

$$a - b$$
 برابر $24\frac{1}{2}$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۳)

۱۰. گزینه ۳ صحیح است.

با استفاده از اتحاد مربع دو جمله ای، معادله را به صورت زیر تبدیل می کنیم:

$$x^2 - 4x = k - 4 \Rightarrow x^2 - 4x + 4 = k \Rightarrow (x - 2)^2 = k$$

حال اگر:

$k > 0$ ، معادله ۲ ریشه حقیقی و متمایز دارد.

$k = 0$ ، معادله ۱ ریشه مضاعف دارد.

$k < 0$ ، معادله ریشه حقیقی ندارد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۲)

۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

نکته: معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ هنگامی که

$\Delta = b^2 - 4ac = 0$ باشد، دارای ریشه مضاعف $x = -\frac{b}{2a}$ است.

با توجه به نکته، دلتای معادله را تشکیل می دهیم:

$$\Delta = (-6)^2 - 4(3a)(\frac{a}{3}) = 0 \Rightarrow 36 - 4a^2 = 0 \Rightarrow a^2 = 9 \Rightarrow a = \pm 3$$

حال ریشه مضاعف را برای هر دو حالت a به دست می آوریم:

$$\begin{cases} a = 3 \Rightarrow x = \frac{6}{6a} = \frac{1}{a} = \frac{1}{3} = k \Rightarrow k + a = \frac{1}{3} + 3 = \frac{10}{3} \\ a = -3 \Rightarrow x = \frac{1}{a} = -\frac{1}{3} = k \Rightarrow k + a = -\frac{1}{3} - 3 = -\frac{10}{3} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۰)

۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

در نقطه سربه سر تابع سود، دو تابع درآمد و هزینه برابر یکدیگر هستند:

$$C(x) = R(x) \Rightarrow -\frac{1}{4}x^2 + 8x = x + 24 \Rightarrow \frac{1}{4}x^2 - 7x + 24 = 0$$

دلتا در این معادله برابر است با:

$$\Delta = (-7)^2 - 4 \times \frac{1}{4} \times 24 = 49 - 24 = 25$$

پس ریشه های این معادله برابر هستند با:

$$x = \frac{-(-7) \pm \sqrt{25}}{2 \times \frac{1}{4}} = \frac{7 \pm 5}{\frac{1}{2}} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{7+5}{\frac{1}{2}} = 24 \\ x_2 = \frac{7-5}{\frac{1}{2}} = 4 \end{cases}$$

پس فاصله دو نقطه سربه سر تابع سود برابر است با:

$$x_1 - x_2 = 24 - 4 = 20$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۱)

۱۳. گزینه ۱ صحیح است.

می توانیم از روابط مجموع و حاصل ضرب ریشه ها، مقدار b و c را پیدا

کنیم:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \Rightarrow \frac{3}{2} - \frac{2}{3} = -\frac{b}{6} \Rightarrow \frac{5}{6} = -\frac{b}{6} \Rightarrow b = -5$$

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

– شعر غنایی با دو شاعر مشهور، «رودکی و شهید بلخی»، قوت و استحکام یافت.

– «کسایی مروزی» کسی است که قصیده تمام و کمال در شعر حکمی و اندرزی سرود.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۲. گزینه ۴ صحیح است.

صورت درست موارد نادرست:

(۲) قرن چهارم

(۳) کسایی مروزی

(۴) ناصر خسرو

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۳)

۲۳. گزینه ۳ صحیح است.

دانش‌آموزان محترم!

برای متنی‌هایی که از سه کتاب معرفی شده در صفحات ۴۴ و ۴۵ آمده، حتماً کلیدواژه‌هایی را به‌خاطر بسپارید که اگر دوباره از این متن‌ها سوآلی طراحی شد، بتوانید به پاسخ درست برسید!!
به‌عنوان نمونه از متن آخر، واژه‌های «ضحاک، اژدها، به کردار مار، جادو» کلید واژه‌های کتاب تاریخ بلعمی است! و ...

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۴. گزینه ۳ صحیح است.

۱- دوران ساسانی بود ۲- به ناحیه پارس تعلق داشت ۳- آن را فارسی میانه نامیده‌اند ۴- اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند ۵- در میان اندرزنامه‌های منشور جای دارند.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۰)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

ابوعلی بلعمی به دستور «منصور بن نوح سامانی» مأموریت یافت.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۱، ۴۳ و ۴۴)

۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

در بیت گزینه ۱ هر دو گونه تشبیه فشرده یافت می‌شود:

الف) تشبیه فشرده اسنادی: «این سخن، آبی است» (مشبه: سخن / مشبه‌به: آب).

ب) تشبیه فشرده اضافی (اضافه تشبیهی): «دریای بی‌پایان عشق» (مشبه: عشق / مشبه‌به: دریای بی‌پایان).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «چشمه خورشید» فقط تشبیه فشرده اضافی دارد (مشبه: خورشید / مشبه‌به: چشمه).

(۳) «غبار غم» فقط تشبیه فشرده اضافی دارد (مشبه: غم / مشبه‌به: غبار).

(۴) «لاله‌رخ» تشبیه فشرده غیراضافی (درون‌واژه‌ای) دارد (مشبه: رخ / مشبه‌به: لاله). / مصراع نخست نیز تشبیه گسترده دارد. (مشبه: تو / ضمیر فعل «گیر») / مشبه‌به: لاله / ادات تشبیه: چون / وجه شبه: قدح گیر به دست

۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

عدد فرد کوچک‌تر را m می‌نامیم. پس عدد فرد بعدی $m+2$ است. مجموع مربعات این دو عدد برابر 290 است، پس:

$$m^2 + (m+2)^2 = 290 \Rightarrow m^2 + (m^2 + 4m + 4) - 290 = 0$$

$$\Rightarrow 2m^2 + 4m - 286 = 0 \Rightarrow m^2 + 2m - 143 = 0$$

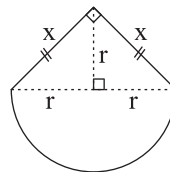
$$\Rightarrow (m+13)(m-11) = 0 \Rightarrow m = -13, 11$$

m عددی منفی است. پس $m = -13$ و عدد فرد بعدی $m+2 = -11$ است. مجموع این دو عدد فرد متوالی برابر -24 است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۸)

۱۹. گزینه ۲ صحیح است.

طول دو ضلع مساوی مثلث را x و شعاع نیم‌دایره را r می‌نامیم. پس طول ارتفاع وارد بر وتر مثلث نیز برابر r است. (زیرا مثلث قائم‌الزاویه است.)

پس با توجه به قضیه فیثاغورس داریم:

$$r^2 + r^2 = x^2 \Rightarrow 2r^2 = x^2 \Rightarrow x = \sqrt{2}r \Rightarrow r = \frac{x}{\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow r = \frac{\sqrt{2}}{2}x$$

محیط شکل اصلی که همان طول مفتول است، شامل دو برابر طول ضلع مثلث و محیط نیم‌دایره است.

بنابراین:

$$2x + \pi r = \sqrt{2}\pi + 4 \Rightarrow 2x + \pi \times \frac{\sqrt{2}}{2}x = \sqrt{2}\pi + 4$$

$$\Rightarrow \frac{x}{2}(4 + \pi\sqrt{2}) = \sqrt{2}\pi + 4 \Rightarrow \frac{x}{2} = 1 \Rightarrow x = 2$$

بنابراین طول ضلع مثلث برابر ۲ و شعاع نیم‌دایره برابر $\sqrt{2}$ است.

مساحت این شکل برابر است با:

$$S = S_{\text{مثلث}} + S_{\text{نیم‌دایره}} = \frac{x \times x}{2} + \frac{\pi r^2}{2} = \frac{2 \times 2}{2} + \frac{\pi \times (\sqrt{2})^2}{2}$$

$$= 2 + \pi$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۵)

۲۰. گزینه ۳ صحیح است.

با فرض $\frac{x}{2} - 1 = t$ داریم:

$$t^2 + 3t - 4 = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 1 \\ t = -4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{x}{2} - 1 = 1 \\ \frac{x}{2} - 1 = -4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{x}{2} = 2 \Rightarrow x = 4 \\ \frac{x}{2} = -3 \Rightarrow x = -6 \end{cases}$$

بنابراین مجموع جواب‌ها برابر ۲- است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۳۲)

نکته

ترکیب «اشک ندامت» به معنی «اشک همراه با ندامت» است و اضافه تشبیهی نیست؛ به این نوع اضافه که برای بیان همراهی و نمادسازی به کار می‌رود، «اضافه اقترانی» می‌گویند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۰)

۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

تشبیه در بیت صورت سؤال و گزینه ۲ از نوع «گسترده» و در سایر گزینه‌ها از نوع «فشرده (بلیغ)» است:

تشبیه صورت سؤال (پروانه‌وار می‌سوختم): مشبه: ضمیر «م» در «می‌سوختم» / مشبه‌به: پروانه / ادات: وار / وجه‌شبه: سوختن.

تشبیه گزینه ۲ (به‌سان سوسن اگر بنده را کنی آزاد): مشبه: بنده / مشبه‌به: سوسن / ادات: به‌سان / وجه‌شبه: آزاد کردن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «خم زلف تو دام است» (بلیغ اسنادی).

(۳) «تو غنچه بودی» و «من عندلیب بودم» (هر دو بلیغ اسنادی).

(۴) «بزمگاه چمن» (بلیغ اضافی) و «غنچه مرا یاد دهان تو انداخت» (تشبیه پنهان).

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۹)

۲۸. گزینه ۴ صحیح است.

در بیت گزینه ۴ دو تشبیه وجود دارد:

(۱) تشبیه فشرده اضافی (اضافه تشبیهی): «لبان لعل» (تشبیه لب به لعل)

(۲) تشبیه تفضیلی: شاعر باز شدن لبان معشوق هنگام تبسم را برتر و زیباتر از شکفتن غنچه می‌داند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یک تشبیه دارد: «این عشق، آتشی است...» (تشبیه گسترده).

(۲) یک تشبیه دارد: «لب لعل» (اضافه تشبیهی).

(۳) یک تشبیه دارد: «ماه‌سیما» (تشبیه درون‌واژه‌ای).

نکته

ترکیب «سهی قد» تشبیه نیست بلکه یک ترکیب وصفی مقلوب (برعکس شده) به معنی «بلندقد» است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۰)

۲۹. گزینه ۲ صحیح است.

زیباترین و ادبی‌ترین نوع تشبیه، «تشبیه فشرده یا بلیغ» است که در ابیات (الف) و (د) دیده می‌شود:

بیت الف: «سنگ تفرقه» (اضافه تشبیهی / فشرده اضافی).

بیت د: «کشتی عمر» (اضافه تشبیهی / فشرده اضافی).

بررسی سایر گزینه‌ها:

بیت ب: «ما آن شقایقیم که با داغ زاده‌ایم» دارای تشبیه گسترده است (مشبه: ما / مشبه‌به: شقایق / وجه‌شبه: با داغ زاده شدن).

بیت (ج): فاقد تشبیه است.

نکته

به تشبیه فشرده، «تشبیه بلیغ» نیز می‌گویند. این تشبیه به دلیل ادعای عینیت میان مشبه و مشبه‌به، کلام را ادبی‌تر و زیباتر می‌کند و در کتاب درسی هم به این نکته اشاره شده است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۹)

۳۰. گزینه ۴ صحیح است.

در بیت گزینه ۴ «ماه رخسار» اضافه تشبیهی و «چون ماه نو» تشبیه گسترده است و تشبیه تفضیل (مرجح) وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) زلف عنبرین بوی یار خون به دل مشک کرده است (تشبیه تفضیل / مرجح؛ یعنی زلف یار از مشک خوش‌عطرتر است).

(۲) دارای دو تشبیه تفضیل است (عارض او از خورشید زیباتر و قامت او از سرو بلندتر و خرامان‌تر است).

(۳) چهره یار از ماه آسمان زیباتر است و ماه از خجالت پنهان و پشت هاله خود را محفوظ نگه داشته است. (تشبیه تفضیل / مرجح).

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۰)

۳۱. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه ۲، سجع متوازن (قهر و لطف) وجود دارد. دو تشبیه هم دارد (مغرب به آتش‌فروز، و مشرق به آینه‌دار).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دو تشبیه وجود دارد (دو بار تشبیه رو به ماه)، اما سجع متوازن دیده نمی‌شود.

(۳) سجع متوازی داریم (منظر و مخبر) اما سجع متوازن و تشبیه دیده نمی‌شود.

(۴) سجع متوازن دیده نمی‌شود. دو تشبیه داریم: عقل به وزیر و دل به پادشاه تشبیه شده است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۳)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۷)

۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

در گزینه ۴، «شجر» و «قمر» ارکان سجع متوازی هستند و «شجر و قمر» و «زمین» سجع متوازن دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سجع متوازی و متوازن ندارد. (سجع مطرف: استقامت، قامت، قیامت)

(۲) تنها سجع متوازن (بنوش و بیار) دارد.

(۳) سجع متوازی ندارد. اما سجع متوازن دارد (تنگنایی و خارزاری).

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۴)

۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه ۲، «پنداشتی» و «برداشتی» ارکان سجع محسوب می‌شوند. کنایه‌ای در این بیت وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «آشنا» و «جدا» و «شیدا» و «پیدا» ارکان سجع‌اند. «جدا شدن از خلق» و «پیدا شدن» هر دو کنایه محسوب می‌شوند.

(۳) «خمار» و «اسرار» و «اشعار» ارکان سجع در جمله اول، و «ثنا» و «رضا» ارکان سجع در جمله دوم هستند.

«خمار در سر داشتن» کنایه است.

(۴) «صفا» و «قفا» ارکان سجع در جمله اول و «گیرند و میرند» ارکان سجع در جمله دوم هستند.

«پیش‌بیش میرند» کنایه است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۳)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۹۶)

۴) فغان ز جغد جنگ و مرغوی او:

ف غلج ز جُغ د
U - U - U

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۷ و ۵۱)

۳۷. گزینه ۱ صحیح است.

هر کس سخنی از سر سودا گفتند / ز آن روی که هست، کس نمی‌داند گفت
هر کس سُ خَ نی از سَ رِ سُو دا گف تند
- - - - U U - - -
ز لُ رو ی کِ هس ت کس ن می دا ند گفت
- - - - U - U - U U - -

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۷ و ۵۱)

۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

صورت سؤال:

رو نق | بَ یَن دا خت | با د | خُر شی د
U - - | U - - | U - - | U - -

(۱)

عُر بت | بَ رَف رو خت | را حَت | با غ | با لُ
- - | U - - | U - - | U - -

(۲)

رو ز | ةَ ما وَر د | سا د | اُو رن گ
U - - | U - - | U - - | U - -

(۳)

با وَر | با زر | گُل | دی رو ز | بَر چی د
U - - | U - - | U - - | U - -

(۴)

دُو ر لُ | سَ رَن جا م | کش ت | مس تا ن
U - - | U - - | U - - | U - -

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۴۷ و ۵۱)

۳۹. گزینه ۲ صحیح است.

صورت سؤال:

آینه (۶) جوانان (۷) خوش‌خواب (۶)

ء / ا / ی / ا / ن / ا / ج / ا / و / ا / ن / ا / خ / ا / ش / ا / خ / ا / ب
(۱)

مآئده (۶) گلستان (۸) انگبخت (۷)

م / ا / ء / ا / د / ا / گ / ا / ل / ا / س / ا / ت / ا / ن / ا / گ / ا / ی / ا / خ / ا / ت
(۲)

بهشت (۶) پیداست (۷) نصیبه (۶)

ب / ا / ه / ا / ش / ا / ت / پ / ا / ی / ا / د / ا / س / ا / ت / ن / ا / ص / ا / ی / ا / ب / ا /
(۳)

جهان (۵) بخشش (۶) ناتوان (۷)

ج / ا / ه / ا / ن / ا / ب / ا / خ / ا / ش / ا / ت / ن / ا / ت / ا / و / ا / ن
(۴)

فریب (۵) انداخت (۷) مجلسیان (۱۰)

ف / ا / ر / ا / ی / ا / ب / ا / ن / ا / د / ا / خ / ا / ت / م / ا / ج / ا / ل / ا / س / ا / ی / ا / ن
(۵)

۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

مصراع دوم مفهوم کنایی رنج کشیدن را در خود دارد. سجع متوازی میان «مهجور» و «رنجور» برقرار است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه در هر دو مصراع وجود دارد ولی سجع دیده نمی‌شود.

نکته

می‌دانیم که در سجع امکان استفاده از کلمات قافیه در بیت وجود ندارد.

(۳) مصراع اول کنایه دارد، اما سجعی در بیت دیده نمی‌شود. (مصراع اول کنایه از به بهشت رفتن)

(۴) تشبیه دارد، آن هم از نوع تشبیه مرجح اما سجع متوازی ندارد.

نکته

تشبیه مرجح تشبیهی است که در آن مشبه بر مشبه‌به برتری دارد. در این بیت هم معشوق نسبت به سرو برتری داده شده است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۳)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۹۶)

۳۵. گزینه ۱ صحیح است.

در ابیات (الف) و (ب)، هر دو آرایه تشبیه و کنایه به‌کار رفته است؛ اما در ابیات (ج) و (د)، کنایه وجود دارد ولی تشبیه به‌کار نرفته است: الف) دارای تشبیه گسترده «(سر) مشبه، «گوی» مشبه‌به، «صفت» ادات تشبیه، «باختن» وجه شبه و کنایه «(سر باختن» کنایه از جان دادن و فداکاری).

ب) دارای چهار تشبیه فشرده اسنادی و اضافی «(رخسارش آتش است»، «دل پختگان سپند است»، «لعل لبش می‌است»، «لعل لب» و کنایه «(جگر کباب بودن» کنایه از تحمل غم و اندوه شدید).

ج) این بیت فاقد هرگونه تشبیه است؛ اما دو کنایه آشکار دارد: «گوش بر در بودن» کنایه از گوش‌به‌زنگ و منتظر خبر بودن، و «چشم به راه بودن» کنایه از انتظار کشیدن.

نکته

ترکیب «گوش دل» اضافه استعاری است و تشبیه ندارد.

د) در این بیت تشبیه وجود ندارد؛ اما کنایه دارد: «سیه‌روی گشتن» کنایه از رسوا، بی‌اعتبار و شرمسار شدن است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۹۶)

۳۶. گزینه ۳ صحیح است.

در جُ نون من ز لَ تی خا هد بود
- - - - U U - - -

تقطیع اوایل هر گزینه:

(۱) زین بلا وارهان مرا یا رب:

ز یَ بَ لا وا رَ هان مَ را یا رب
- - - - U - U - - -

(۲) هر بامداد باد برآید نرم:

هر با م دا د با د بَ را بد نرم
- - - - U U - - -

(۳) گل‌عذاران جهان بسیارند:

گُل ع دا را نِ جَ هان بس یا رند
- - - - U U - - -

۴۳. گزینه ۳ صحیح است.

برای پاسخ دادن به این گونه سؤالات نیاز نیست که تمام ابیات به طور کامل تقطیع شوند، بلکه فقط تا حدی تقطیع می کنیم که به پاسخ برسیم. اگر مقداری از اول مصراع یا مقداری از آخر آن را تقطیع کنیم می توانیم ببینیم مطابقت وجود دارد یا خیر.

البته این توضیحات ما تا وقتی جواب گوست که «مبحث اختیارات» وارد سؤالات نشده باشد.

صورت سؤال:

روز به آخر رسید و یار نیامد

- - U - U U -

هیچ کس از پیش آن نگار نیامد

کس نبرد جان به در ز گردش ایام

- - U - U U -

کس نبرد سر برون ز چنبر افلاک

بررسی سایر گزینه ها:

(۱)

ای برتر از خیال و قیاس و گمان و وهم

- - U - U -

وز هر چه گفته اند و شنیدیم و خوانده ایم

(۴)

هر که دلارام دید از دلش آرام رفت

- - U - U U -

باز نیابد خلاص هر که در این دام رفت

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۴۷ و ۵۱)

۴۴. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

(الف)

کم م با شَز د رَخ ت سا ی ف کَن

- U - - U - U - U -

هر ک سَن گَت ز نَد ت مَر ب د هَش

- U - - U - U - U -

(ب)

نا م ما را ب ن وی سید ب ای وا ن ن جَف

- U - - U - U - U - U -

ن ش دَز نا م سَن گ کَهف ک تا با لو د

- U - - U - U - U - U -

(ج)

ز م ن بَر س ر جَن گَسْت یا ع لی م د دی

- U - - U - U - U - U -

م دَد ز غی ر تَن ن گَسْت یا ع لی م د دی

- U - - U - U - U - U -

(د)

حا ل خو نین د لان ک گو ید باز

- U - - U - U - U - U -

وَز فَ لک خو ن خُم ک جو ید باز

- U - - U - U - U - U -

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۴۷ و ۵۱)

نکته

ما پاسخ را به صورت «واج به واج» نوشتیم، اما برای بالا رفتن سرعت در شمارش واج ها می توانید به صورت هجا هجا بشمرید، مثلاً:
آزمایشگاه - عاز (۳) - ما (۲) - پیش (۳) - گاه (۳) - ۱۱ واج

(علون و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۷)

۴۰. گزینه ۲ صحیح است.

عربده جوی - باده مست - گویم - غالیه - میخواران - دعای تو -
سپه روی - یاهو - شیدا - اغیار؛ که مجموعاً ۱۱ بار از صامت «ی» استفاده شده است.

نکته

حرف «ی» به ۴ صورت در تقطیع هجایی استفاده می شود:

صامت / ی / (مشابه تلفظ «y»)	یار - یک - شاید - میدان - در لاتین)
مصوت بلند / ی / (مشابه تلفظ «ee» در لاتین)	پیدا - روی - خدای ... سعید - دیروز - تیر - ایران - سعدی - نگاهی ...
** مصوت / ی / که کوتاه شده باشد (ب)، همراه با یک صامت بعد از آن	بیا (ب یا) - سیاه (س یا) - تسلیت (تس ل یت) تریت (تر ب یت) - میان (م یان) - ...
** مصوت / ی / کوتاه شده به خاطر حضور پیش از «ن» ساکن	دین - همین - راستین - فروردین - ...

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۱)

۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی تعداد صامت ها در گزینه ها:

(۱) هزاران آفرین: ه / ز / ا / ر / ا / ن / ا / ف / ا / ر / ا / ن = ۸

(۲) خسروان پیشینه: خ / س / ا / ر / و / ا / ن / پ / ا / ش / ا / ن = ۸

(۳) اژدهای سپهر: ا / ز / د / د / ه / ا / ی / ا / س / ا / پ / ه / ا / ر = ۹

(۴) پارسی فرهنگ: پ / ا / ر / س / ا / ف / ا / ر / ه / ا / ن / ا / گ = ۸

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۸)

۴۲. گزینه ۴ صحیح است.

نکته

تعداد مصوت های موجود در هر مصراع، برابر است با تعداد «هجاها». شمارش هجاها بسیار ساده است و سریع می توان به پاسخ رسید.

(۱) زین | پیش | ترا | چ | نین | د | ل | ا | تَز | سَن | گ | ا | ر | و | ا | ن | بود (۱۳ هجا)

(۲) با | عا | ر | اض | او | سو | ا | س | ا | ن | ا | گَل | نار | ا | چ | با | شد (۱۳ هجا)

(۳) دِل | ا | ب | ا | ر | ا | غم | ا | رِیست | تا | من | دوست | می | دا | ر | م | ا | ت | را (۱۳ هجا)

(۴) د | ا | لَم | پَر | مَر | د | ا | شُد | بو | ای | ا | زان | ا | گَل | شَن | ا | ن | می | ا | ا | ید (۱۶ هجا)

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۴۸)

مفهوم سایر ابیات:

- (۱) نسیم دوست همانند بوی بهشت و طلوع خورشید هنگام صبح روشنایی بخش است.
 - (۲) هم نشینی با یاران همدل همانند بهشت است و دیدن یار نامتناسب چون جهنم است.
 - (۴) با یاری همانند تو حتی شراب هم همانند خمر بهشتی حلال است.
- (علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۸)

۵۰. گزینه ۳ صحیح است.

- در ابیات صورت سؤال، شاعر به طنز استقبال قد بلند محدود خود رفته و می گوید چنان بلند قدی که صدای آسمانیان به گوش تو می آید و اگر عمرت هم مثل قند بشود، احتمالاً ملک الموت زودتر از تو خواهد مرد. در بیت گزینه ۳ نیز شاعر به طنز با قد و بالای معشوق برخورد می کند و می گوید سرو در برابر قد ممدوح او به لکنت می افتد.
- مفهوم بیت سایر گزینه ها:
- (۱) شاعر در این بیت به مقام بالای ممدوح خود اشاره دارد نه قد بلند او.
 - (۲) شاعر دعا می کند که هر که تو را شاد نخواهد شادی او به غم مبدل شود و عمرش به پایان برسد.
 - (۴) هر چه از خدا خواست خداوند اجابت کرد.
- (علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۸)

جامعه شناسی

۵۱. گزینه ۲ صحیح است.

- علت پاسخ مناسب معلم به دانش آموزی که دست خود را بالا آورده است ← فهم معنای کنش
 - علت بازماندن از گفتار ← عدم وجود آگاهی نسبت به کلمات و معانی زبان
 - علت تمایز کنش از فعالیت سایر مخلوقات ← ویژگی های کنش
 - علت کنش نبودن فعالیت هایی مانند گردش خون و ضربان قلب ← کنش ارادی است، اما این فعالیت ها بدون اراده انجام می شوند، بنابراین کنش محسوب نمی شوند.
- (جامعه شناسی دهم، صفحه های ۳ تا ۵)

۵۲. گزینه ۴ صحیح است.

- «دچار آسیب شدن مچ پای احمد»، پیامد غیرارادی یا طبیعی کنش او است که بدون گرم کردن، فوتبال بازی کرده است.
 - «سرزنش کردن مربی»، پیامد ارادی کنش احمد است که وابسته به اراده دیگری (مربی) است.
 - «نگاه های معنادار دوستان»، پیامد ارادی کنش احمد است که این هم وابسته به اراده دیگری (دوستان احمد) می باشد.
- (جامعه شناسی دهم، صفحه ۷)

۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

- عامل تداوم ارزش ها و هنجارها ← عمل کردن افراد براساس آنها
- عامل انتقال ارزش ها و هنجارها ← جامعه پذیری و کنترل اجتماعی
- روش تحقق ارزش های اجتماعی و عامل شکل گیری هنجارهای اجتماعی ← کنش اجتماعی

نکته

اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی گیرد و هیچ یک از ارزش های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی شوند.

(جامعه شناسی دهم، صفحه های ۱۳ و ۱۴)

۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

- هجاهای کشیده بیت دوم (صاست) (اقصاست)، (واست) (مأواست)، (حور و نور) بررسی سایر گزینه ها:
- (۱) در مصراع اول «غار» مشابه است (کوه مانند غار شده) اما در مصراع دوم، مشابه است. (غار مانند کوه شده است).
 - (۲) بیت اول فاقد سجع است؛ کلمات سجع در بیت دوم (اقصا و مأوا) است.
 - (۳) دو بیت مجموعاً شش تشبیه وجود دارد. دوتا در بیت اول و چهارتا در بیت دوم، تشبیه های بیت دوم: ۱- دلم مسجد اقصا است ۲- دلم جنت مأوا است ۳- آثارم مانند حور شده ۴- آثارم مانند نور شده.
- (علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۴۸ و ۵۳)
- (علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۷)

۴۶. گزینه ۲ صحیح است.

- مفهوم مشترک ابیات (الف) و (ج) این است که هرکسی از مادیات و تعلقات دنیا بگذرد همت مردانه ای باید داشته باشد، تا با این ترک تعلقات به مقام والا برسد.
- مفهوم سایر ابیات:
- (ب) خودبینی را رها کن ای صائب تا حقیقت و خداوند را درک کنی.
 - (د) اگر دو جهان را با خورشید جمالت زیر و زبر کنی هیچ کس در برابر قدرت مطلق تو نمی تواند مانعی ایجاد کند.
- (علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۹۶)

۴۷. گزینه ۴ صحیح است.

- مفهوم عبارت سؤال این است که اگر روزی صیاد نباشد نمی تواند از دجله ماهی بگیرد و اگر اجل ماهی نرسیده باشد در خشکی نمی میرد، پس تقدیر و اراده الهی تعیین کننده سرنوشت است. در بیت چهارم هم بر این نکته مشترک تأکید شده است که حکم ازلی این بوده که یکی شاهد بازاری باشد و یکی گوشه نشین.
- مفهوم سایر گزینه ها:
- (۱) سرنوشت من این بوده است که جز با مرگ آرام نگیرم.
 - (۲) قسمت دیگران عیش و خوشی بود و تقدیر من غم و اندوه.
 - (۳) سرکوی معشوق برای من کافی است من بهشت نمی خواهم.
- (علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۵۵)

۴۸. گزینه ۳ صحیح است.

- مفهوم ابیات گزینه (۳):
- (ج) سر عشق نهفتنی است.
 - (الف) هجران و جدایی از معشوق
 - (ه) هر چه خدا بخواهد همان خواهد شد و همه چیز به مشیت الهی است.
- بررسی سایر ابیات:
- (ب) اگر کشتگان عشق دست خود را از گور بیرون آورده اند می خواهند که از گناه معشوق درگذرند و او را ببخشند.
 - (د) عمری گذراندیم و تلاش بی فایده کردیم اما حقیقت و عشق را نشناختیم.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۵۴ و ۵۵)

۴۹. گزینه ۳ صحیح است.

- مفهوم عبارت سؤال این است که اگر چه بهشت ارزنده و روشن است اما بدون عشق الهی همچون درد و داغ است. بهشت بی عشق الهی بی ارزش است. در بیت سوم هم بر همین مضمون تأکید شده است که عارف به جز عشق الهی حتی بهشت را نمی خواهد.

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

– علت رشد جمعیت منفی در برخی کشورهای صنعتی ← عدم تمایل خانواده‌ها به فرزندآوری
– نتیجه مستقل شدن پدیده‌های اجتماعی از انسان‌ها ← ایجاد فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها
– پیامد همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی ← نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و علوم اجتماعی
– معنا و مفهوم کاهش نسبت افراد ۱۴ – ۶۵ سال و بالاتر ← شاخص سالمندی

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۴، ۱۷ و ۱۸)

۵۵. گزینه ۱ صحیح است.

– اینکه «به دیگران سلام کنیم و سلام دیگران را پاسخ دهیم» شیوه و روش (هنجار اجتماعی) تحقق ارزش ادب است.
– انفجار عمودی سالخوردگی از این امر خبر می‌دهد که تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک چهارم جمعیت ایران سالخورده خواهد بود.
– بسیاری از آدابی که ما مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ما هستند که به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها، پیش روی ما قرار می‌گیرند و اگر وجود نداشته باشند، نمی‌توانیم با هم زندگی کنیم.

نکته

ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۲، ۱۴ و ۱۸)

۵۶. گزینه ۴ صحیح است.

– کتاب ← پدیده اجتماعی
– می‌خواند ← کنش اجتماعی
– لذت و کنجکاوی ← پیامدهای غیرارادی (طبیعی) کنش
– تنها نبودم ← کنش اجتماعی
– الان تنها شدم ← کنش فردی

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۷، ۱۱ و ۱۳)

۵۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

– اعضای جهان اجتماعی، تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند (علت)، به آن راه می‌یابند و نقشی را به عهده می‌گیرند (معلول) و متناسب با نقش خود از حقوق و تکالیفی برخوردار می‌شوند که خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند.
– اگر یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعدی منتقل سازد (علت)، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود (معلول).
– جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد (معنا).

نکته

آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۵۸. گزینه ۳ صحیح است.

– اشتراک پدیده‌هایی مانند امنیت و صلح ← حاصل کنش‌های اجتماعی‌اند (ارزش اجتماعی نیز محسوب می‌شوند).
– قنات، ابتکار ایرانیان است ← تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی
– به اندازه دانش و آگاهی آن است ← گستره جهان اجتماعی
– پدیده‌هایی که انسان آنها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند ← پدیده‌های تکوینی (جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

– آلودگی طبیعت و محیط زیست نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان است: جهان اجتماعی ← جهان طبیعت
– شناخت خداوند و فرشتگان، کنش اجتماعی انسان‌ها را دگرگون می‌کند: جهان ماوراءطبیعت ← جهان اجتماعی
– ساخت انبارها و سیلواها برای مقابله با خشک‌سالی: جهان طبیعت ← جهان اجتماعی

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۲۶)

۶۰. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

– «نگرش» خود یک پدیده ذهنی و نامحسوس است و «عمومی بودن» هم به کلان بودن این پدیده اشاره دارد.
– نهاد اقتصاد، راه درست یا کژراهه‌های به‌دست آوردن ثروت را در جهان اجتماعی تعیین می‌کند.
– عبارت «والدین باید نیازهای فرزندان خود را تأمین کنند»، هنجار نهاد خانواده است.

نکته

هنجارها معمولاً با «باید و نباید» همراه هستند و ارزش‌ها با «خوب و بد»

– در جهان جاهلی، علم از برخورد چهره‌به‌چهره و زندگی مشترک درون این جهان پدید می‌آمد و در حفظ و استمرار آن دخیل بود و بر این اساس علم انساب برترین علوم بود، زیرا هویت نظام قبیله‌ای را حفظ می‌کرد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۳۱، ۳۲، ۳۵ و ۳۶)

۶۱. گزینه ۲ صحیح است.

– لایه‌های سطحی (هنجارها و نمادها) جهان اجتماعی به‌آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آنها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. آنها می‌توانند حذف شوند و با حذف آنها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد؛ اما لایه‌های عمیق (عقاید و ارزش‌ها) جهان اجتماعی به‌آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.
– در جهان اجتماعی بُعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها، اهمیت بسیاری دارد؛ یعنی اهمیتش از بعد محسوس و عینی (مادی) بیشتر است و این بخش به نسبت بخش معنایی، اهمیت کمتری دارد.
– جهان اجتماعی همانند بدن انسان از اجزای مختلفی تشکیل شده است.

نکته

تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این‌رو هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؛ اما همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی ندارند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۳۰، ۳۲ و ۳۳)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) مطالعه موضوع موردنظر با کمک شواهد و نمونه‌های متعدد، روش علم تجربی است، به همین خاطر در اینجا فرد با استفاده از روش تجربی به این معرفت رسیده است.

(ب) فرد براساس عقل و استدلال‌های منطقی، به این معرفت دست پیدا کرده است.

فرب به علاقه‌مندی به بررسی متون دینی را نخورید؛ چون اشاره‌ای به کسب معرفت براساس استناد به وحی و منابع دینی نشده است و فقط علاقه‌مندی مطرح است.

(ج) تجربیات منحصر به فرد و شخصی افراد که قابل تعمیم به دیگران نیست بیانگر روش شهود یا دریافت‌های درونی است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۶۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) مسئله است، زیرا موضوع ابهام و مسئله را مشخص کرده است.

(ب) فرضیه است، زیرا پاسخ اولیه و احتمالی به مسئله را داده است که هنوز مورد آزمایش تجربی قرار نگرفته است.

(ج) اصل یا قانون است، زیرا براساس بررسی‌های انجام‌شده به دست آمده و پذیرفته شده است.

عبارت الف (مسئله) مقدم بر عبارت ج (اصل یا قانون) است، چرا که میان مفاهیم علم تجربی رابطه‌ای سلسله‌مراتبی وجود دارد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۸. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست، هدف این پژوهش تبیین و علت‌یابی عوامل مؤثر بر انگیزه است؛ اما پژوهشگر دوم به کنترل انگیزه در فرضیه خود پرداخته است.

(۲) نادرست، گرچه دانشمندان سعی می‌کنند در توصیف و مواجهه با موضوعات دقیق و بی‌طرف باشند اما غالباً تحت تأثیر جهت‌گیری‌های ذهنی خود قرار می‌گیرند.

(۳) نادرست، رسیدن به هدف تبیین پیش‌نیاز رسیدن به هدف کنترل است، نه برعکس.

(۴) نادرست، همیشه این احتمال وجود دارد که برای یک موضوع، تبیین‌های متفاوت و در عین حال صحیحی براساس منابع مختلف کسب معرفت وجود داشته باشد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۶۹. گزینه ۴ صحیح است.

چگونگی توصیف هر دانشمند از یک موضوع یا پدیده، تأثیر بسیار زیادی در مواجهه و بررسی علمی آن موضوع دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برای رسیدن به هدف پیش‌بینی لازم است ابتدا اهداف توصیف و تبیین محقق شده باشند. «درک صفات و ویژگی‌های یک موقعیت» به معنای توصیف آن موقعیت است.

۶۲. گزینه ۱ صحیح است.

هنجارها و نمادها لایه‌های سطحی و عقاید و ارزش‌ها لایه‌های عمیق جهان اجتماعی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) لایه عمیق (عقاید) - لایه سطحی (هنجار) - لایه عمیق (ارزش) - لایه سطحی (نماد)

(۳) لایه سطحی (هنجار) - لایه عمیق (عقاید) - لایه عمیق (ارزش) - لایه عمیق (ارزش)

(۴) لایه عمیق (عقاید) - لایه عمیق (ارزش) - لایه سطحی (هنجار) - لایه عمیق (عقاید)

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۳۴)

۶۳. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

- پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر ← پاسخ دادن یا ندادن به پرسش‌های امتحانی (الف)

- پدیده‌های اعتباری ← اشتراک خانواده و ترافیک (ج)

- پیامد غیرارادی ← نظافت جسم، نشاط روح و تقرب و نزدیکی به خداوند متعال (ب)

- بیشتر شبیه بازی گروهی است. ← جهان اجتماعی (د)

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۲۲، ۲۷ و ۲۸)

۶۴. گزینه ۲ صحیح است.

- آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

- انسان‌ها پدیده‌های اجتماعی را برای رفع نیازها و تأمین سعادت خود پدید می‌آورند.

- عضویت اعضا در بدن موجود زنده و نظم آن تکوینی است.

- در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

نکته

جهان اجتماعی مانند یک موجود زنده، اعضای مختلفی دارد و این اعضا در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردارند، اما نظم موجود زنده، تکوینی و طبیعی است درحالی‌که نظم جهان اجتماعی، قراردادی و اعتباری است.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۷، ۱۵، ۲۲ و ۲۳)

۶۵. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد.

- انسان‌ها در مواردی پدیده‌های اجتماعی را اصل قرار می‌دهند.

- کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها انجام می‌شوند، کنش اجتماعی نیستند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۶، ۳۰ و ۳۵)

ب) روش مناسب برای جمع‌آوری اطلاعاتی که با کمک مشاهده مستقیم به دست نمی‌آیند و نیاز به بررسی رفتار یا افکار خاص فرد وجود دارد ← پرسش‌نامه

ج) روش مناسب برای مطالعه موضوعات روان‌شناختی از طریق مطالعه عملکرد مغز ← روش‌های مبتنی بر علم اعصاب

د) روش مناسب برای کمتی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی ← آزمون
ه) روش مناسب برای بررسی موضوعات غیرقابل مشاهده مستقیم و غیرقابل بررسی با طرح سؤالاتی از پیش تعیین‌شده ← مصاحبه

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۷۴. گزینه ۲ صحیح است.

منابع چهارگانه (دین، شهود، عقل و تجربه) را نباید در مقابل یکدیگر قرار داد. هر کدام از این روش‌ها برای بررسی و شناخت سطح متفاوتی از واقعیت و هستی‌کارایی دارند و به نوعی مکمل یکدیگرند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) علم تجربی تنها روش معتبر نیست.

۳) استدلال‌های فلسفی زیرمجموعه علوم تجربی نیستند.

۴) روش تجربی فقط در روان‌شناسی کاربرد ندارد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۷۵. گزینه ۳ صحیح است.

باید دقت کرد که معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست، بلکه ممکن است پاسخی که اکنون مورد قبول واقع شده و علمی است، پس از مدتی به دلیل آگاهی از نادرستی آزمایش‌های قبلی و یا به دلیل تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان، کنار گذاشته شده و نادرست تلقی گردد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۷۶. گزینه ۱ صحیح است.

فعالیت متن کتاب درسی با مثال «ده جراح برتر» می‌خواهد نشان دهد که موفقیت و برتری افراد تنها به دانش تخصصی محدود نیست و ویژگی‌های روان‌شناختی نیز در عملکرد انسان نقش مهمی دارند. بنابراین منطقی‌ترین تبیین، توجه به این ویژگی‌هاست.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱)

۷۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

گروه اول: نادرست، تصور کرده است با یافتن یک تبیین، سایر تبیین‌ها بی‌اعتبار و نادرست می‌شوند؛ درحالی‌که ممکن است چند تبیین هم‌زمان درست باشند.

گروه دوم: درست، وجود یک تبیین درست، دلیل بر رد سایر تبیین‌های درست و معتبر نیست.

گروه سوم: درست، هرچه توصیف و تبیین یک پدیده دقیق‌تر باشد، امکان پیش‌بینی و کنترل آن بیشتر خواهد شد؛ بنابراین کامل‌تر شدن شناخت از چستی ویژگی‌ها و علت‌ها، پیش‌بینی را آسان‌تر می‌کند.

گروه چهارم: نادرست، دشوار بودن پیش‌بینی پدیده‌های روان‌شناختی را به معنای غیرعلمی بودن مطالعه آنها دانسته است؛ درحالی‌که می‌بایست علت دشواری را پیچیدگی انسان و رفتار او دانست، نه غیرقابل بررسی بودن آن با روش علمی.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۲) برای دستیابی به هدف کنترل لازم است ابتدا اهداف توصیف و تبیین محقق شده باشند. «دلایل وقوع یک پدیده» به هدف تبیین و «مداخله در وقوع یک پدیده» به کنترل اشاره دارد.

۳) برخورداری آدمی از ابعاد جسمانی و غیرجسمانی موجب دشواری پژوهشگر برای دستیابی به اهداف توصیف و تبیین می‌شود. همچنین دلیل دشواری پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی، دشواری توصیف و تبیین آنهاست.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) درست، در فرایند انجام هر پژوهش، متغیر چیزی است که تغییر می‌کند. در این پژوهش نیز «میزان تعاملات اجتماعی افراد» و «سطح هوش اجتماعی» آنها تغییر می‌کنند و ثابت نیستند، پس متغیر هستند. ب) نادرست، تعریف عملیاتی می‌بایست شفاف، عینی و کمی باشد. یعنی به نحوی باشد که تمام افراد با خواندن آن به برداشتی یکسان یا تقریباً یکسان برسند. این پژوهش فاقد این ویژگی‌هاست.

ج) درست، یکی از موانع «تکرارپذیری» یک پژوهش به عنوان یکی از ویژگی‌های الزامی روش علمی، «محدودیت‌های ناشی از رعایت اصول اخلاقی پژوهش» است. از آن جایی که در این پژوهش، این شرط رعایت نشده است و افراد در شرایط تنش‌زا مورد آزمایش قرار گرفته‌اند، نمی‌توان این پژوهش را تکرار کرد.

د) درست، یکی از راه‌های تعریف عملیاتی متغیرها، استفاده از آزمون‌های روان‌شناختی است. نمره به دست آمده از آزمون‌های روان‌شناختی موجب برداشت یکسان یا تقریباً یکسان همه افراد از متغیر مورد مطالعه است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۷۱. گزینه ۴ صحیح است.

یکی از جامع‌ترین تعاریف روان‌شناسی عبارت است از:

«علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی»

لرزش دست‌ها، مکث کردن و گریه کردن همگی نوعی رفتار هستند چرا که قابل مشاهده هستند که در حیوانات هم دیده می‌شوند، اما ترجمه کردن نوعی فرایند ذهنی و حل مسئله شناختی است؛ چرا که در ذهن انجام می‌شود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۷۲. گزینه ۳ صحیح است.

سامان صدای پدرش را شنیده (احساس) و حتی به آن توجه هم کرده است (ولو آنکه کاملاً توجه نکرده است). همچنین سامان تشخیص داد که آن صدا، صدای پدرش است. پس ادراک نیز در او شکل گرفته است. همچنین می‌توان گفت به خاطر یادآوری کلی صحبت پدرش، حافظه نیز شکل گرفته است. در عبارت مطرح‌شده ردپایی از استدلال دیده نمی‌شود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۷۳. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

الف) روش مناسب برای جمع‌آوری اطلاعاتی که با کمک مشاهده مستقیم به دست می‌آیند. ← مشاهده

دقت شود که «این بیهوده را نیافریدی» به عربی «ما خَلَقْتَ هذا الباطل» می‌شود. یعنی «این» و «بیهوده» نباید همراه هم «این بیهوده» ترجمه شود.

(عربی دهم، صفحه ۱۵)

۸۲. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: نظام الکون: نظام هستی - جهان هستی / إلى حياة ناضرة: به سوی زندگی‌ای سرسبز - شکوفا / فسندركون: (فـ + سد + تدرکون): در خواهید یافت - درک خواهید کرد. وجود حرف «س» نشان‌دهنده آینده است. / عظمة لا توصف: عظمتی که توصیف نمی‌شود (لا توصف: صفت برای عظمت)

بررسی سایر گزینه‌ها:

أظنوا: فعل امر، جمع مذكر مخاطب (بنگرد - نگاه کنید) (رد گزینه ۴) / تتحول: تبدیل می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / وراء هذا الجمال: پشت این زیبایی (ترکیب اضافی) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) نکته: اسم اشاره همراه با اسم ال دار تشکیل یک ترکیب می‌دهد. هذا الجمال: این زیبایی اسم اشاره همراه با اسم بدون ال تشکیل یک جمله می‌دهد. هذا جمال: این زیبایی است.

(عربی دهم، صفحه‌های ۲ و ۳)

۸۳. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

ضياء القمر و كثرة النجوم المنتشرة: نور ماه و انبوه ستارگان پراکنده (كثرة النجوم: ترکیب اضافی) (رد گزینه ۱) / كنت أرى: می‌دیدم / كان يستقبل: دریافت می‌کرد، استقبال می‌کرد (رد گزینه ۴) / كان + مضارع: معادل ماضی استمراری / يُكُونُ: شکل می‌دهد، می‌سازد، پدید می‌آورد (رد گزینه ۳) / عینی: چشمانم، دو چشمم - عینین + ی (نون مثنی و جمع مذكر سالم در حالت اضافه حذف می‌شود). (رد گزینه ۱) / بصری: دیده‌ام، چشمم (رد گزینه ۳)

(عربی دهم، صفحه‌های ۲ و ۳)

۸۴. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: أولئك أشخاص صالحون: آنها افرادی نیکوکاراند که، آنان افراد نیکوکارانی که / يعيشون: زندگی می‌کنند / يموتون: می‌میرند / غداً: فردا

بررسی سایر گزینه‌ها:

أولئك أشخاص صالحون: آنها افرادی نیکوکاراند که، آنان افراد نیکوکارانی که (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / يعيشون: زندگی می‌کنند (رد گزینه ۳) / يموتون: می‌میرند (رد گزینه ۳) / آخرتهم: آخرشان، آخرت خود (رد گزینه ۴)

نکته ویژه: يعيشون: زندگی می‌کنند / هم أحياء: آنها زنده‌اند

(عربی دهم، صفحه ۱۲)

۸۵. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

أشجار هذه الحديقة الخضراء: درختان سرسبز این باغ (رد گزینه‌های ۱ و ۳: «الخضراء» چون مرفوع است، صفت «أشجار» می‌باشد) / ذات العُصون النَّضرة: دارای شاخه‌های تروتازه‌ای هستند (رد گزینه‌های ۲ و ۳: «ذات»

۷۸. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

گروه اول: با استفاده از یافته‌های پژوهش، احتمال وقوع اضطراب را در گروهی از دانش‌آموزان بیان می‌کند؛ این همان پیش‌بینی است. گروه دوم: پیش از آغاز پژوهش، مفهوم مورد مطالعه را به‌طور روشن و دقیق مشخص می‌کند تا همه برداشت یکسانی داشته باشند؛ این همان توصیف است. گروه سوم: علت تفاوت افراد را جست‌وجو می‌کند؛ بنابراین در حال تبیین پدیده است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۷۹. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست، ادراک، فرایند تفسیر و معنابخشی به محرک‌های انتخاب‌شده است. اگر انتخاب محرک (توجه) به درستی انجام نشود، ادراک نیز مانند قبل ادامه نخواهد یافت. (۲) درست، در فرایند شناخت، توجه مقدم بر ادراک است. هنگامی که محرک مناسبی انتخاب نشود، احتمال اینکه تفسیر و معنابخشی درست صورت گیرد، کاهش می‌یابد. بنابراین این گزینه منطقی‌ترین پیامد را بیان می‌کند. (۳) نادرست، در سلسله مراتب شناخت، حافظه پس از ادراک قرار دارد و اطلاعات تفسیرشده را نگهداری می‌کند. به عبارتی حافظه مستقل از مراحل پیشین معرفی نیست. (۴) نادرست، تفکر از اطلاعات موجود در حافظه استفاده می‌کند؛ بنابراین اختلال در مراحل اولیه شناخت می‌تواند بر تفکر نیز اثر بگذارد و نمی‌توان گفت تفکر بدون تغییر ادامه خواهد یافت.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۸۰. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست، تمرکز صرف بر ویژگی‌های حسی محرک (رنگ، اندازه، شکل و...) همان پردازش ادراکی است، اما شناخت پایدارتر با پردازش مفهومی شکل می‌گیرد، نه صرفاً با توجه به ویژگی‌های ظاهری یا همان پردازش ادراکی.

(ب) درست، درک مفهومی‌تر، ویژگی اصلی پردازش مفهومی است و هرچه پردازش مفهومی بیشتر باشد، شناخت حاصل پایدارتر خواهد بود.

(ج) نادرست، حافظه در شکل‌گیری شناخت نقش دارد، اما تنها عامل نیست. احساس، توجه، ادراک، نوع پردازش و تفکر نیز در این فرایند نقش دارند.

(د) نادرست، هر چه از شناخت پایه به سمت شناخت عالی پیش برویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود. پیچیدگی بیشتر پردازش لزوماً به معنای کارآمدی بیشتر آن نیست.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

زبان عربی

۸۱. گزینه ۱ صحیح است.

يَتَفَكَّرُونَ: فکر می‌کنند (رد گزینه ۳) / السَّمَاوَاتِ: آسمان‌ها (رد گزینه ۴) / رَتْنَا: پروردگارا، خدایا (رد گزینه ۳) / ما خَلَقْتَ: نیافریدی، خلق نکردی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / ما خَلَقْتَ هذا باطلاً: این را بیهوده نیافریدی (رد سایر گزینه‌ها)

ترجمه متن:

در طبیعت مواد و مایعات بسیار مفیدی برای انسان وجود دارد، مانند طلا، نقره، آب و نفت. بدون شک، نفت یکی از ارزشمندترین ثروت‌های طبیعی است که انسان تا به حال به دست آورده است، و به همین دلیل، این ماده گران‌بها در قرون اخیر به «طلای سیاه» معروف شده است. انسان از قرن نوزدهم میلادی به بعد، به واسطه حفر چاه‌ها در مناطق مختلف جهان و استخراج این مایع از آنها، به مقادیر زیادی نفت دست یافته است. اولین چاه نفت در آمریکا در سال ۱۸۵۹ میلادی احداث شد، و در ایران، برای اولین بار در سال ۱۲۸۷ شمسی در شهر مسجد سلیمان چاهی حفر گردید. نفت تأثیر بسزایی در اقتصاد جهان دارد و در بیشتر صنایع و فنون مانند تولید انرژی، پارچه‌ها، داروها، حرکت خودروها و غیره به کار می‌رود و به همین دلیل می‌توان گفت: چه قیمت نفت بالا رود یا پایین بیاید، در تمام امور اقتصادی کشورها تأثیر می‌گذارد.

۹۰. گزینه ۲ صحیح است.

انسان چه زمانی به مقادیر زیادی نفت دست یافت؟
ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) زمانی که این ماده «طلای سیاه» نامیده شد!
- (۲) پس از آنکه در جهان چاه‌های نفت حفر شد!
- (۳) زمانی که چاهی در شهر مسجد سلیمان ایجاد شد!
- (۴) از قرن‌ی که انسان در آن خودروها را ساخت!

بررسی گزینه‌ها:

متن اصلی این قسمت را می‌گوید: «تَوَصَّلَ الْإِنْسَانُ مُنْذَ الْقَرْنِ التَّاسِعِ عَشَرَ الْمِيلَادِيِّ إِلَى كَمِّيَّاتٍ كَثِيرَةٍ مِنَ النَّفْطِ عَلَى أَثَرِ حَفْرِ الْآبَارِ فِي مَنَاطِقٍ مُخْتَلِفَةٍ مِنَ الْعَالَمِ وَ اسْتَخْرَاجِ هَذَا الْمَاعِ مِنْهَا».

(۱) متن می‌گوید که نفت «طلای سیاه» نامیده شده چون از ارزشمندترین ثروت‌هاست، ولی این نام‌گذاری دلیل اصلی دسترسی به مقادیر زیاد نفت نبوده. این گزینه به نتیجه اشاره دارد نه علت اصلی.
(۲) این گزینه دقیقاً با متن مطابقت دارد. متن می‌گوید انسان «به دنبال حفر چاه‌ها در مناطق مختلف جهان» به مقادیر زیادی نفت دست یافت.
پس حفر چاه‌ها علت اصلی دسترسی به نفت بوده است.

(۳) متن اشاره می‌کند که اولین چاه نفت ایران در مسجد سلیمان سال ۱۲۸۷ شمسی حفر شده. این یک «نمونه» از حفر چاه هست، نه «علت کلی» دسترسی به مقادیر زیاد نفت در کل جهان. دسترسی به نفت در کل دنیا قبل یا همزمان با این اتفاق افتاده است.

(۴) متن اشاره می‌کند که بشر از قرن نوزدهم میلادی به نفت دست یافت. در همین قرن بود که خودروها هم اختراع و تولیدشان شروع شد. اما متن علت دسترسی به نفت را ساخت خودروها ذکر نکرده. دلیل اصلی، حفر چاه‌ها بوده است.

۹۱. گزینه ۴ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) اولین چاه نفتی که ما می‌شناسیم، در مسجد سلیمان حفر شد!
- (۲) نفت به دلیل شباهت روش استخراجش به طلا، طلای سیاه نامیده شد!
- (۳) انسان در قرن بیستم به نفت دست یافت!
- (۴) قیمت نفت می‌تواند بر قیمت برق تأثیر بگذارد!

به معنی «دارای» و «النَّصْرَة» به معنی «تروتازه» است. ضمناً «زیبا» در گزینه ۳ اضافی است. / قد أوجدت: ایجاد کرده‌اند، پدید آورده‌اند (رد) گزینه ۲: «باعث ایجاد... گشته‌اند» اشتباه است. / مناظر عجیبه: چشم‌اندازهای شگفتی، منظره‌های شگفتی (رد گزینه‌های ۲ و ۳؛ «جالبی» اشتباه است. «رائعة» یعنی «جالب» / فإذا نحنُ بحاجةٍ إلى: لذا (پس) هرگاه به... نیاز داشته باشیم (رد گزینه ۳) / نذهبُ جميعاً: همگی می‌رویم (رد گزینه‌های ۱ و ۳؛ در گزینه ۱ ترجمه نشده و در گزینه ۳ نیز «همه با هم» اشتباه است).

۸۶. گزینه ۲ صحیح است.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۱) می‌گوید («کان ... بقول ... می‌گفت» معادل ماضی استمراری است نه مضارع اخباری).
- (۳) ستمگران («الظَّالِمِينَ» صفت «القوم» است، پس باید در فارسی به شکل مفرد ترجمه شود و «قوم ستمگر» صحیح است).
- (۴) ترجمه «أَنْجَمٍ وَرَقِيَّةٍ جَمِيلَةٍ» به صورت «ستاره‌های کاغذی زیبایی» صحیح است نه «ستاره‌های کاغذی ... به زیبایی»؛ چون «جميلة» صفت است و نمی‌تواند به صورت قید ترجمه شود. همچنین «أَنْجَمٍ وَرَقِيَّةٍ» ترکیب وصفی نکره است و نمی‌تواند به صورت معرفه (ورقه‌های کاغذی) ترجمه شود.

(عربی دهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۸۷. گزینه ۳ صحیح است.

در این گزینه «المنهمرة» به معنی «ریزان» صفت «أنعم» است و «الله» مضاف‌الیه است و این ترکیب وصفی اضافی است. در ترجمه فارسی این ترکیب ابتدا صفت و بعد از آن مضاف‌الیه ترجمه می‌شود. (نعمت‌های ریزان خداوند)
ترجمه صحیح: به نعمت‌های ریزان خداوند، بنگرید...

(عربی دهم، صفحه‌های ۲، ۳ و ۱۰)

۸۸. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

می‌شکافد: يشقّ (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / پدید می‌آورد: يُوجِد (رد) گزینه‌های ۲ و ۴) / به وسیله آن (مرجع این ضمیر «الحَبَّة» مؤنث است): بها (رد گزینه ۱) / بیرون می‌آورد: يُخْرِج (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / از آن (مرجع این ضمیر «شجرة» مؤنث است): منها (رد گزینه ۱)

(عربی دهم، صفحه‌های ۲ و ۳)

۸۹. گزینه ۴ صحیح است.

ترجمه آیه: «هرکس نیکی بیاورد (انجام دهد)، ده برابر آن پاداش دارد.» آیه به سود معامله با خدا اشاره دارد و می‌گوید اگر کار نیکی انجام دهیم، خدا ده برابر آن به ما پاداش می‌دهد. بیت‌های سایر گزینه‌ها نیز همگی به این موضوع اشاره دارند، ولی بیت گزینه ۴ می‌گوید نتیجه اعمالمان بر خودمان بر می‌گردد؛ نیکی کنیم نیکی می‌بینیم، بدی هم کنیم، بدی می‌بینیم و یادآور همان موضوع مشهور «کارما» است.

(عربی دهم، صفحه ۲۷)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) متن می‌گوید اولین چاه نفت در ایران در مسجد سلیمان حفر شده. اما قبلاً گفته اولین چاه نفت در آمریکا سال ۱۸۵۹ حفر شده است. پس این گزینه که «اولین چاه نفتی که ما می‌شناسیم در مسجد سلیمان بوده»، اشتباه است.

(۲) متن می‌گوید نفت «طلای سیاه» نامیده شده چون «از ارزشمندترین ثروت‌های طبیعی» است. هیچ اشاره‌ای به شباهت روش استخراجش با طلا نشده. پس این گزینه اشتباه است.

(۳) متن صراحتاً می‌گوید بشر «از قرن نوزدهم میلادی» به مقادیر زیادی نفت دست یافت. پس دسترسی به نفت از قرن ۱۹ شروع شده، نه قرن ۲۰. این گزینه اشتباه است.

(۴) متن می‌گوید نفت در «تولید انرژی» استفاده می‌شود و «اگر قیمت نفت بالا و پایین برود، بر تمام امور اقتصادی کشورها تأثیر می‌گذارد». چون برق یکی از اشکال انرژی است که تولیدش به نفت وابستگی دارد، منطقی و مطابق با مفهوم متن هست که بگوییم قیمت نفت روی قیمت برق هم تأثیر می‌گذارد. این گزینه صحیح است.

۹۲. گزینه ۱ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) نفت نقش عظیمی در اقتصاد جهان دارد و فقط در تولید انرژی به کار می‌رود!

(۲) قیمت طلای سیاه تحت تأثیر تحولات سیاسی و اقتصادی قرار می‌گیرد!

(۳) اولین چاه نفت در ایران در اوایل قرن بیستم حفر شد!

(۴) در قرن حاضر، برخی کشورها مقادیر زیادی نفت صادر می‌کنند!

بررسی گزینه‌ها:

(۱) متن می‌گوید نفت «در بیشتر صنایع و هنرها مانند تولید انرژی و پارچه و داروها و حرکت خودروها و غیره به کار می‌رود. «بخش اول جمله (نقش عظیم در اقتصاد) درست، اما بخش دومش که می‌گوید «فقط در تولید انرژی به کار می‌رود» اشتباه هست چون در متن به کاربردهای دیگری هم اشاره شده. این گزینه غلط است.

(۲) متن می‌گوید «اگر قیمت نفت بالا و پایین برود، بر تمام امور اقتصادی کشورها تأثیر می‌گذارد». این جمله به طور ضمنی نشان می‌دهد که عوامل سیاسی و اقتصادی روی قیمت نفت تأثیر دارند، چون قیمت آن روی امور اقتصادی تأثیرگذار است. اگرچه متن مستقیماً به «تحولات سیاسی» اشاره نکرده، اما مفهوم کلی «تأثیر بر امور اقتصادی» این را شامل می‌شود. این گزینه صحیح تلقی می‌شود.

(۳) متن می‌گوید اولین چاه نفت در ایران در شهر مسجد سلیمان در سال ۱۲۸۷ شمسی حفر شد. سال ۱۲۸۷ شمسی برابر با ۱۹۰۸ میلادی است که اوایل قرن بیستم محسوب می‌شود. پس این گزینه صحیح است.

(۴) متن اشاره می‌کند که نفت از قرن ۱۹ استخراج شده و اثر بزرگی در اقتصاد جهان دارد. اینکه «در قرن حاضر» (یعنی قرن ۲۱) کشورهای زیادی نفت صادر می‌کنند، کاملاً منطقی و با توجه به اهمیت نفت که در متن آمده، صحیح هست.

۹۳. گزینه ۴ صحیح است.

خطای این گزینه: عدد من الأعداد الأصلية («التاسع عشر: نوزدهم» یک عدد ترتیبی است نه اصلی).

(عربی دهم، صفحه ۱۴)

۹۴. گزینه ۲ صحیح است.

خطای این گزینه: مفرد: سيار، على وزن «فَعَال» (مفرد «سيارات»، «سيارة» و بر وزن «فَعَالَة» است.) / این کلمه در محل اعرابی «مضاف‌الیه» است زیرا قبل از آن «حركة» اسم است و این دو اسم با هم ترکیب اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) هستند.

(عربی دهم، صفحه ۱۳)

۹۵. گزینه ۱ صحیح است.

نگارش «المُسْلِمِينَ» نادرست است؛ چرا که جمع مذکر سالم است و حرف نون (ن) آن همیشه فتحه می‌گیرد («المُسْلِمِينَ»). همچنین نگارش واژه «العالم» به معنای «دنیا» نادرست و نگارش صحیح آن «العالم» می‌باشد.

(عربی دهم، صفحه ۱۳)

۹۶. گزینه ۲ صحیح است.

در این گزینه «للحظَات» و «التَّجَاهَات» جمع سالم است و جمع مکسری در این گزینه وجود ندارد ولی در سایر گزینه‌ها جمع مکسر وجود دارد که به این ترتیب است.

(۱) الذَّنوب

(۳) طَلَّاب، الْأَبْيَات

(۴) أُنْمَار، الْمَحَاصِيل

نکته مهم در این سؤال این است که گزینه ۴، «الْفَلَّاحُونَ» و «آلات» جمع سالم هستند ولی جمع مکسر هم در این عبارت وجود دارد.

(عربی دهم، صفحه ۱۳)

۹۷. گزینه ۳ صحیح است.

در این گزینه «المسلمين» جمع مذکر است و اسم اشاره مناسب آن «اولئك» است و «المساجد» جمع غیرانسان است و اسم اشاره مناسب برای آن باید مفرد مؤنث «تلك» باشد. پس هر دو اسم اشاره به کار رفته در این عبارت صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «الإخوة» جمع مکسر «أخ» به معنی «برادر» است و اسم اشاره مناسب آن «اولئك» صحیح است.

(۲) «العدوان» مصدر و به معنی «دشمنی» مفرد مذکر است، پس اسم اشاره مناسب آن «هذا» صحیح است.

(۴) «البیتین» مثنی مذکر است و مفرد آن «البیت» است، پس اسم اشاره مناسب آن «هذین» است. ولی در این گزینه «هذه القصيدة» با توجه به اینکه «القصيدة» مفرد مؤنث است اسم اشاره «هذه» برای آن صحیح است.

(عربی دهم، صفحه ۹)

۹۸. گزینه ۳ صحیح است.

«الباحثة» مفرد مؤنث است و فعل «كانت» و «تسافر» نیز صیغه مفرد مؤنث غایب است و ادامه جمله نیز «هی تکتسب» همان صیغه و صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «لایرانیتون» مبتدا و جمع مذكر است و فعل بعد آن باید صیغه جمع مذكر غایب «ینصرفون» باشد ولی به اشتباه جمع مذكر مخاطب آمده است.

۲) فعل مفرد مذكر غایب «إصطدم» برای اسم مفرد مؤنث «سیارة» آمده است که اشتباه است و باید به صورت صیغه مفرد مؤنث غایب «اصطدمت» باشد.

۴) «لایتکتین» فعل ابتدای جمله است و فاعل آن بعدش آمده است، پس فعل در اینجا باید صیغه مفرد مؤنث «لا تکتب» بیاید. ضمناً ضمیر «هم» در «لآتهم» و «دراساتهم» و همچنین فعل «لایتکاسلون» به «هؤلاء البنات» برمی‌گردد و باید جمع مؤنث باشد، پس این عبارت به صورت «لآتهن لایتکاسلن فی دراستهن» صحیح است.

(عربی دهم، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۹۹. گزینه ۳ صحیح است.

ترجمه سؤال: پاسخی که متناسب با سؤال نیست را مشخص کن.
در گزینه ۳، «بم» به معنای با چه چیزی؟ است ولی پاسخ سؤال دلیل انجام کار را بیان کرده است.
با چه وسیله‌ای از مدرسه برمی‌گردد؟ چون خانه‌ام به مدرسه نزدیک است.
ترجمه سایر گزینه‌ها:

۱) دوست و مادرش از کجا آمده‌اند؟ آنها از شهر زابل آمده‌اند.
۲) چه کسی به مسافران در سالن فرودگاه کمک می‌کند؟ یکی از کارمندان به آنها کمک می‌کند.
۴) آیا ستاره‌ها را در شب تابستان در صحرا دیدی؟ نه، متأسفانه اما دوست دارم آنها را ببینم!

(عربی دهم، صفحه ۱۰)

۱۰۰. گزینه ۴ صحیح است.

فعل «إجعلن» امر و جمع مؤنث مخاطب است، در نتیجه «قرار بدهید» صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «لا تضحك» مضارع منفی است، بنابراین «نمی‌خندی» صحیح است. (نمی‌خندد نیز صحیح است.)

۲) «أترکي» امر و مفرد مؤنث مخاطب است، بنابراین «ترک کن» صحیح است.

۳) «وصلت» اول شخص است، بنابراین «رسیدم» صحیح است.

(عربی دهم، صفحه ۸)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) محقق باید موضوعی را برگزیند که دارای منابع و اطلاعات کافی باشد. ← گام اول: انتخاب موضوع

ب) اگر محقق از اسناد استفاده کند، باید از اصالت سند و جعلی نبودن آن مطمئن شود. ← گام سوم: شناسایی منابع

ج) تحلیل و تفسیر رویدادهای تاریخی کار ساده‌ای نیست و مورخان برای انجام این کار، نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاصی هستند. ← گام پنجم: تحلیل و تفسیر اطلاعات

بررسی سایر گزینه‌ها:

مراحل و موارد را به شکل جابه‌جا تدوین کرده است که کاملاً اشتباه می‌باشند و در صورت نداشتن تسلط بر مراحل پژوهش و کارکردهای هر کدام، انتخاب گزینه درست سخت خواهد بود.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۰۲. گزینه ۳ صحیح است.

هدف علم تاریخ، آگاهی از زندگی اجتماعی در گذشته است که شامل تمامی جنبه‌های فکری، مذهبی، سیاسی، نظامی، اقتصادی، علمی، حقوقی و هنری می‌شود.

نکته

دقت کنید که شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او، هدف علم باستان‌شناسی است.

(تاریخ دهم، صفحه ۲)

۱۰۳. گزینه ۱ صحیح است.

الف) باستان‌شناس، کسی است که براساس آثار باقی‌مانده از بشر، گذشته انسان و جامعه، به‌ویژه تغییرات فرهنگی آنها را در طول زمان، بررسی و تحلیل می‌کند.

ب) برخی از مکان‌های باستانی، سکونتگاه روستایی یا شهری هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ج) در مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به‌کار رفته در آنها و نیز کاربردهایشان، بررسی می‌کنند.

د) در روش‌های تعیین سن از دانش‌هایی چون شیمی، فیزیک، گیاه‌شناسی و زمین‌شناسی کمک گرفته می‌شود.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۶)

۱۰۴. گزینه ۳ صحیح است.

بیشتر اطلاعات منابع مکتوب، مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی و شرح اقدامات فرمانروایان است. - کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی جوامع دوره‌های تاریخی را بهتر بشناسند.

در مورد گزینه ۲ می‌توان گفت: باستان‌شناسی به مطالعه دوره‌های تاریخی کمک فراوان کرده است. منابع مکتوب برای شناخت کامل این دوره‌ها، مخصوصاً اوایل آن، کافی نیستند.

(تاریخ دهم، صفحه ۲۸)

۱۰۵. گزینه ۳ صحیح است.

در پژوهش‌های تاریخی، اغلب از زمینه‌ها، علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها و با نقش افراد و گروه‌های درگیر در آن رویدادها پرسش می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آنها را ارزیابی می‌کند.

۴) مورخان به دنبال شواهد و مدارکی هستند که به‌گونه‌ای گذشته را بازسازی و تفسیر کنند.

(تاریخ دهم، صفحه ۶)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نخستین گام کار باستان‌شناسان «شناسایی و کشف» است، درحالی‌که «شناسایی منابع» مرحله سوم از مراحل پژوهش تاریخی است.

(۳) اصلاح تقویم براساس گاه‌شماری مصری به دستور ژولیوس سزار امپراتور روم در سال ۴۶ ق.م بود، نه ساسانیان! ساسانیان عقب‌افتادگی گاه‌شماری اوستایی خود را با افزودن یک ماه بعد از هر ۱۲۰ سال جبران می‌کردند.

(۴) به دلیل تکرارناپذیر بودن رویدادهای تاریخی، ما نیاز مبرم به شواهد و مدارک برای بازسازی گذشته داریم. همچنین روش‌های تعیین سن آثار باستانی انحصار به مورخ ندارد بلکه روش‌هایی کاملاً علمی - آزمایشگاهی (مانند رادیوکربن و پتاسیم - آرگون) هستند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۴، ۶، ۱۳، ۱۵، ۲۴ و ۲۶)

۱۱۲. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه ۴: سنگ‌نوشته‌ها آثاری مادی هستند که بر دل کوه یا سنگ حک می‌شدند (مانند بیستون). همچنین قدیمی‌ترین متن تاریخی کشف شده سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۳، ۵، ۱۴، ۱۷ و ۲۲)

۱۱۳. گزینه ۳ صحیح است.

در دوره اشکانی گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

از آنجا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست، پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

(جغرافیا دهم، صفحه ۵)

۱۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است. با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در محیط فراهم می‌شود. ورود انسان به محیط طبیعی زمانی تعادل آن را برهم می‌زند که تغییرات با نگاه سودجویانه انسان برای رسیدن به خواسته‌هایش انجام گیرد و موجب تخریب محیط طبیعی شود. احداث جاده در جنگل گلستان می‌تواند موجب تخریب پوشش گیاهی، قطعه‌قطعه شدن زیستگاه‌ها و برهم خوردن محیط طبیعی در بلندمدت شود. سایر موارد عملکرد مثبت در ارتباط با محیط است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استفاده از بادگیر نمونه‌ای از سازگاری انسان با محیط و بهره‌گیری از انرژی‌های طبیعی است.

(۳) ساخت پیست اسکی در منطقه‌ای متناسب با شرایط طبیعی آن الزاماً به برهم خوردن تعادل محیط منجر نمی‌شود.

(۴) کشاورزی مدیریت شده نمونه‌ای از درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها است.

(جغرافیا دهم، صفحه ۴)

۱۰۶. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

(ب) گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است و گاه‌شماری هجری خورشیدی که از سال ۱۳۰۴ شمسی در ایران رسمیت یافت، براساس آن تنظیم شده است.

(ج) ابن‌خلدون (قرن ۸ هجری قمری) اندیشمند مسلمان تونس، بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۲، ۱۵ و ۱۷)

۱۰۷. گزینه ۳ صحیح است.

موزه آرمیتاژ در سن پترزبورگ روسیه و موزه متروپولیتن در نیویورک قرار دارد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۶)

۱۰۸. گزینه ۲ صحیح است.

اصلاح گاه‌شماری رومی بر مبنای تقویم مصری در سال ۴۶ قبل از میلاد توسط ژولیوس سزار انجام شد که در بین سایر گزینه‌ها، از همه به میلاد حضرت مسیح نزدیک‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از نظر زمانی، دقیق مشخص نیست اما قطعاً نسبت به گزینه ۲، فاصله بیشتری دارد.

(۳) مربوط به بعد از ظهور اسلام است و فاصله زیادی دارد.

(۴) در سال ۵۲۵ میلادی انجام شد که نسبت به گزینه ۲، فاصله بیشتری دارد.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۳)

۱۰۹. گزینه ۲ صحیح است.

دانش تاریخ بدون توجه به زمان معنایی ندارد، چرا که رویدادهای تاریخی در زمان معینی در گذشته روی داده‌اند و بدون آگاهی از زمان روی دادن آنها نمی‌توان به درک منطقی و درستی از آنها دست یافت و نخستین پرسش تاریخ‌نگاران این است که رویدادهای تاریخی در چه زمانی و در کجا رخ داده‌اند.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۲)

۱۱۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) برخی از مورخان دوران اسلامی بیشتر به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان می‌پرداختند و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت چندانی نمی‌دادند.

(د) پرسش‌های تحقیق در مرحله دوم پژوهش تاریخی مطرح می‌شوند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۴ تا ۷)

۱۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

رواج و رونق ادبیات و فلسفه تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان داشت. تاریخ‌نگاری با ظهور هرودت (پدر تاریخ) آغاز شد و کتاب تاریخ او که بیشتر مطالب آن شرح جنگ‌های یونان و ایران است، کهن‌ترین و کامل‌ترین کتاب تاریخی به جا مانده از عصر باستان است. تمام زنجیره علمی و معلولی این گزینه کاملاً صحیح است.

۱۱۶. گزینه ۳ صحیح است.

تأثیر آب و هوا بر نوع ساخت خانه‌ها در علم آب و هواشناسی که از شاخه‌های طبیعی است مطالعه می‌شود. همچنین بررسی منابع آب و نقش آن در شکل‌گیری مناطق مسکونی از موضوعات علم جغرافیای آب‌ها است که از شاخه‌های جغرافیای طبیعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بررسی تناسب مصالح ساختمانی مناطق کویری با آب و هوای این منطقه از موضوعات علم آب و هواشناسی است و در حوزه جغرافیای طبیعی مورد مطالعه قرار می‌گیرد و تأثیر منابع معدنی در جذب جمعیت از موضوعات جغرافیای اقتصادی است که زیرشاخه جغرافیای انسانی است، نه علوم و فنون جغرافیایی.

(۲) تولید، توزیع و مصرف کالا در علم اقتصاد بررسی می‌شود و ارتباطی با جغرافیا ندارد اما استفاده از نقشه‌برداری برای مطالعه ظرفیت توسعه شهر در حوزه علوم و فنون جغرافیایی قرار دارد.

(۴) تأثیر پوشش گیاهی بر فرهنگ چوپانان در واقع تأثیر عوامل طبیعی بر عوامل انسانی است و هیچ‌کدام از موارد (الف) و (ب) را به‌تنهایی در بر نمی‌گیرد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۳)

۱۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به هواشناسی است.

(۲) مربوط به آب و هواشناسی است.

(۴) مربوط به اقتصاد است.

(جغرافیا دهم، صفحه ۳)

۱۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) رابطه جغرافیا و علوم دیگر، رابطه دوسویه است.

(۳) جغرافیا ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط آنها را بررسی می‌کند.

(۴) واقعیت یا رویداد جغرافیایی محسوس و مشهود را پدیده می‌گویند.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۲ تا ۵)

۱۱۹. گزینه ۱ صحیح است.

پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به‌صورت واضح و روشن بیان کند. سایر گزینه‌ها در ادامه این مرحله انجام می‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه ۱۰)

۱۲۰. گزینه ۳ صحیح است.

پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد گفته می‌شود که می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان ساخت باشد.

گزینه‌های ۱ و ۲ دارای یک مفهوم می‌باشد و گزینه ۴ در اشاره به عملکردهای انسانی می‌تواند جنبه مثبت یا منفی داشته باشد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۴)

۱۲۱. گزینه ۱ صحیح است.

در این سؤال سه بخش متفاوت از فرایند مطالعه جغرافیایی مطرح شده است. (الف) عبارت کلیدی ← «در کدام بخش‌های ناحیه؟» به رکن اساسی جغرافیا (مکان) می‌پردازد.

(ب) عبارت کلیدی ← «به نظر می‌رسد...» به فرضیه‌سازی می‌پردازد.

(ج) عبارت کلیدی ← «بررسی آمار و اطلاعات» به مرحله گردآوری اطلاعات اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) عبارت (الف) علت وقوع پدیده و عبارت (ب) نتیجه‌گیری نیست زیرا هنوز قطعیت ندارد.

(۳) عبارت (الف) به سیر تحول پدیده اشاره ندارد و عبارت (ج) نیز نتیجه‌گیری نیست.

(۴) عبارت (الف) درباره ماهیت مسئله نیست و عبارت (ج) نیز فرضیه محسوب نمی‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۸ تا ۱۲)

۱۲۲. گزینه ۲ صحیح است.

سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد؛ «چه چیزی رخ داده است؟» برای اینکه نشان دهیم پاسخ به سؤال داده شده است. تنوع در چشم‌اندازهای طبیعی و فرهنگی بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سؤال چه موقع، به روند زمانی موضوعات می‌پردازد، که در اینجا به فصل یا زمان وقوع اشاره‌ای نشده است.

(۳) در جواب کجا؟ اردبیل درست است.

(۴) سؤال چرا، به علت وقوع پدیده می‌پردازد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۸)

۱۲۳. گزینه ۳ صحیح است.

سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد؛ «چه چیزی رخ داده است؟» (وجود ریزگردهای بیش از حد مجاز در هوا) در صورتی که تداوم خشک‌سالی در سال‌های اخیر به‌علت وقوع پدیده اشاره دارد و در پرسش چرا به آن پرداخته می‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه ۸)

۱۲۴. گزینه ۳ صحیح است.

مراحل پژوهش جغرافیایی به‌ترتیب:

گام اول: طرح سؤال و بیان مسئله ← مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است. او با این کار نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند.

گام دوم: تدوین فرضیه ← فرضیه‌های پژوهشگر به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد. در این مرحله، پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادهای و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند.

گام سوم: جمع‌آوری اطلاعات ← روش کتابخانه‌ای: این روش در تمامی پژوهش‌های علمی، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

قواعدی را باید رعایت کرد تا دچار خطا نشویم که مربوط به قواعد اندیشیدن درست است. از آنجا که مغالطه‌ها بی‌شمارند - یعنی خیلی زیادند نه اینکه بی‌نهایت باشند - تمرکز بر روش سلبی عملاً ممکن نیست و ناچار به تمرکز بر روش ایجابی هستیم.

(منطق دهم، صفحه ۴)

۱۲۹. گزینه ۱ صحیح است.

منطق، از این جهت که دانشی، ابزاری و آلی است و در خدمت سایر علوم می‌باشد، باعث استحکام بنای علم می‌شود. منطق از این جهت شبیه شاقول بنایی است که باعث استحکام بنای دیوار می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) پیشرفت و حرکت علوم به محتوای آنها بستگی دارد و منطق به محتوای علوم کاری ندارد و ساختار و قالب آنها را بررسی می‌کند.

(۳) منطق از جهت کاربردی بودن شبیه دوچرخه‌سواری و مهندسی است اما از جهت ابزاری بودن، ابزاری است هشداردهنده و در مواقع خطای فکری، باعث استحکام بنای علم می‌شود.

(۴) منطق به محتوای علوم کاری ندارد پس آخر و مصالح دیوار علم را تهیه نمی‌کند. مصالح دیوار علم، فلسفه، فیزیک، شیمی و ... هستند و منطق مانند شاقول بنایی، در خدمت استحکام این دیوار است.

(منطق دهم، صفحه ۵)

۱۳۰. گزینه ۲ صحیح است.

حیطه و گستره منطق، سراسر زندگی فکری انسان است یعنی هر جا فکر و اندیشه باشد، منطق هم هست، چون منطق، قواعد و قوانین اندیشه را بیان می‌کند. پس انسان در تمام زندگی فکری خود و در تمام دانش‌ها به منطق نیازمند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برعکس، امروزه با گسترش علم، نیاز ما به منطق بیشتر شده است چون با این گسترش، میزان و تنوع مغالطات نیز افزایش یافته است.

(۳) در گذشته که فلسفه مشتمل بر تمام علوم بود، منطق فقط مقدمه آموختن فلسفه بود اما امروزه که علوم از فلسفه جدا شده‌اند و تعداد آنها به‌شدت افزایش یافته است، منطق مقدمه آموختن تمام علوم است.

(۴) بدون اندیشیدن درست، نمی‌توان تصمیم درست گرفت. ممکن است کسی منطق که تدوین قواعد اندیشه است را نیاموخته باشد اما با تفکر درست که ذاتی انسان است، تصمیم درستی بگیرد.

(منطق دهم، صفحه ۵)

۱۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

برای بررسی تمام گزاره‌های علمی و فلسفی به دانش منطق نیازمندیم چون منطق قواعد و قوانین اندیشیدن درست را بیان می‌کند. بنابراین برای بررسی اختلاف‌نظر فلاسفه در مورد خدا، فهم و تفسیر سخنان سیاستمداران و فهم و تحلیل آگهی‌های تجاری، به دانش منطق نیاز داریم. اما تشخیص تشنگی و گرسنگی، امری غریزی است و حیوانات نیز که طبق منطق ارسطویی تفکر نمی‌کنند، آنها را تشخیص می‌دهند پس برای تشخیص آنها نیازی به منطق نداریم چون اساساً در حیطه تفکر نیستند.

(منطق دهم، صفحه ۵)

گام چهارم: پردازش اطلاعات ← با حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود. گام پنجم: نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها ← پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) پردازش اطلاعات و (ب) گردآوری اطلاعات است و مرحله نتیجه‌گیری بعد از آنها صورت می‌گیرد. در مرحله نتیجه‌گیری پژوهشگر ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۱۰ و ۱۲)

فلسفه و منطق

۱۲۶. گزینه ۲ صحیح است.

یکی از کارهایی که منطق برای جلوگیری از خطاهای اندیشه انجام می‌دهد، این است که قواعد و قوانین حاکم بر ذهن و اندیشه را کشف، دسته‌بندی و بیان می‌کند پس موضوع منطق، قوانین درست اندیشیدن است و مسائل منطق هم، حول موضوع منطق شکل می‌گیرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هدف دانش منطق است نه موضوع دانش منطق.

(۳) ما با به‌کارگیری دانش منطق، سریع‌تر و دقیق‌تر می‌توانیم عوامل لغزش و خطاهای ذهن را تشخیص دهیم نه اینکه سریع‌تر و دقیق‌تر فکر کنیم.

(۴) از فواید به کار بستن دانش منطق است.

(منطق دهم، صفحه ۴)

۱۲۷. گزینه ۳ صحیح است.

همان‌طور که دانش پزشکی انواع بیماری‌ها و روش‌های پیشگیری و درمان آنها را بیان می‌کند، منطق هم به همراه بیان قوانین حاکم بر ذهن، روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فراگیری منطق، هیچ‌گاه مانع دچار شدن به انواع مغالطات نمی‌شود و فقط تعداد ابتلا به آنها را می‌تواند کمتر کند و همچنین تعبیر بیماری ذهن برای مغالطه، صحیح نیست.

(۲) گزینه‌ای درست است اما پاسخ صورت سؤال نیست. منطق از جهت کاربردی بودن به دوچرخه‌سواری یا هر کار مهارتی دیگر تشبیه شده است.

(۴) منطق از جهت ابزاری بودن به شاقول بنایی یا سیستم کنترلی خودرو تشبیه شده است.

نکته

منطق به دنبال جلوگیری یا پیشگیری از مغالطه است، نه درمان.

(منطق دهم، صفحه ۴)

۱۲۸. گزینه ۱ صحیح است.

دو روش برای جلوگیری از خطاهای اندیشه وجود دارد: روش سلبی و روش ایجابی. در روش سلبی به این نکته توجه می‌شود که چه کارهایی را نباید انجام دهیم تا دچار خطای فکری نشویم، که مربوط به مغالطه‌هاست. در روش ایجابی به این نکته توجه می‌شود که چه

۱۳۲. گزینه ۳ صحیح است.

در تصور، بر خلاف تصدیق، به ارتباط میان امور پرداخته نمی‌شود. پس باید ببینیم کدام موارد، تصور محسوب می‌شوند.

در بررسی اینکه یک عبارت معنادار، تصور محسوب می‌شود یا تصدیق، می‌توانیم هر عبارت که یک جمله کامل خبری باشد را تصدیق در نظر بگیریم و در غیر این صورت، آن را تصور محسوب کنیم.

بررسی عبارت‌ها:

الف) جمله ناقص است، چون فقط شرط را بیان کرده و جواب شرط را ذکر نکرده است؛ پس تصور است.

ب) جمله‌ای ناقص است، پس تصور است.

ج) جمله کامل و خبری است، پس تصدیق است.

د) اگرچه جمله با ساختار نهی و غیر خبری در عبارت وجود دارد، اما ساختار کلی عبارت با توجه به فعل «گفتا» که در ابتدای آن آمده، خبری است؛ پس تصدیق است. یعنی صورت استاندارد این عبارت این‌گونه است که «او، «مگوی با کس تا وقت آن درآید» را گفت» پس در گزاره‌های (الف) و (ب) به نسبت بین امور مختلف پرداخته نشده است.

نکته

در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر علوم کاری نداریم. همچنین در تصور، نسبت دادن و سلب کردن نداریم.

(منطق دهم، صفحه ۷)

۱۳۳. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) ممکن است فعل یک جمله کامل خبری (که تصدیق محسوب می‌شود) محذوف باشد؛ مانند: «یکی مرد جنگی به از صدهزار»

۲) در یک تصدیق، ممکن است به واقعیت داشتن یا نداشتن، کاری نداشته باشیم، ولی به نسبت میان امور بپردازیم؛ مانند: درخت، سبز است.

۳) تصور، ادراک ساده بدون حکم و قضاوت است و در هیچ تصویری، وجود یا عدم آنچه تصور شده است، لحاظ نمی‌شود.

۴) ساختار این عبارت، یک جمله کامل خبری است که قابل صدق و کذب است؛ پس تصدیق محسوب می‌شود.

(منطق دهم، صفحه ۷)

۱۳۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) درست است که بخش‌های اصلی منطق (تعریف و استدلال)، براساس اقسام فکر تنظیم شده است، اما این بخش‌ها بی‌ارتباط با اقسام دانش بشری نیستند؛ چراکه تقسیم فکر به تعریف و استدلال، براساس تقسیم دانش به تصور و تصدیق، صورت گرفته است.

۲) تصدیق معلوم، از تصورات معلوم و ارتباط میان آنها تشکیل شده است؛ پس در استدلال‌ها به صورت غیرمستقیم، از تصورات معلوم نیز استفاده می‌شود.

۳) کار منطق، ارائه تعریف و استدلال درست نیست، بلکه بیان شیوه درست تعریف کردن و درست استدلال کردن است.

۴) اگر تصدیقی مجهول باشد، برای معلوم شدن، نیاز به استدلال دارد؛ اما همه تصدیق‌ها مجهول نیستند، بلکه برخی از آنها بدون نیاز به استدلال، برای انسان معلوم هستند (تصدیق‌های بدیهی) مانند اینکه:

«انسان می‌تواند اشیای پیرامون خود را بشناسد». لذا نمی‌توان استدلال را شرط لازم برای معلوم بودن یک تصدیق دانست.

(منطق دهم، صفحه ۹)

۱۳۵. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست، زیرا اگر تصدیق مجهولی بی‌نیاز از دلیل باشد، به استدلال نیاز ندارد و صرف معلوم کردن تصورات سازنده‌اش، برای معلوم شدن آن کافی است. مثلاً اگر تصدیق «مثلث سه ضلعی است» برای فردی مجهول باشد صرفاً باید مفاهیم مثلث و سه ضلعی را برای آن تعریف کرد و به محض معلوم شدن این تصورات، آن تصدیق برای او معلوم می‌شود.

۲) نادرست، زیرا مجهول بودن چرایی ارتباط یا عدم ارتباط بین چند مفهوم ممکن است به دلیل مجهول بودن تصورات سازنده آنها باشد، لذا به تعریف نیاز دارد.

۳) درست، زیرا تصور مجهول با استدلال معلوم نمی‌شود بلکه با تعریف معلوم می‌شود.

۴) نادرست، زیرا تعریف ترتیب تصورات معلوم برای روشن شدن تصور مجهول است پس یک تصور کافی نیست.

(منطق دهم، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۳۶. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) از هرکسی درباره عدالت پرسید، خواهد گفت مهم‌ترین عامل دوام و بقای جامعه عدالت است. در عین حال همه جوامع در طول تاریخ از بی‌عدالتی در رنج بوده و بسیاری از مردم برای رسیدن به عدالت فداکاری کرده‌اند اما به آن نرسیده‌اند. اندیشمندان در پی آن بوده‌اند که بدانند چرا این تناقض در گفتار و عمل افراد وجود دارد. در این‌باره نظرهایی هم داده‌اند.

۲) موضوع مطرح شده در این گزینه مربوط به تناقض گفتار و عمل نیست بلکه مربوط به اعتماد به علوم تجربی در عین احتمالی بودن نتایج آنها است.

۳) اینکه انسان می‌داند برای بقای خود نیازمند محیط‌زیست است و از طرفی ایجاد جامعه صنعتی را رقم زده که محیط‌زیست را از بین می‌برد، یک نشانه و مصداق از شکاف بین نظر و عمل است.

۴) اینکه انسان‌ها می‌دانند آزادی مطلق با عدالت قابل جمع نیست و از طرفی به دنبال عدالت و آزادی مطلق هستند نیز مصداقی از تناقض بین آنچه می‌دانیم و آنچه عمل می‌کنیم است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۲)

۱۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

طبق آنچه کتاب درسی در مثال اول درس بیان می‌کند می‌فهمیم که گزاره‌های علمی باید خاصیت ابطال‌پذیری داشته باشند و گزاره‌ای که ابطال‌پذیر نباشد علمی نیست.

بررسی گزینه‌ها:

۱) گزاره علمی نیست چون ابطال‌پذیر نیست. یعنی با روش تجربی نمی‌توان آن را ابطال کرد.

۲) گزاره علمی نیست چون بیان یک حالت منطقی است که حالت سوم ندارد، لذا ابطال‌پذیر نیست.

۳) از اینکه تصمیم‌گیری‌ها در این عبارت عام است و تصمیمات مربوط به مراحل تفکر در این عبارت از هم تفکیک نشده‌اند متوجه می‌شویم که فلسفه بر زندگی روزمره انسان مؤثر است.

۴) طبیعی است که هر تصمیمی سرانجام و نتیجه و عواقبی دارد و به این موضوع صراحتاً در این عبارت اشاره شده است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۶)

۱۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

فلسفه موضوع دارد اما موضوعش خاص نیست چرا که به موجود خاصی نمی‌پردازد بلکه به اصل و حقیقت وجود می‌پردازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) روش ریاضی هم عقلی است اما به موضوع خاص کمیت می‌پردازد.

۳) روش فلسفه منحصر به فرد نیست، بلکه با ریاضیات مشترک است.

۴) فلسفه به همه مسائل بنیادین علوم در هر حوزه و محدوده‌ای می‌پردازد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۹)

۱۴۲. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) سفسطه که لفظی عربی و به معنای مغالطه‌کاری است، از لفظ سوفیست در زبان یونانی گرفته شده است. معنای اولی سوفیست، دانشمند بود که با مغالطه‌کاری سازگار نیست؛ اما به مرور، معنای مغالطه‌کاری به خود گرفت و سفسطه هم در زبان عربی متناسب با این معنای جدید شد و معنای مغالطه گرفت.

۲) دلیل قطعی سقراط برای این کار، تواضع و فروتنی در برابر دانایی بود. هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها، دلیل احتمالی آن است.

۳) تعلیم سخنوری و وکالت، شغل سوفیست‌ها بود، نه دغدغه آنان. مهم‌ترین دغدغه و هدف آنان، پیروزی بر رقیب بود.

۴) برعکس این مطلب درست است؛ یعنی مغالطه‌کاری آنان بود که باعث شد به تدریج به جایی برسند که برای حقیقت و واقعیت، ارزشی قائل نباشند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۷)

۱۴۳. گزینه ۴ صحیح است.

مسائل فلسفی، مانند مسائل ریاضی، با روش عقلی محض بررسی می‌شوند. اما مسائل علومی مانند فیزیک، شیمی، جامعه‌شناسی، تاریخ و... این طور نیستند.

بررسی گزینه‌ها:

۱) مسئله‌ای ریاضی است و روش آن عقلی محض است.

۲ و ۳) مسائلی بنیادی و فلسفی هستند، لذا با عقل محض بررسی می‌شوند.

۴) اینکه ساختار جهان، مبنای ریاضی دارد یا نه، مسئله‌ای فلسفی است، اما اینکه مطلب بیان شده، از مهم‌ترین دیدگاه‌های هستی‌شناسانه است یا نه، نیاز به بررسی تاریخی دارد و با روش عقلی قابل بررسی نیست.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۰)

۱۴۴. گزینه ۲ صحیح است.

بدون داشتن پاسخ درست و قانع‌کننده برای سؤالات بنیادین و اساسی، تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه و سرانجام روشنی نخواهد انجامید. پس صرف پاسخ دادن به سؤالات بنیادین کافی نیست، بلکه این پاسخ باید درست و قانع‌کننده باشد. [یعنی باید عقلانی و مبتنی بر استدلال باشند].

۳) گزاره علمی نیست چون نمی‌توان آن را با روش تجربی یا حتی عقلی باطل کرد. چون این فلز عقلاً یا رسانای برق است یا رسانا نیست و عایق است.

۴) گزاره علمی است چون قابلیت ابطال دارد یعنی می‌تواند نادرست باشد و فردا نه باران ببارد نه برف بلکه مثلاً هوا آفتابی یا ابری باشد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳)

۱۳۸. گزینه ۳ صحیح است.

مراحل تفکر فلسفی با یک مسئله یا مجهول فلسفی شروع می‌شود، سپس طرح پرسش فلسفی، بعد از آن رجوع به اندوخته‌ها و در پایان رسیدن به پاسخ و دریافت فلسفی است.

دقت کنید که در صورت سؤال از شما خواسته شده که مرحله مقدم (مرحله اول) را تعیین کنید. یعنی مسئله فلسفی.

گزینه ۱ بیانگر سؤال فلسفی است، پس مرحله دوم است اما باید بدانیم که این سؤال، پس از مواجهه با یک مسئله طرح شده است. ما باید با چه مسئله‌ای روبه‌رو شده باشیم که پس از آن، عدالت را به برابری و تساوی تعبیر کنیم؟ قاعدتاً باید برابری میان افراد را دیده باشیم که این سؤال را بررسییم و گزینه ۳، مصداق برابری افراد در برابر قانون است که می‌تواند همان مسئله یا مجهول مورد نظر باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) طرح سؤال است پس مرحله ۲ است.

۲) معنای عدالت است پس پاسخ به سؤال است و مرحله ۴ می‌باشد.

۴) راجعه به اندوخته‌ها است، پس مرحله ۳ است.

نکته

ممکن است که کسی به اشتباه گزینه ۴ را برخورد با مسئله یا مرحله اول بداند اما چون این گزینه بیان یک قضیه کلی است نشان‌دهنده اندوخته‌ها و معلومات است زیرا مسئله حتماً جزئی و خاص است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۵)

۱۳۹. گزینه ۳ صحیح است.

چون انسان همواره در حال حل مسئله و تصمیم‌گیری است و باورهای فلسفی انسان بر تصمیم‌های او حتی در حوزه زندگی روزمره تأثیر دارند پس می‌توان گفت زندگی روزمره بدون پذیرش گزاره‌های فلسفی - چه انسان درباره آنها تفکر کرده باشد چه تفکر نکرده باشد - ممکن نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تفکر واقعی و غیرواقعی ندارد. هم در مرحله فطرت اول و هم در مرحله فطرت ثانی تفکر اتفاق می‌افتد.

۲) ملاصدرا مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و خروج از فطرت به صورت کلی از نظر ملاصدرا امکان‌پذیر نیست.

۴) نادرست، زیرا کنار گذاشتن تفکر فلسفی برای انسان امکان‌پذیر است.

۱۴۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) چون در این عبارت بیان شده که پاسخ سؤالات فلسفی باید درست و قانع‌کننده باشد می‌توان دریافت کرد که روش فلسفه، باید عقلانی باشد که قابلیت اقتناع فکری داشته باشد.

۲) بحث از اینکه موضوع سؤالات فلسفی، مسائل بنیادین هستی است در این عبارت به میان نیامده و قابل برداشت نیست.

ج) امکان انتقال سهم یا ورود و خروج شرکا (در قالب‌های مجاز در اساسنامه شرکت) به تداوم فعالیت شرکت و جذب سرمایه‌گذار کمک می‌کند، بنابراین از مزایای شرکت محسوب می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۸)

۱۴۸. گزینه ۲ صحیح است.

الف) گروه اول با مشارکت اعضا و حق رأی برابر، ویژگی‌های یک تعاونی را دارد.

ب) گروه سوم یک مؤسسه غیرانتفاعی است؛ هدف آن ارائه خدمات عمومی و اجتماعی است، نه تقسیم سود میان اعضا.

ج) گروه دوم یک شرکت تشکیل داده است که هدف اصلی آن کسب سود است.

بنابراین ترتیب پاسخ‌ها (تعاونی - ارائه خدمات عمومی - کسب سود) بوده و گزینه ۲ صحیح است.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۹)

۱۴۹. گزینه ۳ صحیح است.

مرحله اول: محاسبه درآمد

قیمت $\times$ تعداد = درآمد

ریال $۳,۶۰۰,۰۰۰ \times ۱۳۵ = ۴,۸۶۰,۰۰۰,۰۰۰$: درآمد حاصل از فروش

مرحله دوم: محاسبه هزینه‌ها

ریال $۲,۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰$: مواد اولیه

ریال $۱,۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱۲}{۱۱۵} = ۱,۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰$: دستمزد کارکنان

ریال $۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰$: اجاره

ریال $۴۳۲,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱۲}{۳۶} = ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰$: آب، برق و گاز

ریال $۱۰۸,۰۰۰,۰۰۰ \times ۸ = ۸۶۴,۰۰۰,۰۰۰$: حمل و ارسال

ریال $۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۵ = ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰$: بسته‌بندی

جمع هزینه‌ها:

$۲,۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۴۳۲,۰۰۰,۰۰۰$

$+ ۱۰۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵,۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال

مرحله سوم: محاسبه سود یا زیان

هزینه تولید - درآمد = سود (زیان)

زیان (ریال) $۴,۸۶۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۵,۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = -۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰$

(اقتصاد دهم، صفحه ۸)

۱۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) از آنجا که مقدار فروش و تقاضا تغییر نکرده و علت کاهش سود، افزایش هزینه تولید است، مؤثرترین راهکار برای افزایش سودآوری، کاهش هزینه‌های تولید است. افزایش تبلیغات یا تنوع محصول زمانی مناسب است که مشکل فروش یا جذب مشتری وجود داشته باشد.

ب) اگر برای اجرای این راهکار به سرمایه بیشتری نیاز باشد، مناسب‌ترین قالب فعالیت، شرکت است؛ زیرا امکان تأمین سرمایه از طریق مشارکت چند نفر را فراهم می‌کند.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۹ و ۱۶)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) زمینه‌ساز ظهور دانش فلسفه، تلاش برای پاسخ قانونمند به سؤالات بنیادین بود. افرادی از همان آغاز حیات فکری (نه آغاز حیات) اهمیت این پرسش‌ها را دریافته‌اند و به دنبال پاسخ آنها بودند.

۳) برای ورود به تفکر فلسفی باید به سؤالات فلسفی (نه همه سؤالات) به‌صورت جدی و پیوسته پرداخت.

۴) به نظر ملاصدرا انسان نباید در فطرت اول متوقف شود اما هیچ‌گاه ملاصدرا از انسان نمی‌خواهد که فطرت اول را کنار بگذارد و به آن نپردازد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۶)

۱۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

سوفیست‌ها برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نبودند و معتقد بودند که هر کس هر چه خودش می‌فهمد همان حقیقت و واقعیت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اینکه هر کس حقیقت را با برداشت خودش می‌فهمد درواقع به حقیقت مستقل از ادراک انسان قائل است، پس مخالف نظر سوفیست‌ها است.

۲) اینکه انسان‌ها در مورد حقیقت با هم اختلاف نظر دارند لزوماً به این معنا نیست که حقیقت تابع ادراک انسان است.

۳) اینکه احساس افراد از یک چیز، مثل هم نیست به این معنی نیست که حقیقت تابع احساس و ادراک آنهاست و هر چه آنها ادراک کنند حقیقت است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۷)

اقتصاد

۱۴۶. گزینه ۳ صحیح است.

آقای مهرجو می‌تواند خود را با شرایط بازار وفق دهد ← یادگیرنده (از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند).

آقای ایرجی از ابزارها و امکانات تولیدی خود به بهترین شکل ممکن استفاده می‌کند ← سازمان‌دهنده (منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند).

نکته: استفاده بهینه از دستگاه‌ها نشان از آن است که آقای ایرجی از منابع و عوامل تولید خود بهترین استفاده را می‌کند و به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کند.

آقای اشکانی، مسائل را به راحتی حل می‌کند ← پرانگیزه (نظم و انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند).

(اقتصاد دهم، صفحه ۶)

۱۴۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) یکی از مهم‌ترین مزایای شرکت، امکان تأمین سرمایه بیشتر از طریق مشارکت چند نفر است؛ بنابراین افزایش سرمایه و خرید تجهیزات جدید یک مزیت محسوب می‌شود.

ب) با افزایش تعداد شرکا، هماهنگی و تصمیم‌گیری دشوارتر می‌شود؛ بنابراین طولانی شدن روند تصمیم‌گیری از معایب شرکت است.

۱۵۵. گزینه ۴ صحیح است.

ابتدا باید قسمت (ب) سؤال حل شود.

دقت کنید! با توجه به ویژگی‌های شرکت سهامی: سرمایه‌دار به اندازه سهمش مالکیت نسبی در شرکت دارد و در منافع و مسئولیت‌های شرکت سهیم است. لذا باید درصد مالکیت نسبی آقای شهابی در شرکت سهامی آتیه را محاسبه کنیم.

$$100 \times \frac{\text{تعداد سهم هر سهام‌دار}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} = \text{میزان مالکیت هر سهام‌دار}$$

$$= \frac{10,000}{50,000} \times 100 = 20\% \quad (\text{حذف گزینه‌های ۱ و ۲})$$

الف) سهام‌دار معادل میزان مالکیتش در سود یا زیان شرکت سهیم است. به عبارت دیگر آقای شهابی معادل میزان مالکیتش یعنی ۲۰٪ در سود سالانه شرکت سهیم است و مبلغ دریافت می‌کند.

$$\text{تومان } 700,000,000 = 20\% \times 3,500,000,000$$

توجه: ۳/۵ میلیارد تومان = ۳ میلیارد و پانصد میلیون تومان است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۶)

۱۵۶. گزینه ۲ صحیح است.

بخش الف: مدیر شرکت با تشخیص یک فرصت پیش از دیگران به پیش‌بینی نیاز آینده بازار اقدام کرده است. این رفتار ویژگی تیزبین بودن را نشان می‌دهد؛ زیرا تیزبینی به معنای دیدن فرصت‌هایی است که دیگران هنوز به آن توجه نکرده‌اند.

بخش ب: سرمایه‌گذاری روی طرحی که احتمال موفقیت آن قطعی نیست، نمونه‌ای از ریسک‌پذیری است. کارآفرینان موفق از ریسک‌های حساب‌شده هراس ندارند.

بخش ج: تقسیم مناسب وظایف براساس توانایی افراد، به سازمان‌دهی مربوط است؛ زیرا کارآفرین سازمان‌دهنده، منابع انسانی و امکانات را برای رسیدن به هدف به بهترین شکل هماهنگ می‌کند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۶)

۱۵۷. گزینه ۱ صحیح است.

الف) کسانی که از مسئولیت‌های خود در کسب‌وکار شانه خالی می‌کنند، در واقع حقوق دیگران را پایمال می‌کنند.

ب) هر فردی در زندگی‌اش نسبت به:

۱- خود

۲- شهروندان

۳- محیط‌زیست

۴- هرکسی یا چیزی که با او در ارتباط است مسئولیت اخلاقی دارد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۹)

۱۵۸. گزینه ۲ صحیح است.

در صورتی که هزینه‌های شرکت آفتاب را با x و هزینه‌های شرکت روشن را با y نمایش دهیم و با توجه به فرمول:

هزینه - درآمد = سود

$$2x - x = x = \text{سود شرکت آفتاب} \Rightarrow 2x = \text{درآمد شرکت آفتاب}$$

$$4y - y = 3y = \text{سود شرکت روشن} \Rightarrow 4y = \text{درآمد شرکت روشن}$$

طبق صورت تست: سود شرکت روشن = سود شرکت آفتاب

$$x = 3y \Rightarrow \frac{x}{y} = 3$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۸)

۱۵۱. گزینه ۱ صحیح است.

الف) تعداد سهام علی:

$$\text{سهم } 2400 = 8000 \times 30\%$$

$$6,000,000,000 = 2400 \times 2,500,000 : \text{مبلغ پرداختی}$$

ب) ابتدا تعداد سهام خریداری شده توسط حسین را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{سهم } 1600 = 4,000,000,000 \div 2,500,000$$

سپس درصد مالکیت:

$$\text{درصد } 20 = \frac{1600}{8000} \times 100$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۶)

۱۵۲. گزینه ۴ صحیح است.

این کسب‌وکار متعلق به یک نفر است و سایر افراد آنجا استخدام می‌شوند و حقوق دریافت می‌کنند لذا تمام تصمیمات و مسئولیت بر عهده یک شخص (کارفرما) است.

کسب‌وکار شخصی:

- متعلق به یک شخص است.

- بسیاری از کسب‌وکارها در ایران شخصی‌اند.

- بیشتر آنها کوچک مقیاس‌اند.

- در همه فعالیت‌ها و مشاغل خویش‌فرمایی و تخصصی (کشاورزی، صنعت به ویژه خدمات) حضور دارند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۴)

۱۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) درست، موفقیت فعالیت اقتصادی صرفاً با مقدار سود سنجیده نمی‌شود و «کسب درآمد حلال» و «مسئولیت اخلاقی» نیز معیار ارزیابی هستند.

ب) درست. شرکت دارای هویت قانونی است و می‌تواند مستقل از شرکا، دارای داشته باشد، قرارداد منعقد کند و طرف دعوا قرار گیرد.

ج) نادرست، صرف توافق برای تقسیم سود و زیان، به معنای تشکیل شرکت نیست؛ شرکت پس از طی تشریفات و ضوابط قانونی، هویت قانونی پیدا می‌کند.

د) درست، مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه یکی از انواع شرکت‌ها است که برای اهداف غیرتجاری و عام‌المنفعه تشکیل می‌شوند.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۹، ۱۶ و ۱۹)

۱۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

- نادرست، هریک از اعضا تعاونی صرف‌نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد یک حق رأی دارد.

- درست، کسب‌وکار شخصی متعلق به یک شخص است. (در اینجا نویسنده)

- نادرست، یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است.

- نادرست، مهم‌ترین نوع شرکت، شرکت سهامی است.

- درست

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۴، ۱۶، ۱۹ و ۲۱)

۱۵۹. گزینه ۲ صحیح است.

الف) نادرست، افرادی که به کسب و کار حرام اشتغال دارند، به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند و خرید و فروش برخی کالاها در انحصار آنهاست.

ب) نادرست، یک شرکت می تواند در کسب و کار خود با جلوگیری از ریخت و پاش مانند پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم از وضعیت زیان شرکت دوری کند.

ج) نادرست، کار آفرین باید مهارت ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل تولید کالا یا خدمتی را تولید کند.

د) درست

(اقتصاد دهم، صفحه های ۴، ۵ و ۹)

۱۶۰. گزینه ۱ صحیح است.

میلیون تومان $510 = 100 + 150 + 200 + 60$: مجموع هزینه ها

میزان هزینه ها بعد از ۳۰ درصد تورم = (هزینه های اولیه) $100 + \frac{30}{100}$ + هزینه های اولیه

میلیون تومان $663 = 510 + (510 \times \frac{30}{100})$

از طرفی داریم:

فرمول ۱:

هزینه ها - درآمد = سود

فرمول ۲:

تعداد محصولات فروخته شده $\times$ قیمت محصول = درآمد

فرمول (۲) را در فرمول (۱) جایگذاری می کنیم:

هزینه ها - (تعداد محصولات فروش رفته $\times$ قیمت) = سود

$900,000,000 \rightarrow \frac{\text{جایگذاری}}{\text{اعداد}} = 10,000 \times \text{قیمت} - 663,000,000$

$900,000,000 + 663,000,000 = 10,000 \times \text{قیمت}$

$1,563,000,000 = 10,000 \times \text{قیمت}$

$\text{قیمت} = \frac{1,563,000,000}{10,000} = 156,300$

(اقتصاد دهم، صفحه ۸)

مرکز:

نام خانوادگی:

نام کاربری:

نام:

کد آزمون:

کد داوطلب

◦	◦	◦	◦	◦	◦	◦	◦	◦
◦	◦	◦	◦	◦	◦	◦	◦	◦
1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9

توجه:

اگر این پاسخنامه متعلق به شما نیست مسئول جلسه را آگاه سازید.
پاسخ سؤالات باید با مداد مشکی نرم در مقابل سؤال مربوطه علامت‌گذاری شود.
از تا کردن و کثیف نمودن پاسخنامه خودداری فرمایید.

صحیح:

غلط:

اگر در مستطیل زیر علامتی بزنید پاسخنامه شما تصحیح نخواهد شد.

1	1	2	3	4	51	1	2	3	4	101	1	2	3	4	151	1	2	3	4	201	1	2	3	4	251	1	2	3	4
2	1	2	3	4	52	1	2	3	4	102	1	2	3	4	152	1	2	3	4	202	1	2	3	4	252	1	2	3	4
3	1	2	3	4	53	1	2	3	4	103	1	2	3	4	153	1	2	3	4	203	1	2	3	4	253	1	2	3	4
4	1	2	3	4	54	1	2	3	4	104	1	2	3	4	154	1	2	3	4	204	1	2	3	4	254	1	2	3	4
5	1	2	3	4	55	1	2	3	4	105	1	2	3	4	155	1	2	3	4	205	1	2	3	4	255	1	2	3	4
6	1	2	3	4	56	1	2	3	4	106	1	2	3	4	156	1	2	3	4	206	1	2	3	4	256	1	2	3	4
7	1	2	3	4	57	1	2	3	4	107	1	2	3	4	157	1	2	3	4	207	1	2	3	4	257	1	2	3	4
8	1	2	3	4	58	1	2	3	4	108	1	2	3	4	158	1	2	3	4	208	1	2	3	4	258	1	2	3	4
9	1	2	3	4	59	1	2	3	4	109	1	2	3	4	159	1	2	3	4	209	1	2	3	4	259	1	2	3	4
10	1	2	3	4	60	1	2	3	4	110	1	2	3	4	160	1	2	3	4	210	1	2	3	4	260	1	2	3	4
11	1	2	3	4	61	1	2	3	4	111	1	2	3	4	161	1	2	3	4	211	1	2	3	4	261	1	2	3	4
12	1	2	3	4	62	1	2	3	4	112	1	2	3	4	162	1	2	3	4	212	1	2	3	4	262	1	2	3	4
13	1	2	3	4	63	1	2	3	4	113	1	2	3	4	163	1	2	3	4	213	1	2	3	4	263	1	2	3	4
14	1	2	3	4	64	1	2	3	4	114	1	2	3	4	164	1	2	3	4	214	1	2	3	4	264	1	2	3	4
15	1	2	3	4	65	1	2	3	4	115	1	2	3	4	165	1	2	3	4	215	1	2	3	4	265	1	2	3	4
16	1	2	3	4	66	1	2	3	4	116	1	2	3	4	166	1	2	3	4	216	1	2	3	4	266	1	2	3	4
17	1	2	3	4	67	1	2	3	4	117	1	2	3	4	167	1	2	3	4	217	1	2	3	4	267	1	2	3	4
18	1	2	3	4	68	1	2	3	4	118	1	2	3	4	168	1	2	3	4	218	1	2	3	4	268	1	2	3	4
19	1	2	3	4	69	1	2	3	4	119	1	2	3	4	169	1	2	3	4	219	1	2	3	4	269	1	2	3	4
20	1	2	3	4	70	1	2	3	4	120	1	2	3	4	170	1	2	3	4	220	1	2	3	4	270	1	2	3	4
21	1	2	3	4	71	1	2	3	4	121	1	2	3	4	171	1	2	3	4	221	1	2	3	4	271	1	2	3	4
22	1	2	3	4	72	1	2	3	4	122	1	2	3	4	172	1	2	3	4	222	1	2	3	4	272	1	2	3	4
23	1	2	3	4	73	1	2	3	4	123	1	2	3	4	173	1	2	3	4	223	1	2	3	4	273	1	2	3	4
24	1	2	3	4	74	1	2	3	4	124	1	2	3	4	174	1	2	3	4	224	1	2	3	4	274	1	2	3	4
25	1	2	3	4	75	1	2	3	4	125	1	2	3	4	175	1	2	3	4	225	1	2	3	4	275	1	2	3	4
26	1	2	3	4	76	1	2	3	4	126	1	2	3	4	176	1	2	3	4	226	1	2	3	4	276	1	2	3	4
27	1	2	3	4	77	1	2	3	4	127	1	2	3	4	177	1	2	3	4	227	1	2	3	4	277	1	2	3	4
28	1	2	3	4	78	1	2	3	4	128	1	2	3	4	178	1	2	3	4	228	1	2	3	4	278	1	2	3	4
29	1	2	3	4	79	1	2	3	4	129	1	2	3	4	179	1	2	3	4	229	1	2	3	4	279	1	2	3	4
30	1	2	3	4	80	1	2	3	4	130	1	2	3	4	180	1	2	3	4	230	1	2	3	4	280	1	2	3	4
31	1	2	3	4	81	1	2	3	4	131	1	2	3	4	181	1	2	3	4	231	1	2	3	4	281	1	2	3	4
32	1	2	3	4	82	1	2	3	4	132	1	2	3	4	182	1	2	3	4	232	1	2	3	4	282	1	2	3	4
33	1	2	3	4	83	1	2	3	4	133	1	2	3	4	183	1	2	3	4	233	1	2	3	4	283	1	2	3	4
34	1	2	3	4	84	1	2	3	4	134	1	2	3	4	184	1	2	3	4	234	1	2	3	4	284	1	2	3	4
35	1	2	3	4	85	1	2	3	4	135	1	2	3	4	185	1	2	3	4	235	1	2	3	4	285	1	2	3	4
36	1	2	3	4	86	1	2	3	4	136	1	2	3	4	186	1	2	3	4	236	1	2	3	4	286	1	2	3	4
37	1	2	3	4	87	1	2	3	4	137	1	2	3	4	187	1	2	3	4	237	1	2	3	4	287	1	2	3	4
38	1	2	3	4	88	1	2	3	4	138	1	2	3	4	188	1	2	3	4	238	1	2	3	4	288	1	2	3	4
39	1	2	3	4	89	1	2	3	4	139	1	2	3	4	189	1	2	3	4	239	1	2	3	4	289	1	2	3	4
40	1	2	3	4	90	1	2	3	4	140	1	2	3	4	190	1	2	3	4	240	1	2	3	4	290	1	2	3	4
41	1	2	3	4	91	1	2	3	4	141	1	2	3	4	191	1	2	3	4	241	1	2	3	4	291	1	2	3	4
42	1	2	3	4	92	1	2	3	4	142	1	2	3	4	192	1	2	3	4	242	1	2	3	4	292	1	2	3	4
43	1	2	3	4	93	1	2	3	4	143	1	2	3	4	193	1	2	3	4	243	1	2	3	4	293	1	2	3	4
44	1	2	3	4	94	1	2	3	4	144	1	2	3	4	194	1	2	3	4	244	1	2	3	4	294	1	2	3	4
45	1	2	3	4	95	1	2	3	4	145	1	2	3	4	195	1	2	3	4	245	1	2	3	4	295	1	2	3	4
46	1	2	3	4	96	1	2	3	4	146	1	2	3	4	196	1	2	3	4	246	1	2	3	4	296	1	2	3	4
47	1	2	3	4	97	1	2	3	4	147	1	2	3	4	197	1	2	3	4	247	1	2	3	4	297	1	2	3	4
48	1	2	3	4	98	1	2	3	4	148	1	2	3	4	198	1	2	3	4	248	1	2	3	4	298	1	2	3	4
49	1	2	3	4	99	1	2	3	4	149	1	2	3	4	199	1	2	3	4	249	1	2	3	4	299	1	2	3	4
50	1	2	3	4	100	1	2	3	4	150	1	2	3	4	200	1	2	3	4	250	1	2	3	4	300	1	2	3	4